

دفترچه شماره ۱

دفترچه اختصاصی

جامع ۱ (ویژه کنکور اردیبهشت)

آزمون ۲۹ فروردین - سال ۱۴۰۴

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی

مدت پاسخ‌گویی: ۸۵ دقیقه

تعداد سؤال: ۸۰

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	زمان پاسخ‌گویی
۱	ریاضی	۲۰	۱	۲۰	۳۰
۲	زبان و ادبیات فارسی	۳۰	۲۱	۵۰	۳۰
۳	علوم اجتماعی	۱۵	۵۱	۶۵	۲۵
۴	روان‌شناسی	۱۵	۶۶	۸۰	

فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز

برای مشاهده فیلم‌ها در سایت کانون، کد روبه‌رو
را با دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید.

پدیدآوردگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، شمیم پهلوان شریف، محمدابراهیم توزنده‌جانی، علی حسینی‌نوه، احمد حسن‌زاده فرد، رضا خانابائی، میثم خشنودی، پیمان طیار، علی قهرمان‌زاده، عباس مالکی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، امیرحسین اشتیری، حسن اصحابی، عزیز الیاسی‌پور، سعید جعفری، رضا رنجبری، الهام محمدی، مهرزاد مشایخی، یاسین مهدیان، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	رانیا امیری، ریحانه امینی، مریم خسروی دهنوی، فاطمه رضائیان، یاسین ساعدی، سید آرش مرتضائی‌فر، محمد مهدی یعقوبی
روان‌شناسی	فاطمه بیات، حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، ریحانه خدابخشی، کوثر دستورانی، حسین سهرابی، عادلہ علیرضایی‌مقدم، محمدعرفان فرهادی
عربی زبان قرآن	محمود بادبرین، ولی برجی، مجید بیگلری، عمار تاجبخش، محمدرضا سوری، امیرحسین شکوری، حمیدرضا قاندامینی، مصطفی قدیمی‌فرد، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی
تاریخ و جغرافیا	محمد ابوالحسنی، علیرضا پدرام، مریم خسروی دهنوی، مهشید رستمی ریک، حسین سهرابی، تابان صیقلی، حبیبه محبی، سید آرش مرتضائی‌فر، محمد مهدی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، عرفان دهدشניה، پرگل رحیمی، محمد رضایی‌بقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، محمد کرمی‌نیا، علی معزی، فیروز نژادنجف
اقتصاد	سارا شریفی، آفرین ساجدی، مهدی کاردان، مهدی ضیائی، احسان عالی‌نژاد

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم توزنده‌جانی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، آروین حسینی	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	رضا رنجبری	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی‌فر	سید آرش مرتضائی‌فر	مریم خسروی دهنوی، تابان صیقلی	سجاد حقیقی‌پور
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	ملیکا ذاکری، حسین سهرابی	محمدصدرا پنجه‌پور
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	محمد مهدی یعقوبی	محمد مهدی یعقوبی	تابان صیقلی	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سیده سمیرا معروف	فرهاد علی‌نژاد	امیرمحمد قلعه‌کاهی، ایمان کلاته‌عربی	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سپیده فتح‌اللهی، مریم خسروی دهنوی	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

۱- اگر معادله درجه دوم $2k - 3 = (ax + 3)^2$ دارای ریشه حقیقی مضاعف باشد، بزرگترین محدوده m که به ازای آن معادله

$$kx^2 + 5x - m = 0 \text{ دارای دو ریشه حقیقی متمایز باشد، کدام است؟}$$

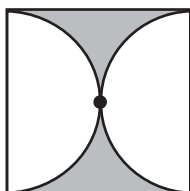
$$(1) \quad 0 < m < \frac{25}{3} \quad (2) \quad m > -\frac{25}{6} \quad (3) \quad m < -\frac{25}{6} \quad (4) \quad -\frac{25}{3} < m < \frac{25}{3}$$

۲- α و β ریشه‌های معادله درجه دوم $ax^2 - 8x + 4 = 0$ هستند. اگر معادله‌ای با ریشه‌های $\alpha^2\beta$ و $\alpha\beta^2$ داشته باشیم به طوری که مجموع و

حاصل ضرب ریشه‌های آن برابر باشند، مجموع ریشه‌های معادله $ax^2 - 8x + 4 = 0$ کدام است؟ ($\alpha, \beta \neq 0$)

$$(1) \quad 2 \quad (2) \quad 1 \quad (3) \quad 4 \quad (4) \quad 3$$

۳- مساحت قسمت رنگی، $\frac{25}{16}$ واحد است. قطر مربع چه اندازه‌ای دارد؟ (عدد π را برابر ۳ در نظر بگیرید).

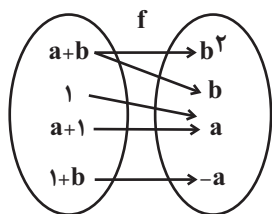
$$(2) \quad \frac{5}{2}$$

$$(1) \quad \frac{5\sqrt{2}}{2}$$

$$(4) \quad \frac{3}{2}$$

$$(3) \quad 1$$

۴- اگر نمودار پیکانی مقابل بیانگر یک تابع باشد، در این صورت $f(a^2 + b^2)$ کدام است؟

$$(2) \quad 2$$

$$(1) \quad \text{صفر}$$

$$(4) \quad 5$$

$$(3) \quad 1$$

۵- نمودار یک تابع خطی از نقاط $(a, \frac{2}{5})$ و $(2, -5)$ و $(-3, 4)$ می‌گذرد. اگر این تابع از نقطه $(\frac{5}{3a}, k)$ بگذرد، k کدام است؟

$$(4) \quad -3$$

$$(3) \quad \frac{8}{5}$$

$$(2) \quad \frac{9}{5}$$

$$(1) \quad \frac{18}{5}$$

۶- تابع $f(x) = (3k - 2)x + 5m - 2$ یک تابع ثابت است. اگر $f(2) = 3$ باشد، مقدار $3mk$ کدام است؟

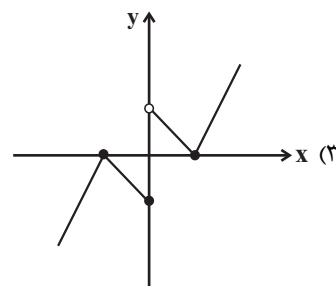
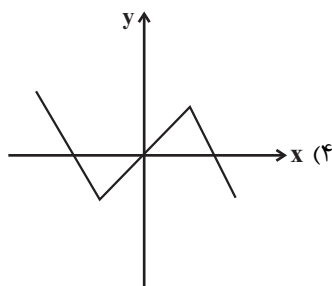
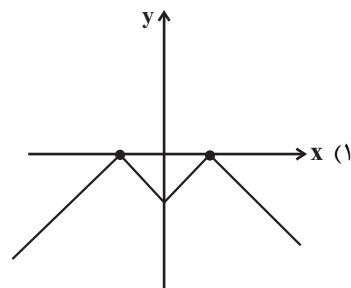
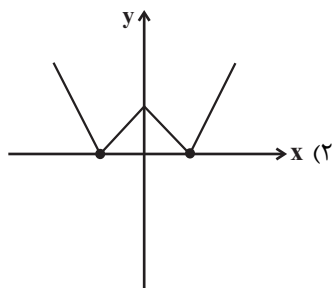
$$(4) \quad \frac{3}{2}$$

$$(3) \quad \frac{2}{3}$$

$$(2) \quad -2$$

$$(1) \quad 2$$

۷- نمودار تابع $f(x) = \begin{cases} |x| - 1 & , -1 \leq x \leq 1 \\ -|x| + 1 & , x < -1 \text{ یا } x > 1 \end{cases}$ مطابق کدام گزینه است؟

۸- اگر $(f+g)(x) = x^2 + 8x$ و $(2g-f)(x) = 5x^2 + x$ باشد، مقدار $g(1)$ چقدر است؟

۶ (۴)

۵ (۳)

۴ (۲)

۳ (۱)

۹- اگر انحراف معیار داده‌های ۱۹ و $c+7$ و $2b+1$ و $3a+7$ برابر صفر باشد. میانگین وزن‌دار داده‌های جدول زیر کدام است؟

داده	۷	$2a+1$	۱۱
ضریب (وزن‌دار)	a	b	c

۱۰/۲۶ (۲)

۹۸۲ (۱)

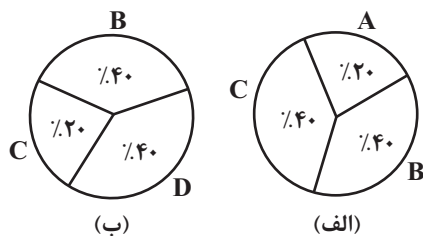
۱۰/۸۴ (۴)

۹/۶۴ (۳)

۱۰- در یک نمونه آماری که شامل ۴۰ نفر است، عملکرد آن‌ها را در چهار دسته A، B، C و D سنجیده‌ایم و نمودار دایره‌ای رسم کرده‌ایم.

در این نمودار دایره‌ای زاویه مربوط به دسته A، برابر 45° است. اگر بار دیگر افراد را به دو گروه (الف) و (ب) تقسیم کنیم و برای افراد دو

نمودار دایره‌ای به صورت زیر رسم کنیم، مجموع فراوانی نمودار (ب) کدام است؟

۱۵ (۲)

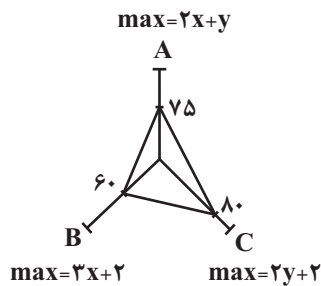
۱۰ (۱)

۸ (۴)

۲۰ (۳)

۱۱- در نمودار راداری زیر متغیر A و B با هم برابر هستند. اگر به این نمودار x متغیر اضافه شود، زاویه بین دو شعاع مجاور $6x + 4$ خواهد

شد. در این صورت y کدام است؟

(۱) ۶

(۲) ۴

(۳) ۱۰

(۴) ۲

۱۲- با کدام شرط استدلال زیر درست است؟

در یک مستطیل به اضلاع a, b اگر اندازه a را ۴ برابر کنیم. قطر ۲ برابر می‌شود.

(۴) $a = 4b$

(۳) $b = a$

(۲) $b = 2a$

(۱) $b = \frac{1}{2}a$

۱۳- جدول زیر، مربوط به افراد ۱۶ ساله و بیش‌تر است. اگر نرخ بیکاری این شهر ۴۵ درصد باشد و تعداد افراد در جست‌وجوی کار $\frac{1}{4}$ افراد

به‌طور موقت بیکار باشد. تعداد افراد موقت بیکار چند نفر است؟

شاغل	منتظر شروع به کار جدید	در جست‌وجوی کار	به‌طور موقت بیکار	
۱۱۰۰	۴۰۰			جمعیت

(۴) ۳۰۰

(۳) ۲۰۰

(۲) ۴۰۰

(۱) ۱۰۰

۱۴- قیمت دو نوع کالای A و B در سال پایه به‌ترتیب ۱۵ و ۱۰۰ هزار تومان و در سال مورد نظر به‌ترتیب ۸۰ و ۲۰۰ هزار تومان است. اگر

شاخص بهای دو کالای A و B در سال مورد نظر ۴۰۰ و مقادیر مصرفی دو کالا A و B به‌ترتیب a و ۱۵ کیلوگرم باشد، a چند

کیلوگرم است؟

(۴) ۲۵۰

(۳) ۲۰۰

(۲) ۱۵۰

(۱) ۱۰۰

۱۵- تعداد جایگشت‌های $n^2 + 1$ شی متمایز، ۵ برابر تعداد جایگشت‌های n^2 شی متمایز است. مقدار $\binom{n}{2}$ چقدر است؟

(۴) ۱۵

(۳) ۶

(۲) ۳

(۱) ۱

۱۶- با ارقام ۱، ۲، ۴، ۷، ۹ بدون تکرار ارقام کل اعداد سه رقمی زوج را می‌نویسیم. یکی از این اعداد را به تصادف انتخاب می‌کنیم. احتمال آنکه

بزرگتر از ۴۰۰ نباشد، چقدر است؟

$$\frac{1}{4} \quad (۴)$$

$$\frac{1}{3} \quad (۳)$$

$$\frac{6}{13} \quad (۲)$$

$$\frac{5}{13} \quad (۱)$$

۱۷- اگر در یک دنباله، $a_1 = 20$ و a_n زوج و $a_{n+1} = \begin{cases} \frac{a_n}{2} & , \text{ زوج } a_n \\ a_n - 2 & , \text{ فرد } a_n \end{cases}$ آن‌گاه کدام یک از جمله‌های زیر از دنباله برابر ۳ است؟

$$a_5 \quad (۴)$$

$$a_6 \quad (۳)$$

$$a_7 \quad (۲)$$

$$a_2 \quad (۱)$$

۱۸- اگر $5x+10$ و $2x+7$ و ۳ به ترتیب سه جمله متوالی یک دنباله حسابی باشند و $... + 20, 4x^2, 12, y, 3x$ دنباله هندسی باشد، مقدار y

کدام است؟

$$-3 \quad (۴)$$

$$6 \quad (۳)$$

$$-6 \quad (۲)$$

$$3 \quad (۱)$$

۱۹- ریشه هشتم و مثبت عدد $2x-8$ برابر ۲ است. ریشه سوم $x+84$ چقدر است؟

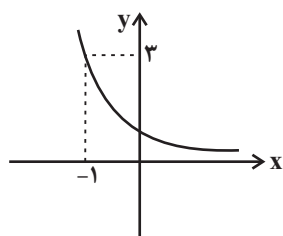
$$7 \quad (۴)$$

$$6 \quad (۳)$$

$$5 \quad (۲)$$

$$4 \quad (۱)$$

۲۰- نمودار زیر مربوط به تابع نمایی $f(x) = a^x$ است. حاصل $f(3a+1)$ کدام است؟

$$\frac{1}{\sqrt{3}} \quad (۱)$$

$$\frac{1}{3\sqrt{3}} \quad (۲)$$

$$\frac{1}{27} \quad (۳)$$

$$\frac{1}{9} \quad (۴)$$

۲۱- در میان عبارات زیر چند مورد نادرست است؟

- الف) شاهنامه ابومنصوری را «ابومنصور عبدالرزاق طوسی» به نثر نوشته است.
 ب) شعر مدحی از آغاز ادب فارسی به پیروی از شعر عربی معمول شد.
 ج) اصل تفسیر طبری را محمد بن جریر طبری به عربی نوشته است.
 د) تاریخ بلعمی در اصل ترجمه کتاب عربی «تاریخ الرسل و الملوك» با مجموعه‌ای از حذف و اضافات است.
 ه) استفاده از آرایه‌های ادبی در سبک خراسانی در حد اعتدال است، اما در قرن‌های پنجم و ششم توجه بیشتری به آرایه‌های ادبی می‌شود.

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۲۲- با توجه به ویژگی‌های قلمروهای سه‌گانه در شعر سده‌های پنجم و ششم، کدام مورد نادرست است؟

- (۱) رواج داستان‌سرایی و منظومه‌های داستانی (قلمرو ادبی)
 (۲) کاهش سادگی و روانی کلام و حرکت به سوی دشواری متون (قلمرو فکری)
 (۳) از میان رفتن لغات مهجور فارسی نسبت به سبک خراسانی (قلمرو زبانی)
 (۴) فاصله گرفتن غزل از عشق زمینی (قلمرو فکری)

۲۳- عبارات زیر، به‌ترتیب، معرف کدام اثر و نویسنده است؟

- الف) نخستین و مهم‌ترین آثار در علم عروض، قافیه، بدیع و نقد شعر به شمار می‌رود.
 ب) اثری است در دوره صفویه که دیباچه آن به نثر مصنوع نوشته شده است.
 ج) شیوه تذکره‌الاولیای عطار در بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان در آن به کار رفته است.
 د) منظومه‌ای است که ناهنجاری‌های اجتماعی را به شیوه طنز و تمثیل بیان کرده است.
 (۱) (جامع‌التواریخ از خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی)، (لمعات از فخرالدین عراقی)، (عباس‌نامه از وحید قزوینی)، (تاریخ جهانگشا از عطاملک جوینی)

- (۲) (المعجم از شمس قیس رازی)، (شرفنامه بدلیسی)، (نفحات‌الانس از جامی)، (موش و گربه از عبید زاکانی)
 (۳) (مجالس سبعة از مولوی)، (محبوب‌القلوب از میرزا برخوردار فراهی)، (بهارستان از جامی)، (اخلاق‌الاشراف از عبید زاکانی)
 (۴) (مرصادالعباد از نجم‌الدین رازی)، (جامع عباسی از شیخ بهایی)، (تحفة‌الاحرار از جامی)، (جمشید و خورشید از ساوجی)

۲۴- هر یک از موارد زیر به‌ترتیب مربوط به مؤلف کدام اثر ادبی هستند؟

- الف) نثری ساده و عاطفی و عمیق دارد و از آثار منثور او می‌توان به «طوفان در پرانتز» اشاره کرد.
 ب) از آثار شعری او می‌توان «برآشفتن گیسوی تاک» را نام برد و از پیش‌تازان شعر مذهبی قبل از انقلاب است.
 ج) وی مؤلف اثر «سفر ششم» است و در حوزه دفاع مقدس رویکردی خاص به مسائل دارد.

(۱) دستور زبان عشق - خواب ارغوانی - ظهور

(۲) تنفس صبح - صدای سبز - جای پای خون

(۳) آیین‌های ناگهان - دری به خانه خورشید - مدار صفر درجه

(۴) مهاجر کوچک - صدای سبز - آینه‌های دردار

۲۵- کتاب‌های «ظفرنامه شامی» و «طبقات ناصری» مربوط به کدام گرایش سبک‌های نثر هستند؟

- (۱) ساده‌نویسی در نثر سبک هندی
(۲) ساده‌نویسی در نثر سبک عراقی
(۳) پیچیده‌نویسی در نثر سبک هندی
(۴) پیچیده‌نویسی در نثر سبک عراقی

۲۶- در متن زیر از نظر تاریخ ادبیات چند نادرستی دیده می‌شود؟

«سید مهدی شجاعی در کنار احمد دهقان، رضا امیرخانی و جعفر خامنه‌ای از نویسندگان دوره انقلاب به شمار می‌آید. شجاعی در رشته ادبیات کلاسیک تحصیل کرده است. و در چند روزنامه و مجله مثل «جمهوری اسلامی، رشد جوان و صحیفه» همکاری داشت. او در داستان‌نویسی، ادبیات کودک و نوجوان و قطعه ادبی نیز آثاری دارد. «ضیافت» از فیلم‌نامه‌ها و «بدوک»، «جای پای خون» و «زمین سوخته» حاصل تجربه‌های داستانی او خصوصاً در زمینه ادبیات مذهبی هستند.»

- (۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

۲۷- کدام مورد بیانگر ویژگی سبکی نثر زیر نیست؟

«و این ضحاک را اژدها به وی، از آن گفتندی که بر کتف او دو پاره گوشت بود بزرگ بر رسته دراز، و سر آن به کردار ماری بود و آن را به زیر جامه اندر داشتی، و هرگاه که جامه از کتف برداشتی، خلق را به جادوی چنان نمودی که این دو اژدهاست و ازین قیل، مردمان ازو بترسیدندی؛ و عرب او را ضحاک گفتند...»

- (۱) ترکیب‌سازی
(۲) دو حرف اضافه برای یک متمم
(۳) کاربرد تاریخی دستور
(۴) تکرار فعل یا اسم به حکم ضرورت معنی

۲۸- با توجه به نکات زبانی، ادبی و فکری، یکی از توضیحات کدام گزینه درباره متن زیر نادرست است؟

«جبرئیل بیامد و پر فرو برد به زمین و خواست که گل بردارد. زمین با جبرئیل به سخن آمد. گفت: «یا جبرئیل! همی چه کنی؟» گفت: «همی گل بردارم از روی تو تا خدای عزوجل خلقی را بیافریند و این جهان بدو بسپارد.»

(۱) بهره‌گیری کمتر از لغات عربی - استفاده از مناظره و شخصیت‌بخشی برای انتقال مفهوم

(۲) کاربرد تاریخی دستور - بیان قصه آفرینش آدم

(۳) ایجاز - کاربرد واژگانی که امروزه به گونه دیگری به کار می‌روند

(۴) کاربرد فراوان لغات مهجور - استفاده از «را» در کاربرد مفعولی

۲۹- با توجه به ویژگی‌های فکری، سبک کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) ز تندباد حوادث نمی‌توان دیدن
(۲) عکس شکوفه ز شاخ بر لب آب اوفتاد
(۳) تحریر قضا را نتوان محو نمود
(۴) آن نفسی که با خودی بسته ابر غصه‌ای
در این چمن که گلی بوده است یا سمنی
راست چو قوس قزح بر گذر کهکشان
با مطلع سرنوشتت آمیخته‌اند
وان نفسی که بیخودی مه به کنار آیدت

۳۰- در کدام ابیات آرایه «مجاز» مشاهده می‌شود؟

- (الف) می‌رفت و پای تا سرم از تاب مهر او
(ب) نگزیده است مرا تلخی ایام چنان
(ج) گهر از ته‌نشینی یافت صائب این سرافرازی
(د) به جوش سینه من برنیاید مهر خاموشی
(ه) از گلستان نشود غنچه دل باز مرا
- می‌سوخت آن‌چنان که بسوزد ز مه قصب
که به تکلیف، قدح‌نوش توان کرد مرا
سبک قدری چو کف لازم بود بالانشینی را
حبابی پرده‌داری چون تواند کرد طوفان را؟
پنجه سرو بود چنگل شهباز مرا

(۱) «الف» - «ب» - «د» - «ه»

(۲) «د» - «ب» - «ه» - «ج»

(۳) «ه» - «ج» - «الف»

(۴) «الف» - «د» - «ب»

۳۱- کدام بیت فاقد تلمیح و مزین به «ایهام، تناسب، استعاره و تضاد» است؟

- (۱) گو در این مصر که فرعون در او صد بیش است
(۲) شور سودای من و تلخی عیشم بگذار
(۳) اگر روزی به دست آرم سر زلف نگارم را
(۴) آب تلخ است مدامم چو صراحی در حلق
- نان عزیز است که شد یوسف گندم چاهی
بنگر ای خسرو خوبان! که چه شیرین‌سخنم
شمارم مو به مو شرح غم شب‌های تارم را
تا تو یک روز چو ساغر به دهن باز آیی

۳۲- آرایه‌های بیت زیر کدام است؟

«برده است در هوای گلستان عارضت»

- (۱) جناس، تشبیه، حسن تعلیل، مجاز
(۲) جناس، کنایه، استعاره مصرحه، ایهام
(۳) ایهام تناسب، تشبیه، کنایه، اغراق
(۴) حسن تعلیل، تشخیص، تشبیه، ایهام

۳۳- به ترتیب، آرایه‌های «لف و نشر، موازنه، اسلوب معادله، تناقض و جناس» در کدام گزینه مشاهده می‌شود؟

- (الف) هر دم به خون دیده چه حاجت وضو؟ چو نیست
(ب) رگ جان‌ها به دم تیغ عدم پیوسته است
(ج) عقل کامل می‌شود از گرم و سرد روزگار
(د) در کمینگاه نظر با دل خویشم جنگ است
(ه) این لطایف کز لب لعل تو من گفتم که گفت؟
- بی طاق ابروی تو نماز مرا جواز
زود بر باد رود هر چه به دم پیوسته است
آب و آتش می‌کند صاحب‌برش شمشیر را
ز ابرو و غمزه او تیر و کمانی به من آر
وین تطاول کز سر زلف تو من دیدم که دید

(۱) «د»، «ب»، «الف»، «ج»، «ه»

(۲) «د»، «ه»، «ج»، «الف»، «ب»

(۳) «ب»، «ه»، «الف»، «ج»، «د»

(۴) «ج»، «د»، «الف»، «ه»، «ب»

۳۴- آرایه‌های مشترک میان دو بیت زیر، در کدام گزینه آمده است؟

- (الف) ای سرو که بی سایه چنین سر به هوایی
در پای تو هرگز نرسیدم به نوایی
- (ب) رفته گیر از برم و ز آتش و آب دل و چشم
گونه‌ام زرد و لبم خشک و کنارم تر گیر
- (۱) کنایه، جناس، تضاد
(۲) تشخیص، تشبیه، ایهام
- (۳) تناقض، تکرار، استعاره
(۴) ایهام تناسب، مجاز، حس آمیزی

۳۵- کدام بیت دارای «حسن تعلیل، ایهام تناسب، جناس و استعاره» است؟

- (۱) شبی در باغ از زلف تو تازی بر زمین افتاد
چمن در جست و جویش صد چراغ لاله روشن کرد
- (۲) بیا بیا که فقیریم و خاکسار توایم
مدام مست می چشم پر خمار توایم
- (۳) هزار پیرهن از شوق می‌کند پاره
به گوش غنچه چو بانگ هزار می‌آید
- (۴) در چمن نرگس سرمست خراب افتاده است
زان که اندر قدح لاله مدام است امروز

۳۶- آرایه‌های ابیات زیر به ترتیب کدام هستند؟

- (الف) یار دارد سر آزدن حافظ یاران
شاهبازی به شکار مگسی می‌آید
- (ب) طهارت ارنه به خون جگر کند عاشق
به قول مفتی عشقش درست نیست نماز
- (ج) جست آب را سکندر و شد خضر کامیاب
روزی به قسمت است نه کوشش در این سرا
- (د) گر خرامی یک ره از خانه برون
خوب رویان بر رخت گردند مات
- (هـ) کسی کان لعل و عارض دید گفتا
زهی کوثر که در خلد برین است

- (۱) مجاز - تشبیه - تمثیل - ایهام تناسب - استعاره
(۲) اسلوب معادله - کنایه - تلمیح - جناس - لف و نشر
- (۳) لف و نشر - تناقض - اسلوب معادله - ایهام - تلمیح
(۴) تشبیه - اشتقاق - تضاد - تناسب - تشبیه

۳۷- آرایه‌های روبه‌روی همه ابیات درست آمده است؛ به جز ...

- (الف) تا مگر باز به خاک سرکوی تو رسم
چون صبا شیوه خود ساخته‌ام در به‌دری (حسن تعلیل - ایهام)
- (ب) ای سکندر تا به کی حسرت خوری بر حال خضر
عمر جاویدان او یک آب خوردن نیست (کنایه - ایهام تناسب)
- (ج) کنم با روی خندان تلخ کامان را دهن شیرین
نیام زنبور تا از نیش پاس نوش خود دارم (حس آمیزی - جناس)
- (د) زلف آشفته او موجب جمعیت ماست
چون چنین است پس آشفته‌ترش باید کرد (حسن تعلیل - تناقض)
- (هـ) ای بهشتی‌پیکر از فردوس می‌آیی مگر
کز عقیق جان‌فزایت آب کوثر می‌رود (استعاره مصرحه - تشبیه)

- (۱) الف، د
(۲) الف، ج
- (۳) ج، د
(۴) ب، هـ

۳۸- کدام ابیات به ترتیب، می‌توانند با واژه «خویشان و سخن» هم‌قافیه شوند؟

الف) گه آب نیل صافی را به دشمن خون نمودم من	نمودم سنگ خاکی را به عامه گوهر و مرجان
ب) چنین است رسم سرای کهن	سرش هیچ پیدا نبینی ز بن
ج) گر توبه شود دریا یک قطره نیابم من	ور خاک درآیم من آن خاک شود سوزان
د) تیره سنگی سر هر مقبره‌ای کرده وطن	چون درختان بریده ز کمر در به چمن
ه) مالی گرفته‌اند و عوض عمر داده‌اند	دنیا گران برآمده بهر ستمگران

(۱) «الف، ه» - «د» (۲) «ج، الف» - «د، ب»

(۳) «ج، ه» - «ب» (۴) «الف، د» - «ج - ب»

۳۹- در کدام بیت به ترتیب، «ذوقافیتین» یافت می‌شود و قافیه در کدام بیت طبق «قاعده ۱ و ۲» نمی‌باشد؟

الف) نشاطافزا هوا و آب در وی	چو بوی میگسار و ساغر می
ب) که گر آفتاب است یک ذره نیست	وگر هفت دریاست یک قطره نیست
ج) به ذوق داغ کسی در کنار سوختگی‌ها	چو شمع سوختم از انتظار سوختگی‌ها
د) قصه دختر شنو القصه باز	کرد بر او جم دری از غصه باز
ه) هرچه در روی تو گویند به زیبایی هست	وان چه در چشم تو از شوخی و رعنائی هست

(۱) «الف» - «ب» (۲) «ج» - «ه» (۳) «د» - «ب» (۴) «الف» - «د»

۴۰- به ترتیب، وزن چند مصراع «همسان دولختی» و وزن چند مصراع از «بحر رجز» است؟

- بهرش خیاط طبع سرخ قبا دوخته

- دل را کجا پنهان کنم پنهان کنم

- باری به حکم کرم بر حال ما بنگر

- غم تو دنیی و دین است نزد عاشق صادق

- فضل و کرم کرد توست جود و سخا ورد توست

(۱) چهار - دو (۲) چهار - یک (۳) سه - دو (۴) پنج - دو

۴۱- وزن واژه کدام سروده متفاوت است؟

(۱) آشنای قدیم دل اما / ای دریغ ای دریغ ای فریاد / با دل من چه می‌تواند کرد / یادت

(۲) من بر آن خنده که او دارد بر لب می‌گیرم / و بر آن گریه که او راست به لب می‌خندم

(۳) نردبان از سر دیوار بلند / صبح را روی زمین می‌آرد

(۴) در نهان خانه جانم گل یاد تو درخشید / باغ صد خاطره خندید

۴۲- اختیارات شاعری رباعی زیر در کدام گزینه به درستی مورد اشاره قرار گرفته است؟

- «عشق آمد و گردِ فتنه بر جانم بیخت عظم شد و هوش رفت و دانش بگریخت
زین واقعه هیچ دوست دستم نگرفت جز دیده که هر چه داشت بر پایم ریخت»

(۱) قلب، سه ابدال، حذف همزه

(۲) حذف همزه، بلند بودن هجای پایانی، کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند

(۳) بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه، قلب، چهار ابدال

(۴) دو ابدال، تغییر کمیت مصوت، بلند بودن هجای پایانی

۴۳- کدام بیت دارای سه نوع اختیار وزنی و دو نوع اختیار زبانی است؟

- الف) گفتم ای چشم به اشکم مددی کن سوی دل رو بپنهان بکش آن آتش ناپیدا را
ب) درد هجران تو بیماری مرگ است مرا روی بنمای که دیدار تو درمان من است
ج) یوسف من چو ز من دور بود چون یعقوب ملک اگر مصر بود کلبه احزان من است
د) گر بگویم که مرا با تو سر و کاری نیست قاضی شهر گواهی بدهد کاری هست
ه) دلبر من که همه مهر جمالش دارند هست چون آیت رحمت که به فالش دارند

(۱) الف، ج (۲) ج، د (۳) ب، د (۴) ب، ه

۴۴- وزن مقابل کدام سروده، باتوجه به اختیارات شاعری، نادرست نوشته شده است؟

(۱) در آب‌های جهان قایقی است (مفاعیلن فاعلاتن فعل)

(۲) بیهوده خنده می‌زنی افسوس (مستفعلن مفاعیلن فاعلن)

(۳) به آسمان گم‌شده‌ای کوچ کرده‌اند (مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن)

(۴) کودکی‌ام را به دست من بسپار (مفتعلن فاعلات مفتعلن)

۴۵- کدام گزاره درباره رباعی زیر نادرست است؟

- «مشنو که کس از جهان رسیده‌ست به کام خونابه دل به عاشقان داده مدام
روشن شود از شفق که در دور فلک بی‌خون دلی نمی‌رود صبح به شام»

(۱) بیت نخست دارای مجاز، تمثیل و ایهام تناسب است.

(۲) بیت دوم مزین به حسن تعلیل و کنایه است.

(۳) رباعی فاقد ابدال و دارای حذف همزه و بلندبودن هجای پایانی است.

(۴) با بیت «هر چند که سر به سر جهان خار غم است / خاری ندمد که در دل من نخلد» تناسب مفهومی دارد.

۴۶- مفهوم بیت کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) دیدار به دل فروخت، فروخت گران
 (۲) تیر آه ما ز گردون بگذرد حافظ خموش
 (۳) دل بر توانم از سر و جان برگرفت و چشم
 (۴) لعل سیراب به خون تشنه لب یار من است
- بوسه به روان فروشد و هست ارزان
 رحم کن بر جان خود پرهیز کن از تیر ما
 نتوانم از مشاهده یار برگرفت
 وز پی دیدن او دادن جان کار من است

۴۷- تصویر معشوق در بیت زیر با تصویر او در کدام ابیات در تقابل است؟

- «به حُسن خُلق و وفا کس به یار ما نرسد
 الف) عبوس زهد به وجه خمار ننشیند
 ب) وان دم که ز بدخویی دشنام و جفا گویی
 پ) یاد باد آن کاو به قصد خون ما
 ت) نگذارد اشتیاق کریمان که آب خوش
- تو را در این سخن انکار کار ما نرسد»
 مرید خرقة دردی کشان خوش خویم
 می گو که جفای تو حلواست همه حلوا
 عهد را بشکست و پیمان نیز هم
 اندر گلوی تو رود ای یار باوفا

(۱) الف - پ (۲) الف - ب (۳) پ - ب (۴) پ - ت

۴۸- به ترتیب در کدام بیت‌ها به مفاهیم «متابعت» و «تخوت» اشاره شده است؟

- الف) از سیاهی داغ ما هرگز نمی‌آید برون
 ب) خرقة از ما می‌ستاند نافه مُشکین نفس
 پ) حلقه چشم غزالان حلقه زنجیر ماست
 ت) گر چراغ بزم عالم نیست صائب کلک ما
- در سواد آفرینش آب حیوانیم ما
 از هواداران آن زلف پریشانیم ما
 دائم از راه نظر در بند و زندانیم ما
 چون ز بخت تیره دائم در شبستانیم ما؟

(۱) الف - ب (۲) الف - ت (۳) ب - پ (۴) ب - ت

۴۹- کدام گزینه با بیت زیر نزدیکی معنایی بیشتری دارد؟

- «هر دم از سرگشتگی چون گرد می‌پیچم به خود
 (۱) چند توان بود به دوری صبور
 (۲) ظفر نزدیک بادت چشم بد دور
 (۳) فرو مانده چنین تنها و رنجور
 (۴) زانکه گفتندش که ای افتاده دور
- همرهان رفتند و من تنها به صحرا مانده‌ام»
 دیده برافروز به نور حضور
 حسودت مانده در ماتم تو در سور
 ز یاران منقطع وز دوستان دور
 چون شدی در غایت دوری صبور

۵۰- مفهوم کدام ابیات یکسان است؟

- الف) حذر کن ز نادان ده‌مرده‌گوی
 ب) ای پسر پند و نصیحت گوش کن
 ج) زبان‌ت ترازوست و گفتن گهر
 د) که این مال و جاه ارچه جان‌پرورست
 ه) به دهقان نادان چه خوش گفت زن
- چو دانا یکی گوی و پرورده گوی
 گر نجاتی بایدت خاموش کن
 گهر سخته هرگز که بیند به زر
 کمال سخن از همه بهترست
 به دانش سخن گوی یا دم مزین

(۱) الف - ب - ج (۲) الف - د - ج (۳) ب - ج - ه (۴) الف - ج - ه

۵۱- به ترتیب، هر یک از موارد زیر به کدام مورد از تحولات هویتی مربوط می‌شود؟

- مورد تردید قرار گرفتن عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های سازنده هویت فرهنگی جهان اجتماعی

- متحول شدن هویت جهان اجتماعی به وسیله تغییرات اساسی در آن

- نداشتن توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود

(۱) تزلزل فرهنگی - بحران هویت - تعارض فرهنگی
(۲) تعارض فرهنگی - تحول فرهنگی - بحران هویت

(۳) تعارض فرهنگی - بحران هویت - تزلزل فرهنگی
(۴) تزلزل فرهنگی - تحول فرهنگی - بحران هویت

۵۲- کدام گزینه به ترتیب با جدول زیر مرتبط است؟

تعارض فرهنگی ناشی از علل درونی	«د»	«ب»	ممانعت از اجرای نتایج انتخابات الجزایر
«الف»	استکبارستیزی در جامعه ما	مدیر اداره از مدیریت عزل می‌شود	«ج»

(۱) نوآوری‌ها و فعالیت‌های اعضای جهان اجتماعی - تحرک اجتماعی نزولی - در جوامع سکولار امکان رای دادن به قوانین الهی وجود ندارد -

قلمرو آرمانی

(۲) تأثیرپذیری از جهان‌های اجتماعی دیگر - تحرک اجتماعی صعودی - در جهان سکولار هویت دینی و معنوی افراد امکان بروز ندارد - قلمرو واقعی

(۳) نوآوری‌ها و فعالیت‌های اعضای جهان اجتماعی - تحرک اجتماعی نزولی - در جوامع سکولار امکان رای دادن به قوانین الهی وجود ندارد - قلمرو واقعی

(۴) تأثیرپذیری از جهان‌های اجتماعی دیگر - تحرک اجتماعی صعودی - در جهان سکولار هویت دینی و معنوی افراد امکان بروز ندارد - قلمرو آرمانی

۵۳- هر یک از عبارت‌های زیر به ترتیب، با مفاهیم کدام گزینه مرتبط است؟

- شعار جمهوری فرانسه بر سر در یک کلیسا پس از قانون سال ۱۹۰۵ میلادی

- عامل اصلی هویت‌یابی جوامع غربی

- هنگامی که قدرت برخلاف حکم و قانون الهی باشد و تبعیت از قدرت هم از روی احساس رضایت باشد

- حیات معنوی اسلام

(۱) تأثیر نظام سیاسی بر نظام فرهنگی - سرمایه‌داری - مشروعیت دروغین - جست‌وجوی هویت اسلام بیرون از تصاویر القایی جهان غرب

(۲) تأثیر نظام فرهنگی بر نظام سیاسی - اقتصاد - اقتدار غیرمشروع - ظاهر گشتن اسلام به عنوان یک قطب فرهنگی جدید

(۳) تأثیر نظام سیاسی بر نظام فرهنگی - سرمایه‌داری - اقتدار غیرمشروع - گشوده شدن افق‌های جدید به روی اندیشمندان غربی

(۴) تأثیر نظام فرهنگی بر نظام سیاسی - اقتصاد - مشروعیت دروغین - احیای هویت جهان اسلام

۵۴- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- ویژگی جوامع ارگانیکی در تقسیم‌بندی دورکیم از جوامع چیست؟

- پیامد روشنگری قرون هفدهم و هجدهم کدام است؟

- حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی که در تقابل با جریان دنیاگرا قرار گرفتند، چه سرنوشتی پیدا کردند؟

(۱) تقسیم کار گسترده - دئیسم - مورد هجوم کاتولیک‌ها قرار گرفتند.

(۲) تقسیم کار شکل نگرفته یا در ساده و ابتدایی است - دانش ابزاری - امکان گسترش پیدا نکردند.

(۳) تقسیم کار گسترده - دئیسم - توانستند بخشی از اروپای مسیحی را از تسلط کلیسا خارج سازند.

(۴) تقسیم کار شکل نگرفته - دانش ابزاری - مورد هجوم پروتستان‌ها قرار گرفتند.

۵۵- به ترتیب هر عبارت با کدام مفهوم در ارتباط است؟

- به حیوان فرتوتی می‌ماند که با وجود جثه عظیم خود زمین گیر و آسیب‌پذیر شده است.

- جامعه‌شناس تلاش می‌کند از چشم‌انداز فردی غریبه به موقعیت‌های اجتماعی نگاه کند.

- خاکستری شدن جمعیت

(۱) فرهنگی که توان معرفتی لازم برای دفاع از ابعاد گسترده اقتصادی و سیاسی خود را نداشته باشد - عادت‌زدایی - تغییراتی که یک نظام

اجتماعی در خود ایجاد می‌کند

(۲) تردید در هویت معرفت‌شناختی جهان مدرن - نظم اجتماعی - تغییراتی که یک نظام اجتماعی در خود ایجاد می‌کند

(۳) فرهنگی که توان معرفتی لازم برای دفاع از ابعاد گسترده اقتصادی و سیاسی خود را نداشته باشد - آشنایی‌زدایی - تغییراتی که یک نظام

اجتماعی در محیط ایجاد می‌کند

(۴) تردید در هویت معرفت‌شناختی جهان مدرن - عادت‌زدایی - تغییراتی که یک نظام اجتماعی در محیط ایجاد می‌کند

۵۶- به ترتیب، صحیح یا غلط بودن موارد زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- سه عاملی که موجب دسترسی به قدرت می‌شود، شامل شخصیت، مالکیت و سازمان است.

- در قدرت تشویقی، تبعیت و پیروی نشانه کار درست است.

- امروزه سیاست، محدوده حکومت و دولت به حساب می‌آید ولی در گذشته این تلقی وجود نداشت.

- یک بعد اصلی سیاست شامل تدبیر و تنظیم امور است که امروزه به قانون کاهش یافته است.

(۱) ص - غ - غ - ص (۲) ص - غ - غ - غ (۳) غ - غ - ص - غ (۴) غ - ص - ص - ص

۵۷- به ترتیب کدام گزینه در جایگاه‌های «الف»، «ب» و «ج» قرار می‌گیرد؟

رویکرد جامعه‌شناسی	موضوع	روش	هدف
تبیینی	«الف»		
تفسیری		«ب»	
انتقادی			«ج»

(۱) پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی هستند - تفسیر - انتقاد از وضع موجود و تجویز وضع مطلوب

(۲) انسجام‌بخشی به کنش اجتماعی - نگاه از درون به پدیده‌ها - کنترل کنش اجتماعی

(۳) انسجام‌بخشی به کنش اجتماعی - معنابخشی و انسجام‌بخشی به زندگی اجتماعی - پیش‌بینی پدیده‌های اجتماعی

(۴) کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن - تفسیر و توصیف پدیده‌ها - انتقاد و تجویز

۵۸- هر یک از موارد زیر به کدام یک از انواع تفاوت‌ها و نابرابری‌ها مربوط می‌شود؟

- شخص «الف» دارای مدرک کارشناسی ارشد است.

- شخص «الف» از شخص «ب» بلندتر است.

- شخص «الف» در دهک هفتم و شخص «ب» در دهک پنجم قرار دارد.

- ضریب هوشی شخص «الف» از شخص «ب» بیشتر می‌باشد.

(۱) اجتماعی - طبیعی - اجتماعی - طبیعی (۲) رتبه‌ای - اجتماعی - اسمی - رتبه‌ای

(۳) اجتماعی - طبیعی - اسمی - اسمی (۴) طبیعی - طبیعی - رتبه‌ای - طبیعی

۵۹- کدام گزینه جدول زیر را به ترتیب کامل می‌کند؟

«ب»	اهمیت داشتن عدالت اقتصادی	موافقان قشربندی	«ج»
مدل عدالت اجتماعی	«الف»	«د»	رقابت میان افراد براساس توانایی و شایستگی

(۱) مدل کمونیستی - عدالت با توزیع برابر ثروت برقرار می‌شود - طرفداران عدالت اجتماعی - نقطه آغاز رقابت عادلانه نیست.

(۲) طرفداران عدالت اجتماعی - عدم لغو مالکیت خصوصی - مخالفان قشربندی اجتماعی - نقطه پایان رقابت عادلانه نیست.

(۳) رویکرد مخالفان قشربندی - عدم لغو مالکیت خصوصی - طرفداران عدالت اجتماعی - نقطه آغاز رقابت عادلانه نیست.

(۴) طرفداران عدالت اجتماعی - عدالت با توزیع برابر ثروت برقرار می‌شود - مخالفان قشربندی اجتماعی - نقطه پایان رقابت عادلانه نیست.

۶۰- درستی یا نادرستی هر یک از عبارتهای زیر را به ترتیب مشخص کنید.

الف) سرکوب روحیه خلاق انسان‌ها و نادیده گرفتن اراده و خلاقیت به افول معانی می‌انجامد.

ب) اندازه‌گیری اجزای بدن در ایام جنگ جهانی دوم ناشی از سقوط ارزش‌ها بود.

ج) انسان‌ها صرفاً مجریان نظم نیستند بلکه قادرند با توجه به آرمان‌ها و ارزش‌های خود، نظم اجتماعی را تغییر دهند.

د) از آنجایی که ماکس وبر هنوز علم را به علم تجربی محدود می‌دانست، تفهم را روش مستقلى برای علوم انسانی در نظر نمی‌گرفت.

(۱) نادرست - درست - درست - درست (۲) درست - درست - نادرست - نادرست

(۳) نادرست - نادرست - درست - درست (۴) درست - درست - درست - نادرست

۶۱- درستی یا نادرستی عبارتهای زیر به ترتیب کدام است؟

- در جامعه سرمایه‌داری هویت افراد بر اساس اعتقاد به عناصر فرهنگ سکولار معین می‌گردد.
- سیاست هویت محصول دوران مدرن است و بر تفاوت‌ها و هویت‌های خاص و محلی تأکید می‌کند.
- ویژگی زودرنجی یک ویژگی اکتسابی، فردی و متغیر است.
- اینکه در شرایط اقلیمی متفاوت، شیوه زندگی اجتماعی مردم متفاوت است؛ مربوط به تأثیر جهان اجتماعی بر جهان طبیعی است.
- در اواخر قرن بیستم، هویت به جای قشربندی، محور اصلی مباحثات فکری و سیاسی شد.

(۱) نادرست - درست - درست - نادرست (۲) درست - درست - نادرست - درست

(۳) نادرست - نادرست - درست - نادرست (۴) درست - نادرست - درست - نادرست

۶۲- هر یک از عبارات زیر بیانگر دیدگاه کدام اندیشمند علوم اجتماعی است؟

- افزایش دستمزد کارگران و رفاه آنان را موجب افزایش تولید نسل آنها و پیدایش مشکلات بعدی می‌دانست.
- معتقد بود با رشد علم تجربی و صنعت، ثروت از طریق غلبه بر طبیعت به دست می‌آید.
- یکی از پیامدهای جهان متجدد را «قفس آهنین» می‌دانست.
- با طرح مسئله اعتباریات، تعریف دقیق‌تری از موضوع علوم اجتماعی ارائه کرده است.
- او با روش تبیینی می‌خواست مجرم بودن یا نبودن را با مشاهده ویژگی‌های جسمانی و ظاهری تشخیص دهد.

(۱) ریکاردو - آگوست کنت - وبر - ابن خلدون - آگوست کنت

(۲) ریکاردو - مارکس - سوفیا کوتلاکی - ابن خلدون - لمبروزو

(۳) ریکاردو - آگوست کنت - وبر - علامه طباطبایی - لمبروزو

(۴) مالتوس - مارکس - کارل مارکس - علامه طباطبایی - آگوست کنت

۶۳- کدام گزینه نشان می‌دهد، فرهنگ مغولان با وجود قدرت نظامی برتر آنان به سرعت تحت تأثیر فرهنگ‌های جوامع شکست‌خورده قرار گرفت

و در گونه‌شناسی فارابی از جوامع، مدینه تغلب چه نوع جامعه‌ای است؟

(۱) فرهنگ مغولان به علت قومی و قبیله‌ای بودن شایستگی لازم را برای یک فرهنگ جهانی نداشت - جامعه‌ای که سلطه بر دیگر جوامع را ارزش اجتماعی برتر می‌داند.

(۲) عقاید و ارزش‌های فرهنگی مغولان در خدمت گروه و قوم خاصی نبود و نگاهی سلطه‌جویانه به دیگر اقوام نداشت - جامعه‌ای که سلطه بر دیگر جوامع را ارزش اجتماعی برتر می‌داند.

(۳) فرهنگ مغولان به علت قومی و قبیله‌ای بودن شایستگی لازم را برای یک فرهنگ جهانی نداشت - جامعه‌ای که از طریق سلطه فرهنگی بر دیگر جوامع مسلط می‌شود.

(۴) عقاید و ارزش‌های فرهنگی مغولان در خدمت گروه و قوم خاصی نبود و نگاهی سلطه‌جویانه به دیگر اقوام نداشت - جامعه‌ای که از طریق سلطه فرهنگی بر دیگر جوامع مسلط می‌شود.

۶۴- به ترتیب کدام یک از گزینه‌های زیر در رابطه با جنبش عدالتخانه، درست و در رابطه با ویژگی‌های نخستین بیدارگران اسلامی نادرست است؟

(۱) هدف جنبش عدالتخانه تنها اصلاح رفتار خاصی از پادشاه نبود؛ بلکه اصلاح شیوه زمامداری پادشاه بود- خواستار استقلال سیاسی و اقتصادی جوامع اسلامی بودند.

(۲) با اوج‌گیری جنبش عدالتخانه، عالمان مسلمان به آن پیوستند و در جریان بست‌نشینی در سفارتخانه انگلستان، نام مشروطه را برای آن برگزیدند- به دنبال اصلاح رفتار دولت‌های اسلامی بودند.

(۳) جنبش عدالتخانه از آن جهت که ساختار اجتماعی جامعه را تغییر می‌داد، یک انقلاب سیاسی بود- با فرهنگ غرب آشنایی عمیقی داشتند.

(۴) جنبش عدالتخانه با توجه به شرایط داخلی و خارجی، در پی تأسیس مجلسی بود که قوانین عادلانه الهی را تدوین کند- خطر غرب را بیش‌تر در قدرت اقتصادی و فرهنگی آن می‌دیدند.

۶۵- به ترتیب پاسخ پرسش‌های زیر در کدام گزینه ذکر شده است؟

الف) منظور از عبارت «جهان اجتماعی تکوینی نیست»، چیست؟

ب) چه رابطه‌ای مابین «بحران اقتصادی» و «چالش فقر و غنا» وجود دارد؟

ج) چه عاملی سبب می‌شود که برخی افراد احساس می‌کنند «پدیده‌های اجتماعی» همانند «پدیده‌های طبیعی» هستند؟

د) بر اساس نظریه مرکز و پیرامون، کشورهای غربی از چه راه‌هایی انتقال ثروت از کشورهای پیرامون به کشورهای مرکز را آسان می‌کنند؟

(۱) یعنی عضویت اعضا در جهان اجتماعی با اراده و آگاهی انسان‌ها تعریف می‌شود. - بحران اقتصادی اغلب با چالش فقر و غنا پیوند می‌خورد و بر دامنه آن افزوده می‌شود. - ادامه یافتن روند مستقل شدن پدیده‌های اجتماعی از انسان‌ها و ایجاد کردن فرصت‌ها و محدودیت‌هایی برای کنش‌ها و زندگی انسان‌ها - با سرمایه‌گذاری‌های مشترک و معاهدات بین‌المللی

(۲) یعنی جهان اجتماعی با آگاهی و اراده انسان‌ها که اعضای آن هستند، شکل می‌گیرد. - چالش فقر و غنا اغلب با بحران اقتصادی پیوند می‌خورد و بر دامنه آن افزوده می‌شود. - ادامه یافتن روند مستقل شدن پدیده‌های اجتماعی از انسان‌ها و ایجاد کردن فرصت‌ها و محدودیت‌هایی برای کنش‌ها و زندگی انسان‌ها - نهادهای بین‌المللی و بازارهای مشترک منطقه‌ای

(۳) یعنی عضویت اعضا در جهان اجتماعی با اراده و آگاهی انسان‌ها تعریف می‌شود. - چالش فقر و غنا اغلب با بحران اقتصادی پیوند می‌خورد و بر دامنه آن افزوده می‌شود. - پدیده‌های طبیعی به واسطه ارتباطی که با زندگی انسان‌ها پیدا می‌کنند، به جهان اجتماعی راه می‌یابند. - با سرمایه‌گذاری‌های مشترک و معاهدات بین‌المللی

(۴) یعنی جهان اجتماعی با آگاهی و اراده انسان‌ها که اعضای آن هستند، شکل می‌گیرد. - بحران اقتصادی اغلب با چالش فقر و غنا پیوند می‌خورد و بر دامنه آن افزوده می‌شود. - پدیده‌های طبیعی به واسطه ارتباطی که با زندگی انسان‌ها پیدا می‌کنند، به جهان اجتماعی راه می‌یابند. - نهادهای بین‌المللی و بازارهای مشترک منطقه‌ای

۶۶- به ترتیب، درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر را مشخص کنید.

- عبارت «اجرای درمان دارویی به احتمال زیاد موجب بهبود چشمگیر علائم افسردگی در آن بیمار خواهد شد.» نمونه‌ای از یک تبیین برای یک پدیده علمی است.

- جمله «خواندن متون انگلیسی به طور گسترده تأثیر زیاد و حتمی بر افزایش مهارت‌های زبانی دارد.» مثالی از یک فرضیه علمی است.

- ارزیابی ظرفیت حافظه شخص با استفاده از آزمونی که نمرات خاصی برای آن تعیین می‌کند، نشان‌دهنده این است که این پدیده را می‌توان به شکل یک متغیر تعریف کرد.

- وقتی یک ابزار اندازه‌گیری در اجراهای مختلف نمره یکسانی به ما می‌دهد، متوجه می‌شویم که این نمره یکسان حاصل مشاهده عینی بوده است.

(۱) ن - د - د - ن (۲) ن - ن - د - ن (۳) د - د - د - ن (۴) د - ن - ن - د

۶۷- هر کدام از عبارت‌های زیر، به ترتیب با کدام یک از جنبه‌های رشد در دوره کودکی، همخوانی بیشتری دارد؟

- کودکان در هفت یا هشت ماهگی در مواجهه با افراد غریبه، علائم ترس از خود نشان می‌دهند.

- امین ظروف چیده‌شده روی میز ناهارخوری را به زمین پرت می‌کند و وقتی با فریاد خواهرش روبه‌رو می‌شود، کار خود را تکرار می‌کند.

- مانی از بین کادوهای تولد ۴ سالگی‌اش، یک ماشین کنترلی را به یک کارت هدیه ۱۰ میلیون تومانی ترجیح می‌دهد.

- کودک پانزده ماهه به‌طور مستقل و بدون کمک گرفتن از افراد دیگر می‌تواند راه برود.

(۱) اجتماعی - هیجانی - شناختی - جسمانی (۲) هیجانی - اخلاقی - اخلاقی - اجتماعی

(۳) هیجانی - هیجانی - اخلاقی - جسمانی (۴) اجتماعی - اخلاقی - شناختی - اجتماعی

۶۸- کدام گزینه درباره عبارت زیر درست است؟

«یگانه اخیراً وارد ۱۳ سالگی شده است. در مدرسه آموزش‌هایی راجع به دوره نوجوانی به او می‌دهند. یگانه در جسم، احساسات، قدرت

شناختی و مسائل اجتماعی خود تغییرات خاصی را احساس می‌کند.»

(۱) او با بهره‌گیری از تفکر انتزاعی می‌تواند توجه متمرکزتر و گزینشی‌تر داشته باشد.

(۲) او در بعد روانی هویت خود، خودش را دختری صبور و با پیشرفت تحصیلی بالا می‌داند.

(۳) صادق دانستن خود و اهمیت دادن به خود، رشد و تغییرات حیطه اخلاقی را نشان می‌دهد.

(۴) او همچون دوران کودکی می‌تواند به نظارت بر فرایند تفکر بپردازد.

۶۹- به ترتیب، کدام عبارت در خصوص احساس، توجه و ادراک درست است؟

- (۱) فاصله زمانی بین احساس، توجه و ادراک آنقدر دقیق است که به راحتی آن را احساس می‌کنیم.
- (۲) فرایند تحریک گیرنده‌های حسی توسط محرک‌ها، احساس نام دارد و نتیجه ادراک است.
- (۳) توجه، به معنای انتخاب یک یا چند محرک از بین محرک‌های مختلف و لازمه تمرکز است.
- (۴) آگاهی ما نسبت به همه محرک‌هایی که در دامنه توجه قرار می‌گیرند، کامل است.

۷۰- به ترتیب، درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر را مشخص کنید.

- این که اگر قرار باشد هرگاه حرف A را دیدیم گزارش کنیم ولی بعضاً آن را گزارش نکنیم، به خاطر خسته شدن در یک بازه زمانی است.
- برای تسهیل اجرای دو تکلیف همزمان، لازم است که این تکالیف در ساعات طولانی اجرا شوند.
- با هماهنگی و یکسان نبودن آنچه دریافت و آنچه تفسیر می‌شود، پی می‌بریم که پدیده توهم وجود دارد.
- جهت ایجاد حافظه و نگهداری اطلاعات معنادار، لازم است که پردازش و تفسیر اطلاعات صورت بگیرد.

(۱) ن - د - د - ن (۲) د - ن - د - ن (۳) ن - د - د - ن (۴) د - ن - ن - د

۷۱- پاسخ صحیح هر یک از سؤالات زیر در کدام گزینه آمده است؟

- عبارت «سارا می‌خواهد تابستان امسال یک مقاله علمی بنویسد، به همین دلیل ذهنش به شدت مشغول انتخاب موضوع برای مقاله است و هر روز ساعت‌های زیادی را صرف این کار می‌کند.» به کدام ویژگی مسئله اشاره دارد؟
- عبارت «چگونه می‌توانیم محافظت از محیط زیست را فرهنگ‌سازی کنیم، به گونه‌ای که همه افراد به آن عمل کنند؟» به کدام نوع از انواع مسئله اشاره دارد؟

- عبارت «حسن با این که قبلاً از قرص‌های لاغری استفاده می‌کرده است، اما هم‌چنان از اضافه‌وزن رنج می‌برد. او حدود دو ماه است که بدون استفاده از آن قرص‌ها سعی کرده با پرهیز از خوردن غذاهای پرچرب به نتیجه مطلوب برسد.» به کدام یک از مراحل حل مسئله اشاره دارد؟

- عبارت «محدثه برای مدت ۱۰ ماه است که شغل و درآمد مناسبی ندارد و یکی از دلایل عمده آن انتخاب راه‌حل‌های غیرمنطقی برای کسب درآمد است.» محدثه در درک کدام یک از ویژگی‌های مسئله مشکل داشته است؟

- (۱) در مسئله موقعیت فعلی یا مبدأ باید مشخص باشد - خوب تعریف شده - بازبینی و اصلاح راه‌حل‌ها - در مسئله موقعیت فعلی یا مبدأ باید مشخص باشد.

- (۲) مسئله یک فرایند و جریان تحت کنترل است - خوب تعریف نشده - انتخاب راه‌حل‌های جایگزین - در مسئله، توانمندی‌های ما محدود است.
- (۳) در مسئله موقعیت فعلی یا مبدأ باید مشخص باشد - خوب تعریف نشده - انتخاب راه‌حل‌های جایگزین - در مسئله، توانمندی‌های ما محدود است.

- (۴) مسئله یک فرایند و جریان تحت کنترل است - خوب تعریف شده - بازبینی و اصلاح راه‌حل‌ها - در مسئله موقعیت فعلی یا مبدأ باید مشخص باشد.

۷۲- درستی یا نادرستی عبارت های زیر، به ترتیب کدام است؟

- بر اساس نمودار فراموشی ابینگهوس بیشترین مقدار فراموشی در روزهای نخست بعد از یادگیری است.

- رمزگردانی بیشتر اطلاعات به صورت شنیداری است.

- فراموشی در اثر گذشت زمان، به بروز خطا در مرحله رمزگردانی اشاره دارد.

- ساماندهی مطالب اثر تداخل را کاهش می دهد.

(۱) درست - درست - درست - نادرست (۲) درست - نادرست - نادرست - درست

(۳) نادرست - درست - نادرست - نادرست (۴) نادرست - درست - درست - درست

۷۳- کدام گزینه در مورد حافظه درست است؟

(۱) نوع رمزگردانی در عبارت «حسین شماره تلفنش را برای مشتری هم خواند و هم نوشت.» معنایی است.

(۲) فردی که می داند چگونه شطرنج بازی کند، اما به یاد نمی آورد که قبلاً شطرنج بازی کرده است، با اختلال در حافظه معنایی مواجه است.

(۳) زمانی که قاضی یک پرونده، از شاهدان عینی یک حادثه، برای جمع آوری مستندات وقوع جرم استفاده می کند، از حافظه رویدادی شاهدان استفاده می کند.

(۴) از جهت ظرفیت، حافظه بلندمدت با حافظه کوتاه مدت متفاوت است؛ اما از جهت زمان بازیابی کاملاً شبیه به هم هستند.

۷۴- درستی یا نادرستی عبارت های زیر به ترتیب کدام است؟

- مسئله ۹ نقطه یکی از مسائلی است که با بهره گیری از تجربه گذشته حل می شود.

- افراد عجول و کم حوصله به استفاده از روش اکتشافی علاقه بیشتری دارند، زیرا این روش مقبولیت عمومی دارد.

- بیشتر داستان های معماگونه زبان شیرین فارسی فقط با روش تحلیلی قابل حل هستند.

- قرعه کشی کردن و فکر کردن برای مسئله، مربوط به روش تحلیلی حل مسئله است.

(۱) نادرست - نادرست - نادرست - نادرست (۲) درست - درست - درست - درست

(۳) درست - نادرست - درست - نادرست (۴) نادرست - نادرست - درست - نادرست

۷۵- در کدام گزینه به هیچ‌یک از عوامل مؤثر بر دشواری تصمیم‌گیری اشاره نشده است؟

(۱) آقای دکتر حسینی که جراح مغز و اعصاب است، به دلیل مهارت بسیار بالا در جراحی حساس‌ترین نقاط مغزی در تصمیم خود برای پذیرش بیماران صعب‌العلاج هیچ تردیدی به خود راه نمی‌دهد.

(۲) خانم صالحی که مدیر مالی شرکتی بسیار بزرگ است همواره اعتقاد دارد هیچ چیز، غیرممکن نیست و با این نگاه که هر چالش مالی موفقیتی به دنبال دارد، پروژه‌های مالی با ریسک بالا را به راحتی برای سرمایه‌گذاری انتخاب می‌کند.

(۳) به آقای محمدی پیشنهاد شده است با رقم بسیار خوبی مربیگری تیم قایقرانی نوجوانان را بر عهده بگیرد، اما او به دلیل اینکه سال‌ها پیش یکی از شاگردانش در آب غرق شده، نمی‌تواند به سادگی این پیشنهاد را بپذیرد.

(۴) مادر ستاره او را مجبور کرده برای حضور در جشن تولد دوستش یکی از لباس‌های بلند و تیره خود را انتخاب کند اما ستاره که تعداد لباس‌هایش زیاد است بعد از دو ساعت هنوز هیچ تصمیم قطعی‌ای نگرفته است.

۷۶- هر کدام از عبارت‌های زیر به‌ترتیب با کدام‌یک از سبک‌های تصمیم‌گیری، مطابقت بیشتری دارد؟

- زیبا تصمیم گرفت مانند دوستانش، کل درآمد یک ماه خود را به خیریه اهدا کند.

- حسین از روی عصبانیت فرزندش را تنبیه بدنی کرد و بلافاصله احساس پشیمانی وجود او را فراگرفت.

- امیرعلی تمام رشته‌های دانشگاهی را بررسی می‌کند و نهایتاً بهترین گزینه را با توجه به شرایط خود انتخاب می‌کند.

(۱) وابسته - تکانشی - منطقی (۲) وابسته - اجتنابی - منطقی

(۳) تکانشی - اجتنابی - احساسی (۴) تکانشی - وابسته - احساسی

۷۷- کدام گزینه در مورد «انگیزه و نگرش» نادرست است؟

(۱) محرک رفتار و شناخت انسان، مجموعه عوامل فرازیستی به نام نگرش است که توانمندتر از عوامل انگیزشی و زیستی است.

(۲) عبارت «امین برای کاهش استرس خود ورزش می‌کند؛ ولی حسین ورزش می‌کند تا وزن خود را کاهش دهد.» بیانگر تفاوت در جهت انگیزه است.

(۳) در عبارت «مسعود از خواندن کتاب‌های فلسفی لذت می‌برد، بنابراین هنگام خواندن این نوع کتاب‌ها متوجه گذر زمان نمی‌شود.» نوع انگیزه مسعود بیرونی است.

(۴) عبارت «علت رفتار انسان‌ها فراتر از نیازهای زیستی است.» تفاوت انسان و حیوان را در تبیین رفتار آن‌ها مطرح می‌کند.

۷۸- کدام گزینه در مورد عبارت بیان شده صحیح است؟

«نگرش‌ها در شکل‌دهی به رفتار انسان، به دو صورت مثبت و منفی عمل می‌کنند.»

(۱) جمله «برای اینکه هر ملتی بماند، باید بداند»، مربوط به بُعد شناختی نظام ارزشی فرد است.

(۲) انتخاب هدف، از عوامل نگرشی مثبت است و باعث اتلاف منابع انرژی می‌شود.

(۳) ناهماهنگی شناختی یعنی فرد در دو زمان متفاوت، دو نگرش متفاوت داشته باشد.

(۴) ادراک کنترل یعنی فرد بداند که دانش و مهارت لازم در انجام دادن کاری را دارد.

۷۹- هریک از عبارت‌های زیر به کدام مورد مربوط است؟ (به ترتیب)

- احساس نیاز برای سازگاری مجدد با شرایط جدید زندگی

- ارزیابی شخص از یک رویداد هنگام فشار روانی

- از نتایج فشار روانی مثبت

- علامت رفتاری فشار روانی

(۱) فشار روانی - فراتر از توان - افزایش هوشیاری - تنفس عمیق

(۲) فشار روانی مثبت - فراتر از توان - ارتقای واکنش رفتاری - عرق کردن

(۳) فشار روانی منفی - در حد توان - حفظ خونسردی - لرزش دست‌ها

(۴) فشار روانی - در حد توان - ارتقای پردازش شناختی - فرار

۸۰- کدام گزینه توصیف‌کننده فردی است که از تأثیر مستقیم مذهب بر سلامت بهره برده است؟

(۱) رضا دانش‌آموز کلاس یازدهم است. او آخر هفته با دوستانش بیرون رفته بود که متوجه شد یکی از آن‌ها می‌خواهد سیگار بکشد. او به رضا

نیز سیگار تعارف کرد. رضا در جواب گفت: «مگر نمی‌دانی خداوند در سوره بقره از انسان‌ها خواسته خود را به هلاکت نیفکنند؟»

(۲) نازنین مدتی است که تصمیم گرفته رژیم غذایی خود را اصلاح کند و پرخوری را کنار بگذارد. او مدت‌ها بود که برای این تصمیم دست

دست می‌کرد تا اینکه با این حدیث تصمیم قطعی خود را گرفت: «اگر مردم پرخوری نکنند، بدن‌هایشان سالم خواهد ماند.»

(۳) سهراب سال گذشته برای ادامه تحصیل به یک کشور خارجی مهاجرت کرده است. آنجا مصرف مشروبات الکلی امری نسبتاً طبیعی است. اما

سهراب با پیروی از حدیث «شراب‌خواری کلید هر بدی است.» تا کنون لب به مشروبات الکلی نزده است.

(۴) علی همیشه در موقعیت‌های دشوار زندگی مانند کنکور، مسابقات ورزشی مهم، بلایای طبیعی و... عظمت خداوند را به خود یادآوری و به او

توکل می‌کند. او با این کار آیه «آگاه باشید که دل‌ها با یاد خدا آرام می‌شوند.» را به خوبی در زندگی خود تجربه کرده است.

کتاب‌های آیة انسانیت را

پیماهای تمرین کنید

۸۴۵۱

www.kanoon.ir

www.kanoonbook.ir

دفترچه شماره ۲

دفترچه اختصاصی

جامع ۱ (ویژه کنکور اردیبهشت)

آزمون ۲۹ فروردین - سال ۱۴۰۴

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی

مدت پاسخ‌گویی: ۷۵ دقیقه

تعداد سؤال: ۸۰

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	زمان پاسخ‌گویی
۱	زبان عربی	۲۰	۸۱	۱۰۰	۲۰
۲	تاریخ	۱۳	۱۰۱	۱۱۳	۲۰
۳	جغرافیا	۱۲	۱۱۴	۱۲۵	
۴	فلسفه و منطق	۲۰	۱۲۶	۱۴۵	۲۰
۵	اقتصاد	۱۵	۱۴۶	۱۶۰	۱۵

فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز

برای مشاهده فیلم‌ها در سایت کانون، کد روبه‌رو
را با دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید.

■ ■ عَيْنَ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (٨١ - ٨٩)

۸۱- ﴿إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ مَنْ أَحْسَنَ عَمَلًا﴾:

(۱) قطعاً کسانی که ایمان آوردند و کار شایسته کردند، بی‌گمان ما پاداش کسی را که نیکوکاری کرده است، تباه نمی‌کنیم!

(۲) همانا کسانی که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند، بی‌گمان ما پاداش کسانی را که نیکوکاری کرده‌اند، ضایع نمی‌کنیم!

(۳) قطعاً کسانی که ایمان می‌آورند و کارهای شایسته می‌کنند، بی‌گمان ما پاداش کسی را که نیکوکاری کرده است، ضایع نمی‌کنیم!

(۴) قطعاً کسانی که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند، بی‌گمان ما پاداش کسی را که نیکوکاری کرده است، تباه نمی‌کنیم!

۸۲- «عندما يُشاهد بعض الناس صوراً تحتوي تساقط الأسماك من السماء لا يُصدقون بل يظنون أن تلك صورٌ خياليةٌ قد صنعها أحد!»:

(۱) برخی مردم هنگامی که تصاویری را می‌بینند که افتادن پی‌درپی ماهی‌ها از آسمان را در برمی‌گیرد، باور نمی‌کنند بلکه می‌پندارند که آن‌ها تصاویری تخیلی هستند که کسی آن‌ها را ساخته است!

(۲) بعضی از مردم وقتی تصاویری مشاهده می‌کنند که افتادن ماهی را از آسمان در بر دارد، باور نمی‌کنند بلکه گمان می‌کنند که آن تصاویر، تخیلی هستند که کسی آن‌ها را درست کرده است!

(۳) وقتی بعضی از مردم تصاویر افتادن ماهی‌ها از آسمان را مشاهده می‌کنند، باور نمی‌کنند بلکه می‌پندارند که آن‌ها تصاویری تخیلی هستند که توسط یکی ساخته شده‌اند!

(۴) هنگامی که برخی مردم تصاویری را می‌بینند که افتادن پی‌درپی ماهی‌ها از آسمان را نشان می‌دهد، باور نمی‌کنند بلکه گمان می‌کنند که آن تصاویر تخیلی را یکی ساخته است!

۸۳- « قَدْ دَخَلْتَ مُفْرَدَاتٍ فِي لُغَتِنَا. فَعَسَى أَنْ تَتَغَيَّرَ أَوْزَانُ الْمُفْرَدَاتِ. إِنْ لَا تُغَيَّرَ أَوْزَانُ بَعْضِ الْكَلِمَاتِ لَا نَقْدِرُ عَلَى نَظْقِهَا! »:

- (۱) واژگانی وارد زبان ما شد. پس شاید وزن‌های این واژگان تغییر پیدا کند. چنانچه وزن‌های بعضی از کلمات دگرگون نشود، قادر نخواهیم بود که آن را بر زبان بیاوریم!
- (۲) واژگانی در زبان ما داخل شد. پس چه‌بسا که وزن‌های آن واژگان را تغییر دهیم. اگر وزن‌های بعضی از کلمات تغییر نکند، نمی‌توانیم آن را به خوبی بر زبان بیاوریم!
- (۳) واژگانی داخل زبان ما شده است. پس شاید وزن‌های این واژگان دگرگون شود. چنانچه وزن‌های بعضی از کلمات را تغییر ندهیم، قادر بر به زبان آوردن آن نخواهیم بود!
- (۴) واژگانی وارد زبان ما شده است. پس چه‌بسا که وزن‌های آن واژگان دگرگون شود. اگر وزن‌های بعضی از کلمات را دگرگون نسازیم، نمی‌توانیم آن را بر زبان بیاوریم!

۸۴- « الْأُمُّ هِيَ الْحُضْنُ الَّذِي يُفْتَحُ لَكَ فَتْحًا، وَ الْحُبُّ الَّذِي يُعْطَى لَكَ إِعْطَاءً لَا مِثِيلَ لَهُ! »:

- (۱) مادر آن آغوشی است که برای تو قطعاً گشوده می‌شود و آن محبت بی‌مثل و مانندی است که به تو عطا می‌شود!
- (۲) مادر همان آغوشی است که برای تو حتماً گشوده می‌شود و همان عشقی است که چنان به تو بخشیده می‌شود که هیچ همتایی ندارد!
- (۳) مادر همان آغوشی است که برای تو همیشه گشوده است و همان محبتی است که آنگونه به تو بخشیده می‌شود که هیچ نظیری برایش نیست!
- (۴) مادر آن آغوشی است که فقط برای تو باز می‌شود و آن عشقی است که به تو می‌بخشد درحالی که هیچ همانندی ندارد!

۸۵- « أَيُّهَا الْمُرَافِقُونَ! لَا نَمْلِكُ إِلَّا التَّفَاوُلَ، إِنَّهُ يَمْنَحُ الْقَلْبَ قُوَّةَ لِمُوَاجَهَةِ الصَّعُوبَاتِ وَ يَرْسِمُ بِسْمَةِ الْأَمَلِ عَلَى وَجْهِهَا حَتَّى فِي أَصْعَبِ اللَّحْظَاتِ! »: ای همراهان!

- (۱) ما فقط خوش‌بینی را داریم، آن به قلب، قدرتی برای رویارویی با سختی‌ها می‌دهد و لبخند امید را حتی در دشوارترین لحظه‌ها بر چهره‌هایمان ترسیم می‌نماید!
- (۲) ما چیزی جز خوش‌بینی نداریم، چه به قلب، توانایی مواجهه با دشواری‌ها را می‌دهد و می‌تواند لبخند امید را حتی در سخت‌ترین لحظات بر چهره‌هایمان رسم کند!
- (۳) ما تنها خوش‌بینی را داریم، همانست که به قلب، قدرت رویارویی با سختی‌ها را می‌بخشد و حتی در دشوارترین لحظه‌ها لبخند امیدبخشی بر صورت‌هایمان می‌کشد!
- (۴) تنها ما خوش‌بینی داریم، آن به قلب، برای مواجهه با سختی‌ها توانایی می‌دهد و لبخند امید را حتی در لحظه‌های بسیار سخت بر چهره‌هایمان ترسیم می‌کند!

۸۶- عَيْن الصَّحِيح:

(۱) قد تبدأ حياة جديدة لِمَنْ يَشْعُرُ بِخَيِّبَةِ الأَمَلِ!؛ گاهی برای کسی که امیدش را از دست می‌دهد، زندگی تازه‌ای شروع می‌شود!

(۲) لا يَأْسِرُ المسلمون قَبِيلَةً قَدْ أَسْلَمَتْ و أَمَرَ النَّبِيُّ بِإِطْلَاقِ أَسْرَاهَا!؛ مسلمانان قبیله‌ای را که اسلام آورده و پیامبر به آزادی اسیرانش دستور داده است اسیر نمی‌کنند!

(۳) كُنْتُ قَدْ سَمِعْتُ عَنْ أُمِّ تُسَاعِدٍ وَلَدَهَا وَ هِيَ لَمْ تَكُنْ قَادِرَةً عَلَى السَّيْرِ وَ الْكَلَامِ!؛ شنیده بودم از مادری که به فرزندش کمک می‌کرد در حالی که قادر به راه رفتن و سخن گفتن نبود!

(۴) صِرْتُ سَاكِتًا وَ مَا قَلْتُ كَلِمَةً؛ لِأَنِّي كُنْتُ لَا أَعْرِفُ شَيْئًا عَنِ الْمَوْضُوعِ!؛ ساکت بودم و کلمه‌ای نگفتم؛ زیرا من چیزی درباره آن موضوع نمی‌دانم!

۸۷- عَيْن الخطأ:

(۱) مُعَلِّمُنَا الْمُجْتَهِدُ عَلَّمَنَا الدَّرْسَ وَ نَحْنُ نَعْلَمُنَاهُ!؛ معلّم تلاشگر ما درس را به ما آموخت و ما آن را یاد گرفتیم!

(۲) حَدَثَ إِعْصَارٌ شَدِيدٌ يَسْحَبُ الْأَسْمَاكَ إِلَى السَّمَاءِ بِقُوَّةٍ!؛ گردبادی شدید رخ داد که ماهی‌ها را با قدرت به آسمان می‌کشاند!

(۳) كَانَ هَؤُلَاءِ الْإِخْوَةُ قَدْ أُوصِلُوا أَنْفُسَهُمْ إِلَى مَكَانِ الْإِحْتِفَالِ قَبْلَ كُلِّئَا!؛ این برادران پیش از همه ما خودشان به محل جشن رسیده بودند!

(۴) لَا يُصَدِّقُ النَّاسُ أَنَّ هَذَا الْفَنَّانَ قَدْ حَصَلَ عَلَى جَائِزَةِ ثَمِينَةٍ!؛ مردم باور نمی‌کنند که این هنرمند، به جایزه گرانبهایی دست یافته است!

۸۸- « مادر، دخترش را نزد خودش مؤدبانه نشاند تا به او آداب را بیاموزد! »؛ عَيْن الصَّحِيح:

(۱) الأُمُّ قَدْ أَجْلَسَتْ ابْنَتَهَا إِجْلَاسًا مُؤَدِّبًا لِتُعَلِّمَ الْآدَابَ!

(۲) أَجْلَسَتْ الأُمُّ بِنْتَهُ أَمَامَهُ إِجْلَاسًا مُؤَدِّبًا لِتُعَلِّمَهَا الْآدَابَ!

(۳) أَجْلَسَتْ الأُمُّ بِنْتَهَا عِنْدَهَا إِجْلَاسًا مُؤَدِّبًا لِتُعَلِّمَهَا الْآدَابَ!

(۴) الأُمُّ أَجْلَسَتْ ابْنَتَهَا عِنْدَهَا إِجْلَاسًا مُؤَدِّبًا لِتُعَلِّمَهَا الْآدَابَ!

۸۹- عین الخطأ عن المفهوم:

(۱) ﴿هل جزاء الإحسان إلا الإحسان﴾: چو نیکی کنی، نیکی آید برت / بدی را بدی باشد اندر خورت

(۲) سکوتُ اللسان سلامة الإنسان: که کیمیای سعادت، سکوت بود، سکوت / چه زخمها که نخوردم من از زبان خودم

(۳) الدهرُ يومان يوم لك و يوم عليك: بر ما گذشت نیک و بد اما تو روزگار / فکری به حال خویش کن این روزگار

نیست

(۴) إنما ثمرَةُ العلم إخلاص العمل: بار درخت علم ندانم مگر عمل / با علم اگر عمل نکنی شاخ بی بری

■ ■ ■ اقرأ النص التالي ثم أجب عن الأسئلة (٩٠ - ٩٤) بما يناسب النص:

اللغة ليست فقط أداة للتواصل، بل لها استخدامات عجيبة قد لا تخطر على البال؛ مثلاً في الحرب العالمية الثانية، استخدم الجيش الأمريكي لغة "نافاجو" السريّة، حيث كانت غير معروفة للعدوّ، ممّا ساعدتهم في حماية المعلومات الحساسة. كذلك تُستخدم اللغة في العلاج النفسي، حيث تُساعد بعض الكلمات و الجمّل على شفاء الجروح الداخليّة و تخفيف القلق أو الضغط العصبيّ. في عالم التكنولوجيا تُستخدم اللّغات القديمة مثل السنسكريتية في تطوير الذكاء الاصطناعيّ، بسبب دقّة قواعدها اللّغويّة. من الجدير بالذكر أنّ بعض اللّغات المُهدّدة بالانقراض تُسجّل و تُحفظ لدراسة تأثيرها على الثقافات و الإنسان.

إنّ اللغة تُقدّم حلولاً لمشاكلنا لم نكن نعرفها، فهي جسر بين الماضي و المستقبل، و أداة قوية تُغيّر العالم بطرق غريبة و مدهشة.

۹۰- بناء على النصّ، ما هو دور اللغة؟

(۱) اللغة أداة قوية لتطوير التكنولوجيا في جميع المجالات!

(۲) اللغة وسيلة للتعبير عن المشاعر فقط، و يستفيد الناس منها جميعاً!

(۳) اللغة تمثّل أداة قوية يمكنها حلّ مشاكل غير مُتوقّعة و تغيير العالم بطرق مبتكرة!

(۴) اللغة كأنّها وسيلة للحفاظ على التّراث الثقافيّ و لا يستخدمها إلا أصحاب العلم و الأدب!

٩١- عَيْنُ الْخَطَأِ:

- (١) قد يستطيع البشر أن يعرف الماضي بالاستعانة باللغة!
- (٢) لم يكن الجيش الأمريكي يعرفون لغة نافاجو معرفة دقيقة!
- (٣) لا شك أن بعض اللغات قد انقرضت في القرون الماضية!
- (٤) اليوم تضع اللغة أمام الإنسان إمكانيات تختلف عن الماضي!

٩٢- عَيْنُ الصَّحِيحِ عَنِ اللُّغَةِ السَّنْسَكْرِيتِيَّةِ: (حَسَبِ النَّصِّ)

- (١) إنها من اللغات المُهَدَّدة بالانقراض في العالم!
- (٢) تُعتبر لغة قديمة لا نعرف من قواعدها إلا قليلاً!
- (٣) تُعتبر من اللغات التي قد صنعها الذكاء الاصطناعي!
- (٤) إنها لغة تُستخدم في التكنولوجيا بسبب قواعدها الرائعة!

■ عَيْنُ الْخَطَأِ فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (٩٣ و ٩٤)

٩٣- « الثَّانِيَّةُ - اسْتِخْدَمَ - سَاعَدَتْ - الْمَعْلُومَاتُ »:

- (١) الثَّانِيَّةُ: عدد (من الأعداد الترتيبية) - معرفة - معرب / صفة و مجرور بالتبعية من موصوفها
- (٢) اسْتِخْدَمَ: ماضٍ - مزيد ثلاثي من باب استفعال - متعَدَّ / فعل، و فاعله: الجيش؛ الجملة فعلية
- (٣) سَاعَدَتْ: فعل ماضٍ - للمفرد المؤنث الغائب - مزيد ثلاثي - معلوم / فعل، و فاعله ضمير «هم» المتصل
- (٤) الْمَعْلُومَاتُ: جمع سالم للمؤنث - اسم مفعول؛ مأخوذ من مصدر مجرَّد ثلاثي - معرب / مضاف اليه و مجرور

بالكسرة

٩٤- « الْمُهَدَّدةُ - تُسَجَّلُ - تُقَدَّمُ - نَعْرِفُ »:

- (١) الْمُهَدَّدةُ: مفرد مؤنث - اسم فاعل؛ مصدره: تَهْدِيد - معرب - معرَّف بـأل / صفة، و موصوفها: اللغات
- (٢) تُسَجَّلُ: مزيد ثلاثي من مصدر «تَسْجِيل» - مجهول / فعل و نائب فاعل؛ خبر لـ «أنَّ» المشبهة بالفعل
- (٣) تُقَدَّمُ: مضارع - مزيد ثلاثي، له ثلاثة حروف أصلية و حرف زائد واحد فقط - معلوم / فعل و فاعل، مفعوله: «حلول»

- (٤) نَعْرِفُ: فعل مضارع - مجرَّد ثلاثي، مصدره: مَعْرِفَة - معلوم - متعَدَّ / فعل و فاعل، الجملة فعلية، و خبر

للأفعال الناقصة

■ ■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (٩٥ - ١٠٠)

٩٥- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (١) في إيران ثُرَوَاتٌ كَثِيرَةٌ في باطنِ الأرضِ،
(٢) بلادُنَا غَنِيَّةٌ بِالنَّفْطِ و الغازِ و هي تُصَدِّرُ قِسْماً،
(٣) مِنْهُمَا إلى البَلَدَانِ الصَّنَاعِيَّةِ في أنحاءِ العَالَمِ،
(٤) و هذا التَّصْدِيرُ يَجْلِبُ أموالاً كَثِيرَةً لَوَطَنِنَا العَزِيزِ!

٩٦- عین الفعل المُتَعَدِّي الذي لَهُ حرفانِ زائدانِ:

- (١) المصابييح الملوّنة تحوّل الظلام إلى الضياء!
(٢) تقاعد النّجار الحاذق من مصنع الكراسي!
(٣) تحمّل وليّنا مشكلاتٍ و لم يفقد رجاؤه أبداً!
(٤) تُجالس أُختي عالِمة تُريد تقدّمها الملحوظ!

٩٧- عین الخطأ في صياغة المجهول:

- (١) ذلك مكان في مدينتنا نُشاهدُ فيه السّياح كلّ سنة! ← ذلك مكان في مدينتنا نُشاهدُ فيه السّياح كلّ سنة!
(٢) المَعْلَمُ الحَنُونُ شَرَحَ المسائلَ لطلّابه الأعرّاء ببيانٍ واضح!
(٣) يسمع النّاسُ أصوات الحافلات في ذلك الشّارع المزدهم! ← تُسمَعُ أصواتُ الحافلات في ذلك الشّارع المزدهم!
(٤) الطّلابُ المجتهدون قَرَأُوا الكُتُبَ العِلْمِيَّةَ بدقّةٍ في أيّام الامتحانات! ← الكُتُبُ العِلْمِيَّةُ قُرِئَتْ بدقّةٍ في أيّام الامتحانات!

٩٨- عین المُبالِغتين تختلفان في المحلّ الإعرابي:

- (١) إنّ نفس الإنسان لأُمارة بالسّوء جدّاً فعلينا أن نعوذ برَبِّنا الرّحمن لأنّه غَفّار!
(٢) ما شاهدتُ علامةً في هذا الطّريق تُساعدنا على معرفة اتّجاه حركة الدّواب!
(٣) كانت أُختي رسّامة حاذقة ترسم المناظر الطّبيعيّة الخلّابة مُشتاقّة دائماً!
(٤) أَسْرَعَ النّاسُ إلى إنقاذ أحد السّياح الذّين تصادموا بالسيّارة في الشّارع!

٩٩- عین الخطأ: (في عمل الحروف المشبّهة بالفعل و خبرها)

- (١) ليت هؤلاء الرّملاء مُجتهدونَ في حلّ مسائل الرياضيّات!
(٢) ليس أولئك مُجدينَ لكتّكم مُجتهدينَ في أداء واجباتكم المدرسيّة!
(٣) إنّ المُجتهدينَ في أداء الواجبات لن يُجربوا الفشل طوال حياتهم!
(٤) لعلّ طَلّاباً مُجتهدينَ يُشاركون في مهرجان المدرسة ليُشجّع الآخرون!

١٠٠- عین ما فيه الحال:

- (١) كان أبناء أُمّتنا في المجالات المختلفة حاضرين!
(٢) جاءت المعلّمة إلى صالة الامتحان و التلميذات قائمات!
(٣) يُستخرج زيتٌ خاصّ من كبد الحوت و يُستعمل في صناعة موادّ التجميل!
(٤) عبر الإنترنت قد شجّعنا كثيراً من المُواطنين على الاهتمام بالمرافق العامّة!

۱۰۱- اگر گاه‌شماری خورشیدی - قمری بابلی‌ها را «الف»، گاه‌شماری خورشیدی مصری‌ها را «ب» و گاه‌شماری اوستایی را «ج» بنامیم، کدام

گزینه اطلاعات نادرستی ارائه می‌دهد؟

- (۱) اگر امسال در «الف» یک سال سیزده‌ماهه باشد، سه سال بعد هم سیزده‌ماهه خواهد بود.
- (۲) در «ب» و «ج» تعدادی روز مشخص به آخر ماه دوازدهم افزوده می‌شد که در «ج» نام آن «اندرگاه» بود.
- (۳) محتوای سنگ‌نوشته‌های بیستون و تخت‌جمشید نشان می‌دهد که «ب» در قلمرو هخامنشیان رواج داشته ولی ماه‌ها براساس فرهنگ و آیین ایرانی نام‌گذاری شده بودند.

(۴) در «ب» همانند «ج» برای محاسبه یک‌چهارم شبانه‌روزها، تدابیری اتخاذ شده بود ولی این تدابیر کمی از یکدیگر متفاوت بودند.

۱۰۲- کدام گزینه، زمان وقوع رخدادهای تاریخ تمدن بین‌النهرین و چین باستان به‌درستی مقایسه شده است؟

- (الف) تکمیل دیوار بزرگ چین با وصل کردن بخش‌های مختلف این دیوار به یکدیگر
- (ب) سارگن، بر کشور - شهرهای سومری تسلط یافت و سراسر بین‌النهرین را به فرمان خود درآورد.
- (ج) دوره زندگی کنفوسیوس به عنوان یکی از برجسته‌ترین اندیشمندان تاریخ چین
- (د) شهر بابل، به دلیل داشتن موقعیت جغرافیایی مناسب، به یکی از مراکز بزرگ تجارت بین‌المللی تبدیل شد.

(۱) «الف» بر «ج» و «ب» بر «د» مقدم است. (۲) «ج» بر «الف» و «ب» بر «د» مؤخر است.

(۳) «ج» بر «الف» و «د» بر «ب» مقدم است. (۴) «الف» بر «ج» و «د» بر «ب» مؤخر است.

۱۰۳- مؤلفین کتاب درسی تاریخ (۱)، در کدامیک از عبارات‌های زیر به «مندرجات کتیبه‌ها» استناد کرده‌اند؟

(الف) بازتاب شیوه تربیت فرزندان خاندان شاهی و درباریان

(ب) سطح بالای فرهنگ و دانش ایرانیان

(ج) علاقمندی ایرانیان به استفاده از دستاوردهای علمی دیگر سرزمین‌ها

(د) پشتیبانی جدی خاندان هخامنشی از دانش و هنر

(۱) «الف» و «ب» (۲) «ب» و «د» (۳) «ج» و «د» (۴) «الف» و «ج»

۱۰۴- مؤلفان کتاب درسی تاریخ (۱)، در مورد کدامیک از موضوعات زیر به «نوشته‌های هرودت، ملقب به پدر تاریخ»، استناد کرده‌اند؟

(الف) امکانات و ایستگاه‌های احداث‌شده در طول جاده شاهی

(ب) قوانین، محاکمات، نظام حقوقی و دادرسی در عصر ساسانی

(ج) موقعیت اجتماعی ممتاز زنان ایرانی در جوامع باستانی فلات ایران

(د) نحوه برگزاری مراسم اهدای قربانی به خدایان در دوره هخامنشیان

(۱) «ب» و «ج» (۲) «الف» و «د» (۳) «الف» و «ب» (۴) «ج» و «د»

۱۰۵- گروهی از مورخین، قصد دارند پیرامون تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی مطالعه و پژوهش کنند. گزاره‌های زیر، پیرامون آنان تدوین شده

است. بر اساس این موارد، کدام گزینه مطلب درستی را ارائه می‌دهد؟

الف) مورخ (۱) قصد دارد اطلاعات بسیار مفیدی به منظور بازآفرینی گذشته به دست آورد و تمایل دارد به این منظور، مکان‌های رویدادهای

تاریخی را از نزدیک بررسی کند.

ب) مورخ (۲) قصد دارد با بررسی موشکافانه تمام اخبار و روایت‌های مربوط به یک رویداد و نقد آن‌ها، آثار و پیامدهای آن واقعه را تحلیل و

تفسیر کند.

ج) مورخ (۳) می‌خواهد آگاهی خود را از اوضاع فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و نظامی این دوران افزایش بدهد و عمیق‌تر و دقیق‌تر

آن دوران را بازسازی کند.

د) مورخ (۴) قصد دارد به منظور ارزیابی درستی یا نادرستی یک گزارش تاریخی، آن را با عقل مطابقت دهد و به جای ذکر همه روایات

درباره یک موضوع، یک گزارش از مجموع آن‌ها تنظیم کند.

۱) مورخ (۱) و (۳) می‌توانند برای پژوهش خود، به ابزارها و وسایل دست ساخته انسان که از این دوران باقی مانده است، رجوع کنند و مورخ

(۴) می‌تواند مورخان همچون یعقوبی یا مقدسی را الگوی خود قرار دهد.

۲) مورخ (۴) و (۲) به‌طور مشترک می‌توانند از آثار «تجارب‌الامم» و «اخبار الطوال» الگو بگیرند و مورخ (۳) نیز می‌تواند به نوشته‌های

جغرافیایی مانند «المسالك و الممالك» رجوع کند.

۳) مورخ (۲) و (۱) به‌طور مشترک می‌توانند علی بن حسین مسعودی، مورخ بزرگ قرن چهارم را الگوی خود قرار بدهند و مورخ (۴) می‌تواند

بلاذری و ابن مسکویه را الگوی خود قرار بدهد.

۴) مورخ (۱) و (۳) به‌طور مشترک می‌توانند به سفرنامه‌های نوشته شده از آن دوران رجوع کنند و مورخ (۲) و (۴) به‌طور مشترک می‌توانند

ابوعلی مسکویه الگوی خود قرار بدهند.

۱۰۶- با عنایت به «تاریخ سلسله‌های ایرانی مسلمان» و «تاریخ فرهنگ و تمدن ایرانی - اسلامی»، موارد نادرست کدام‌اند؟

الف) بنیان‌گذاران سلسله‌ای که کتاب «حدود العالم من المشرق الی المغرب» در زمان آن سلسله نوشته شده بود، با فرمان خلیفه عباسی به

حکومت رسیدند.

ب) یکی از مؤسسان سلسله‌ای که در عصر آن مراسم عزاداری امام حسین (ع) در عاشورا و جشن عید غدیر خم با شکوه و عظمت برگزار

می‌شد، بغداد را تسخیر کرد ولی خلافت عباسی را از میان نبرد.

ج) رساله «الجدری و الحصبه» شیخ‌الرئیس ابوعلی سینا حاوی کهن‌ترین توصیف درباره بیماری آبله است و اثری ارزشمند در علم پزشکی به

شمار می‌رود.

د) رودکی مورد حمایت دربار سلسله‌ای بود که خلیفه در زمان جنگ میان عمرو لیث و امیراسماعیل سامانی، جانب آن سلسله را گرفت.

ه) بنیانگذاران دو سلسله‌ای که ریشه در خاندان‌های کهن دهقانی منطقه خراسان و ماوراءالنهر داشتند، بدون تأیید خلیفه عباسی قدرت را

به دست گرفتند.

(۱) «ج» و «ه» (۲) «الف» و «ج» و «ه»

(۳) «الف» و «د» (۴) «ب» و «ج» و «د»

۱۰۷- کدام موارد درباره جنبش اصلاح دین و نهضت پروتستان درست هستند؟

الف) انسان‌گرایان، کلیسا را به‌خاطر برخی ناهنجاری‌های اخلاقی کشیشان سرزنش و از دخالت در امور سیاسی منع می‌کردند.

ب) مارتین لوتر با ابراز این عقیده «آنچه باعث رستگاری انسان می‌شود، انجام دادن کارهای نیک است؛ نه ایمان» در واقع به جنگ با کلیسا

برخاست.

ج) گروهی از مصلحان دینی از درون کلیسا پا به عرصه انتقاد و اعتراض نهاده و آموزه‌های کلیسا درباره انسان و خدا را به چالش کشیدند.

د) وجه تسمیه این نهضت، اعتراض شاهزادگان آلمانی به پاپ و امپراتور مقدس روم در حمایت از مارتین لوتر است.

(۱) «الف» و «ب» (۲) «الف» و «ج» (۳) «ب» و «د» (۴) «ج» و «د»

۱۰۸- تقدّم و تأخّر زمانی وقایع زیر، در کدام گزینه به درستی نمایش داده شده است؟

(الف) برکناری قائم مقام فراهانی از وزارت و قتل وی

(ب) شورش طایفه‌ای از افغان‌های قندهار و تسخیر اصفهان

(ج) تأسیس مدرسه دارالفنون

(د) آزادسازی سواحل و جزایر ایرانی خلیج فارس از دست پرتغالی‌ها

۱۰۹- کدام موارد دربارهٔ فرهنگ و هنر در دوره‌های باستان و اسلامی در ایران، درست هستند؟

(الف) ایلخانان مغول همانند هخامنشیان مشوق جدی کنده‌کاری بر روی دیوار بناهای حکومتی و سینهٔ صخره‌های کوهستانی بودند.

(ب) در دوران اشکانیان همانند دورهٔ تیموریان، شهر و شهرنشینی گسترش قابل توجهی یافت.

(ج) در معماری دوران اشکانیان و ساسانیان، همانند دوران ایلخانان، بناهای طاق‌دار، گنبدی و دارای ایوان با تزیینات ساختمان‌ها از گچ‌بری

دیده می‌شود.

(د) هنر بافندگی در دورهٔ هخامنشیان همپا با فرش‌بافی در دورهٔ تیموریان در شهر هرات بود.

(۱) «الف» و «د» (۲) «ج» و «د» (۳) «الف» و «ب» (۴) «ب» و «ج»

۱۱۰- در کدام گزینه «وجه مشترک» نظام اداری عصر سلجوقی، نظام اداری دورهٔ نخست خلافت عباسیان و نظام اداری ساسانیان در دوران

باستان، درست بیان شده است؟

(۱) نقش و قدرت وزیر در همهٔ ادوار نسبت به شاه بیشتر بود.

(۲) میان آن‌ها در اینکه وزیر در رأس دیوان وزارت قرار داشت، هماهنگی وجود داشت.

(۳) علی‌رغم ایجاد حکومت مرکزی، تقابل دو نیروی دیوان‌سالاران و نظامیان به چالش مداوم منجر شد.

(۴) علاوه بر پادشاهان، اعضای خاندان شاهی، فرمان‌روایان و نظامیان در ادارهٔ امور کشور سهیم بودند.

۱۱۱- کدام گزینه درستی و نادرستی عبارتهای زیر را درباره وضعیت دنیا در قرن ۱۸ و ۱۹ میلادی مشخص کرده است؟

الف) گسترش سرزمین روسیه از برنامه‌های پتر کبیر بود و اقدامات جانشینان پتر کبیر برای عملی کردن برنامه او منجر به جنگ‌های متعدد با برخی کشورهای اروپایی مانند فرانسه شد.

ب) هدف اصلی فرانسه، روسیه، انگلیس و اتریش در عثمانی، گسترش مستعمرات خود بود و آنها با مداخله در امور داخلی و دامن‌زدن به اختلافات دینی در هند بخش‌هایی از آن را تصرف کردند.

ج) در قرن ۱۸ میلادی سرزمین آمریکا تنها چند ایالت در ساحل اقیانوس اطلس بود و ایالت‌های ساحل جنوبی و شرقی آن بر ویرانه املاک بومیان بنا شده بود.

د) انگلستان با غارت سرزمین ثروتمند هند، قدرت خود را و آمریکا با بهره‌گیری از نیروی کار بردگان آفریقایی، اقتصاد خود را توسعه بخشیدند.

۱) «الف» و «ج» برخلاف «ب» و «د» مفهوم درستی دارند. ۲) «ج» و «ب» بر خلاف «الف» و «د» مفهوم نادرستی دارند.

۳) «ب» و «د» برخلاف «ج» و «الف» مفهوم درستی دارند. ۴) «الف» و «ب» برخلاف «د» و «ج» مفهوم نادرستی دارند.

۱۱۲- در کدام رویدادها علما و مراجع نجف نقش داشتند و از مبارزات مردمی علیه استبداد حمایت کردند؟

الف) رد دریافت وام از دولت‌های خارجی و تأسیس بانک ملی

ب) پیروزی در نهضت توتون و تنباکو

ج) مهاجرت معترضان به شهر مقدس قم (مهاجرت کبری)

د) امضای متمم قانون اساسی در شهریور ۱۲۸۶

۱) «الف» و «ب» ۲) «ب» و «د» ۳) «ج» و «د» ۴) «الف» و «ج»

۱۱۳- کدام گزینه در ارتباط با تجاوز نظامی به اتیوپی در آفریقا (۱۹۳۵ میلادی) درست است؟

۱) موسولینی، نخست‌وزیر ایتالیا در این زمان بود و به دلیل اینکه آرزو داشت که امپراتوری روم باستان را احیا کند، به این کشور حمله کرد.

۲) هیتلر، صدر اعظم آلمان در این زمان بود و به دلیل اینکه اتیوپی پیمان‌های دوجانبه با کشورهای متفق منعقد کرده بود، اقدام به حمله به این کشور کرد.

۳) موسولینی، پس از پیروزی در انتخابات، به‌عنوان رهبر حزب فاشیست، برای جلب اعتماد و رضایت مردم و نشان دادن قدرت و اقتدارش، به این کشور حمله کرد.

۴) هیتلر، پس از پیروزی در انتخابات، به عنوان رهبر حزب نازی، به سرعت تشکیلات نظامی را گسترش داد و برای دستیابی به منابع سرشار آفریقا، به این کشور حمله کرد.

۱۱۴- موارد زیر حین پژوهش «روند تغییرات دریاچه ارومیه» تدوین شده‌اند؛ کدام گزینه، توضیحی منطقی در این باره ارائه می‌کند؟

(الف) پژوهشگر براساس تصاویر ماهواره‌ای، داده‌های سطح دریاچه ارومیه در سال‌های ۱۳۶۰ تا ۱۳۹۰ را استخراج می‌نماید.

(ب) به نظر می‌رسد احداث فزاینده سد بر روی رودخانه‌های حوضه آبریز دریاچه، باعث کاهش چشمگیر آب دریاچه شده است.

(ج) پژوهشگر به کمک جستجوی مراجع علمی موجود، بررسی می‌کند که آیا تحلیل جامعی با نتیجه‌گیری مشخص درباره دلایل این پدیده موجود است.

(د) کارگروه نجات دریاچه ارومیه پیشنهاد می‌کند اقدامات آتی دولت، براساس نقشه راه احیای دریاچه انجام گیرد.

(۱) مرحله «الف» قبل از مراحل «ب» و «ج» انجام می‌گیرد.

(۲) مراحل «الف» و «ب»، به ترتیب بعد و قبل از مرحله «ج» انجام می‌شود.

(۳) بعد از مرحله «الف» و قبل از «د»، مرحله پردازش اطلاعات انجام می‌گیرد.

(۴) از میان مراحل داده شده، «ج» مقدم بر بقیه و «ب» مؤخر از بقیه انجام می‌شود.

۱۱۵- با توجه به موارد زیر کدام گزینه به‌درستی بیان شده است؟

(الف) ناهمواری‌های مریخی

(ب) کوه دماوند

(ج) گنبد نمکی

(د) توده‌های نفوذی آذرین

(۱) احداث سدهای متعدد و گسترش شهرها از عوامل تغییردهنده مشترک مناطق دارای «ب» و «ج» می‌باشد و کوه‌های منطقه دارای «ب»، جهت شمالی - جنوبی دارد.

(۲) فعالیت‌های آتشفشانی در دوره کواترنر باعث تشکیل «د» شده است و منطقه دارای «الف»، دارای چندین گل‌فشان نیز می‌باشد.

(۳) بخش اعظم چین‌خوردگی‌های منطقه دارای «الف»، حاصل کوه‌زایی مواد رسوبی طی میلیون‌ها سال است و منطقه دارای «د»، از اتصال سه نقطه به یکدیگر به وجود آمده که منطقه کوهستانی مرکزی نامیده می‌شود.

(۴) منطقه دارای «ج»، بر اثر برخورد صفحه عربستان به اوراسیا تشکیل شده است و منطقه دارای «ب»، از تنگه منجیل شروع شده و تا کوه‌های شاه‌کوه در نزدیکی شاهرود و گردنه خوش ییلاق ادامه دارد.

۱۱۶- درخصوص «تاریخچه تقسیمات کشوری ایران»، کدام گزینه به خط زمان درستی از موارد مطرح شده اشاره دارد؟

(الف) تقسیم کشور به ۳۰ شهر

(ب) تقسیم کشور به ۱۰ استان و ۴۹ شهرستان

(ج) تقسیم کشور به ۳۱ ایالت

(د) تقسیم کشور به ۷۲ بخش

۱۱۷- کدام گزینه به ترتیب، پیامد حاصل از موارد «الف» و «ب» در عبارت‌های زیر را به درستی بیان می‌کند؟

(الف) جغرافی‌دان‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه، با در نظر گرفتن معیارهایی هر ناحیه را روی نقشه رسم می‌کنند.

(ب) مرزهای نواحی قابل تغییرند.

(۱) نواحی طبیعی در سراسر کره زمین گسترده شده‌اند. - مرزهای سیاسی و اداری بر مبنای انتخاب و تصمیم‌گیری انسان‌ها تعیین می‌شوند.

(۲) در مجاورت مرز ایالات متحده آمریکا و مکزیک، هر دو زبان انگلیسی و اسپانیایی رواج دارد. - مهاجرت روستاییان از یک ناحیه، وسعت یک ناحیه کشاورزی را کاهش می‌دهد.

(۳) مرزهای سیاسی و اداری معمولاً بر مرزهای طبیعی و انسانی منطبق نیستند. - نواحی انسانی در بستر نواحی طبیعی شکل می‌گیرند و به وجود می‌آیند.

(۴) قلمرو وسعت نواحی، تفاوت چندانی با یکدیگر ندارند. - هرچه از مرکز کانون یک ناحیه جغرافیایی دور می‌شویم، از عوامل همگونی کاسته می‌شود.

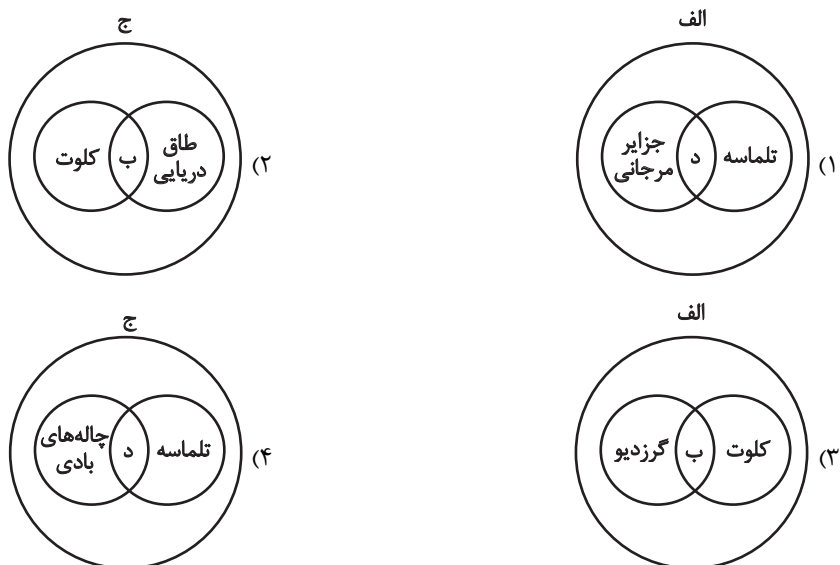
۱۱۸- با توجه به عبارت‌های زیر کدام تصویر به درستی ترسیم شده است؟

(الف) اشکال حاصل از کنده شدن ذرات از یک مکان و انتقال آن‌ها به مکان‌های دیگر

(ب) به جاماندن بخش‌های سخت و مقاوم‌تر

(ج) اشکال حاصل از انباشته شدن ذرات در یک مکان

(د) انباشته شدن ماسه‌ها بر روی هم

۱۱۹- اگر علامت‌های $\uparrow$ و $\downarrow$ به ترتیب نشان‌دهنده تأثیر افزایشی و کاهشی موارد مختلف بر «قدرت ملی» باشند، کدام گزینه تحلیل درستی از موارد زیر ارائه داده است؟

(الف) تنوع جمعیت، قوم، زبان و نژاد در یک کشور

(ب) قرار گرفتن کشور دور از قطب‌ها و برخی نواحی بیابانی

(ج) وجود منابع معدنی نظیر کانی‌های فلزی برای توسعه صنایع داخلی

(د) آرایش یک کشور به شکلی که یک شبه‌جزیره یا بخش دالان‌دار داشته باشد.

(۱) الف $\downarrow$ - ب $\uparrow$ - ج $\uparrow$ - د $\downarrow$ (۲) الف $\uparrow$ - ب $\uparrow$ - ج $\downarrow$ - د $\downarrow$

(۳) الف $\downarrow$ - ب $\uparrow$ - ج $\uparrow$ - د $\uparrow$ (۴) الف $\uparrow$ - ب $\downarrow$ - ج $\uparrow$ - د $\uparrow$

۱۲۰- تعدادی از کوهنوردان، به دو گروه تقسیم می‌شوند و تصمیم می‌گیرند به‌طور هم‌زمان، دو قله متفاوت را فتح کنند. گروه (۱) تصمیم می‌گیرد قله‌ای با ارتفاع ۴۳۰۰ متر و گروه (۲) نیز تصمیم می‌گیرد قله‌ای با ارتفاع ۵۴۰۰ متر را فتح کنند. هر دو گروه پیش از حرکت خود، تصمیم می‌گیرند دمای سطح زمین را اندازه‌گیری می‌کنند تا بتوانند بر اساس آن، به دمای قله پی‌ببرند. اگر دماسنج گروه (۱) دمای «+۲۰» درجه سانتی‌گراد و دماسنج گروه (۲) دمای «+۲۵» درجه سانتی‌گراد را نشان بدهد، دمای قله‌های مورد نظر گروه (۱) و (۲) به ترتیب چند درجه سانتی‌گراد خواهد بود؟

(۱) ۵/۸ - و ۷/۴ - (۲) ۴ - و ۷/۴ - (۳) ۵/۸ - و ۵ - (۴) ۴ - و ۵ -

۱۲۱- با توجه به دلایل به‌وجود آمدن بیابان‌ها در تمامی کره زمین و با توجه به عبارت‌های «الف» و «ب»، کدام گزینه درست است؟

(الف) دوری از منابع رطوبت

(ب) قرار گرفتن در کمربند پرفشار جنب حاره‌ای

(۱) عامل «الف» برخلاف عامل «ب» در زمره بیابان‌های گرم قرار دارد.

(۲) عامل «الف»، در ایجاد بیابان گبی و عامل «ب»، در تابستان به ایران وارد می‌شود و مانع ریزش برف و بارش در دوره گرم سال است.

(۳) عامل «الف» دلیل بیابان تکله ماکان و عامل «ب» دلیل به‌وجود آمدن پاتاگونی شده است.

(۴) عبارت‌های «الف» و «ب» عامل به‌وجود آمدن بیابان لوت در ایران شده است.

۱۲۲- اگر مجموع فضاهای تعلق گرفته به خیابان‌های یک شهر ۳۵۰,۰۰۰ متر مربع و جمعیت آن شهر ۲۵,۰۰۰ نفر باشد در صورتی که کاربری خیابان‌های شهر ۷ درصد از مساحت کل شهر باشد، سرانه کاربری خیابان‌ها چند متر مربع است؟

(۱) ۱۴۰ مترمربع (۲) ۷۲ مترمربع (۳) ۳۲ مترمربع (۴) ۱۴ مترمربع

۱۲۳- با توجه به ماتریس مقابل، که تعداد نقاطی که برای رفتن از هر مکان به مکان دیگر بر سر راه قرار دارد را نشان می‌دهد؛ به‌ترتیب در کدام

منطقه «تأخیر زمانی» بیشتر و «تراکم رفت و آمد» کمتر است؟

ری	قلعه‌نو	سرو	درختی	فرهنگ	فرحزاد	فردوس	کمند	
۲	۳	۱	۲	۱	۳	۲	۰	کمند
۱	۳	۳	۲	۱	۱	۰	۲	فردوس
۳	۱	۲	۳	۴	۰	۱	۳	فرحزاد
۱	۱	۴	۴	۰	۴	۱	۱	فرهنگ
۱	۲	۳	۰	۴	۳	۲	۲	درختی
۱	۱	۰	۳	۴	۲	۳	۱	سرو
۳	۰	۱	۲	۱	۱	۳	۳	قلعه‌نو
۰	۳	۱	۱	۱	۳	۱	۲	ری

(۱) «فرحزاد» - «ری» (۲) «درختی» - «سرو»

(۳) «فرهنگ» - «قلعه‌نو» (۴) «فردوس» - «کمند»

۱۲۴- کدام یک از عبارات زیر، دربارهٔ اندازه‌گیری زمین‌لرزه‌ها نادرست هستند؟

(الف) کارشناسان شدت زمین‌لرزه را با دستگاه لرزه‌نگار اندازه‌گیری می‌کنند.

(ب) همهٔ زمین‌لرزه‌ها خطرناک نیستند و بعضی از آن‌ها احساس نمی‌شوند.

(ج) هرچه عمق کانونی زمین‌لرزه بیشتر باشد، تخریب و خسارت نیز بیشتر می‌شود.

(د) کارشناسان برای اندازه‌گیری مقدار انرژی آزادشده از مقیاس ریشتر استفاده می‌کنند.

(۱) «الف» و «ب» (۲) «الف» و «ج» (۳) «د» و «ب» (۴) «ج» و «ب»

۱۲۵- در ارتباط با مدیریت پیش از وقوع سیل، کدام گزینه در ارتباط با روش‌های سازه‌ای و غیرسازه‌ای درست است؟

(۱) «محاسبهٔ شدت جریان سیل بر اساس روش‌های هیدرولوژی» و «به‌کارگیری روش‌های مهندسی در احداث سازه‌های مناسب» به‌ترتیب مربوط به روش غیرسازه‌ای و سازه‌ای هستند.

(۲) «هدایت، انحراف یا مهار سیل» با روش‌های سازه‌ای رخ می‌دهد و ویژگی «مفیدتر بودن در دراز مدت و کم‌هزینه‌تر بودن» مربوط به روش‌های غیرسازه‌ای است.

(۳) «اجرای روش‌های آبخیزداری» مربوط به آن دسته از روش‌های مدیریت سیل نمی‌باشد که باید همراه با روش دیگر به کار گرفته شود.

(۴) «احداث سدهای ذخیره‌ای و سدهای تنظیمی» مربوط به آن دسته از روش‌های مدیریت سیل می‌باشد که باید همراه با روش دیگر به کار گرفته شود.

۱۲۶- مغالطه محتمل کدام گزینه با سایر موارد متفاوت است؟

- (۱) در فلسفه علوم اجتماعی آنان که طرفدار اصالت فرد و اصالت جامعه هستند چگونه می‌اندیشند؟
- (۲) مرد به همسرش می‌گفت من دیگر نمی‌کشم.
- (۳) آنها می‌گفتند در کلاس استاد محمدی غیبت کردن لذت‌بخش است.
- (۴) اگر پدرام می‌گوید من باهوش‌ترینم لابد درست می‌گوید.

۱۲۷- بیت مطرح‌شده در کدام گزینه مستعد مغالطه اشتراک لفظ نمی‌باشد؟

(۱) ای شده نعل سم اسب تو را	مشتری از چرخ به جان مشتری
(۲) زیون خلق ز خلق نکوی خویشتم	چو غنچه تنگدل از رنگ و بوی خویشتم
(۳) چنان بی‌بیم و ایمن کرد گرگان	که میشان را شبان بودند گرگان
(۴) قیامت کسی بینی اندر بهشت	که معنی طلب کرد و دعوی بهشت

۱۲۸- اگر بین دو مفهوم «الف و ب» نسبت عموم و خصوص من وجه برقرار باشد، نسبت «غیرالف» با «ب» کدام یک از نسبت‌های زیر می‌تواند باشد؟

(۱) تساوی یا تباین	(۲) تساوی یا عموم و خصوص من وجه
(۳) عموم و خصوص مطلق یا تباین	(۴) عموم و خصوص مطلق یا عموم و خصوص من وجه

۱۲۹- کدام تعریف مفهومی نیست؟

- (۱) ناکامی: ناراحتی یا آشفتگی یا خشم، ناامیدی و محروم‌ماندن.
- (۲) روان‌شناسی شخصیت: روان‌شناسی‌ای که با طبقه‌بندی افراد و مطالعه تفاوت‌های فردی سروکار دارد.
- (۳) صندلی: وسیله‌ای که از تکیه‌گاه و نشیمن‌گاه تشکیل شده است.
- (۴) انسولین: دارویی برای درمان بیماری دیابت.

۱۳۰- کدام موارد نه قضیه حمله محسوب می‌شوند و نه قضیه شرطی؟

الف) رفت.

ب) واقعیت داشتن سخنان قرآن

ج) دعاهايتان قبول درگاه حق باشد.

د) تا نگرید طفل کی نوشد لبن؟

هـ) خواهی نشوی رسوا هرنگ جماعت شو.

ی) چنین نیست که هرگاه کسی عالم باشد بافضیلت باشد.

(۱) الف - ب

(۲) ب - د

(۳) ب - ج

(۴) هـ - ی

۱۳۱- اگر در مربع تقابل، صدق یک قضیه حمله به نام A را از کذب یک قضیه کلیه استنتاج کنیم و صدق یک قضیه سالبه را از کذب A استنتاج کنیم، A کدام می‌تواند باشد؟

(۱) متداخل متناقض «بعضی الف ب است»

(۲) متضاد متداخل «بعضی الف ب نیست»

(۳) عکس مستوی متضاد «هیچ الف ب نیست»

(۴) متناقض عکس مستوی «هر الف ب است»

۱۳۲- اگر نتیجه قیاس معتبری، «هیچ الف ج نیست» یا متداخل آن باشد؛ و یکی از مقدمات آن، نقیض «بعضی ج ب نیست» باشد؛ مقدمه دیگر

آن کدام مورد نمی‌تواند باشد؟

(۱) هیچ ب الف نیست.

(۲) بعضی ب الف نیست.

(۳) بعضی الف ب نیست.

(۴) هیچ الف ب نیست.

۱۳۳- با احتساب انواع مختلف قیاس استثنایی انفصالی، قیاس استثنایی دارای ... نوع و جمعاً ... حالت نتیجه‌گیری است.

(۴) ۸-۴

(۳) ۴-۴

(۲) ۱۶-۴

(۱) ۸-۲

۱۳۴- کدام یک از گزینه‌های زیر یک قیاس استثنایی معتبر است؟

(۱) اگر کتاب را بخوانی، در آزمون موفق خواهی شد. تو در آزمون موفق شدی؛ پس کتاب را خوانده‌ای.

(۲) اگر باران ببارد، خیابان خیس می‌شود. خیابان خیس نشده است؛ پس باران نباریده است.

(۳) یا این عدد اول است یا مرکب. این عدد مرکب نیست؛ پس این عدد زوج است.

(۴) اگر ورزش کنی، سالم خواهی ماند. ورزش نکرده‌ای؛ پس سالم نخواهی ماند.

۱۳۵- مبانی و شالوده‌های علوم در کجا بررسی می‌شود و مثال آن کدام است؟

(۱) فلسفه و هستی‌شناسی - «آیا در هستی قانون علیت وجود دارد؟»

(۲) فلسفه‌های مضاف علوم مختلف - «آیا در هستی قانون علیت وجود دارد؟»

(۳) فلسفه و هستی‌شناسی - «آیا یک چیز برای همه به یکسان زیبا یا زشت جلوه‌گری می‌کند؟»

(۴) فلسفه‌های مضاف علوم مختلف - «آیا یک چیز برای همه به یکسان زیبا یا زشت جلوه‌گری می‌کند؟»

۱۳۶- کدام مورد درست است؟

(۱) سوفیست‌ها چیستی شناخت را قبول نداشتند و رد می‌کردند.

(۲) جهل مرکب یکی از نشانه‌های امکان شناخت برای انسان است.

(۳) آموختن و یادگیری سبب تدریجی بودن و دفعی نبودن شناخت است.

(۴) فکر کردن درباره رنگ لباس، می‌تواند امری فراتر از مسائل محسوس باشد.

۱۳۷- انسان با کمک قوه عقل می‌تواند ... را درک کند و عقل آدمی می‌تواند بدون استفاده از یافته‌های تجربی دانش‌هایی را پایه‌گذاری کند که

به آن دانش‌ها ... می‌گوییم.

(۱) تنها حقایق غیرمحسوس - شناخت تجربی

(۲) امور محسوس و غیرمحسوس - شناخت عقلی

(۳) تنها حقایق غیرمحسوس - شناخت عقلی

(۴) امور محسوس و غیرمحسوس - شناخت تجربی

۱۳۸- در مقایسه انسان‌شناسی ارسطو و دکارت کدام مورد درست است؟

(۱) دکارت بدن را همچون اجسام فیزیکی صرف تلقی می‌کند و ارسطو معتقد است بدن بدون نفس نمی‌تواند حیات بالفعل داشته باشد.

(۲) دکارت به دوگانگی نفس و بدن معتقد بود، اما ارسطو انسان را حقیقتی یکپارچه می‌دانست.

(۳) دکارت نفس را کاملاً بی‌ارتباط با بدن می‌دانست، و ارسطو به تعامل آن دو باور نداشت.

(۴) دکارت بعد غیرجسمانی را متناظر اراده آزاد می‌دانست، اما ارسطو میان آزادی و جسم منافاتی نمی‌دید.

۱۳۹- بهترین تبیین در مورد مقصود کانت از عبارت زیر در کدام گزینه یافت می‌شود؟

«بر طبق قاعده‌ای عمل کنید که بتوانید اراده کنید که قاعده مزبور قانون کلی و عمومی شود.»

(۱) معیار فعل اخلاقی را باید در وجدان اخلاقی جست‌وجو کرد که معطوف به سعادت است.

(۲) به معنای دستوری است که ما را ملزم می‌کند با فرض طلب پیش‌بینی یک غایت، اراده‌مان را به کار گیریم.

(۳) مستلزم این است که با دیگران به گونه‌ای رفتار کنیم که می‌خواهیم با خود ما رفتار شود.

(۴) هر کاری که انسان آن را بدون هیچ هدف و منفعت شخصی انجام دهد، خیر اخلاقی شمرده می‌شود.

۱۴۰- در کدام مورد نسبت میان موضوع و محمول در هر دو قضیه یکسان است؟

- (۱) جسم دارای بعد است - هوا دارای وزن است.
 (۲) حیوان انسان است - آب خاک است.
 (۳) سفیدی رنگ است - سیل خطرناک است.
 (۴) این شکل مربع است - مجموع زوایای مثلث دو قائمه است.

۱۴۱- کدام گزینه درست است؟

- (۱) دکارت باور داشت علیت به کمک تجربه به دست می‌آید و جزء مفاهیم اولیه و بدیهی است.
 (۲) ابن‌سینا معتقد است که درک علیت از طریق تجربه امکان‌پذیر نیست.
 (۳) تجربه‌گرایان اعتقاد دارند انسان از طریق مشاهده توالی پدیده‌ها پی به علیت می‌برد، بنابراین علیت در فطرت انسان است.
 (۴) هیوم اعتباری برای شناخت عقلی قائل نیست و معتقد است که علیت فقط با تجربه قابل درک است.

۱۴۲- کدام نظریه به صورت دقیق مقصود و نظر فیلسوف نظریه‌پرداز را درست بیان می‌کند؟

- (۱) کانت: رسیدن از وجدان اخلاقی به وجود خدا
 (۲) هیوم: قبول برهان نظم با این نتیجه که ناظم و خالق جهان را اداره می‌کند.
 (۳) دکارت: داشتن تصور از وجود نامتناهی که از یک موجود متناهی یعنی مخلوقات خدا نشئت می‌گیرد.
 (۴) کانت: اثبات نفس مجرد و روح از طریق جهان ماورای دنیای مادی

۱۴۳- ملاصدرا کدام عبارت را می‌پذیرد؟

- (۱) اصالت وجود می‌گوید اگر برای مثال یک کبوتر را در نظر بگیرید، مابه‌ازای واقعیت، وجود این کبوتر است و کبوتر بودنش، همان وجود داشتنش است.
 (۲) ذهن عادی چنین می‌فهمد که در جهان ماهیت‌هایی مانند انسان و اسب و شیر هست که مفهوم مشترک وجود را به نحو یکسان از آن‌ها می‌فهمیم.
 (۳) هنگامی که زردآلویی را جلوی چشمان خود می‌گیریم و با دقت به آن می‌نگریم، ذهن ما وجود زردآلو را هم، از زردآلو بودن آن نتیجه می‌گیرد.
 (۴) حقیقت مانند کانون نور است که هم نور ضعیف و هم نور قوی در آن هست و ترکیب نور قوی و نور ضعیف، همان ترکیب ماهیت و وجود است.

۱۴۴- بر اساس دیدگاه فیلسوفان مسلمان درباره عقل به‌عنوان دستگاه تفکر، فردی که قادر است از دانش‌های کسب‌شده خود به‌طور مسلط استفاده

کند و آن‌ها را به کار گیرد، در کدام مرحله از رشد عقل قرار دارد؟

- (۱) عقل بالقوه (هیولایی)
 (۲) عقل بالملکه
 (۳) عقل بالفعل
 (۴) عقل بالمستفاد

۱۴۵- کدام عبارت به طور دقیق با طبیعت‌شناسی ابن‌سینا هم‌خوانی دارد؟

- (۱) عالم طبیعت چون با لطف و عنایت خداوند پدید آمده، نظام احسن است و طبیعت هر شیء قطعاً آن را به کمال مطلوبش می‌رساند.
 (۲) با در نظر گرفتن طبیعت‌شناسی ابن‌سینا، در برهان حرکت ارسطو محرک حرکت در عالم همان طبع و ذات اجزای عالم است.
 (۳) با مشاهده اجزای طبیعت متوجه می‌شویم که شر و بدی در آن‌ها راه ندارد.
 (۴) در آیه «أَنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ» مصداق تام کلمه «علما» همان محققین رابطه طبیعت و ماوراءطبیعت می‌باشند.

۱۴۶- کدام گزینه، جدول زیر را به ترتیب حروف الفبا، کامل می‌کند؟

از کارشناسان، همکاران و مشتریان می‌آموزند و خود را با شرایط بازار وفق می‌دهند.	«الف»
پس‌انداز و خوش‌نامی‌شان را با شجاعت و تدبیر، به میدان می‌آورند تا فعالیت اقتصادی جدیدی را راه‌اندازی کنند.	«ب»
«پ»	تیزبین
«ت»	خوش‌بین

(۱) نوآور - یادگیرنده - فرصت‌های کسب و کار را زمانی که دیگران شاید متوجه نشوند، می‌بینند. - کارآفرینان واقع‌بین هستند اما مطمئن و دلگرم به موفقیت اقتصادی‌اند.

(۲) نوآور - یادگیرنده - منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می‌کنند. - نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند.

(۳) یادگیرنده - ریسک‌پذیر - منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می‌کنند. - نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند.

(۴) یادگیرنده - ریسک‌پذیر - فرصت‌های کسب و کار را زمانی که دیگران شاید متوجه نشوند، می‌بینند. - کارآفرینان واقع‌بین هستند اما مطمئن و دلگرم به موفقیت اقتصادی‌اند.

۱۴۷- موارد کدام گزینه به ترتیب، مربوط به ویژگی‌های هر یک از کسب و کارهای «هنرمندان، تعاونی تولیدکنندگان برنج، شرکت سهامی و مؤسسه محک

(مؤسسه حمایت از کودکان مبتلا به سرطان) است؟

(۱) کوچک مقیاس - تأمین نیازمندی اعضا - تأخیر در تصمیم‌گیری - هدف غیرتجاری

(۲) مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی‌ها و دعاوی - منافع مالیاتی - آزادی عمل - ایجاد زنجیره توزیع

(۳) هزینه‌های راه‌اندازی بالا - توزیع سود به نسبت سرمایه - رقابت بالاتر - مأموریت‌های انسانی

(۴) تخصص‌گرایی بیشتر - محدوده عمل ملی - امکان افزایش سرمایه - نحوه اداره براساس هر نفر یک رأی

۱۴۸- کدام مورد درباره منحنی مرز امکانات تولید نادرست است؟

(۱) مرز امکانات تولید به ما اجازه می‌دهد تا هزینه فرصت یک شرکت یا یک کشور را زمانی که بیش از یک کالا تولید می‌کند، مجسم کنیم.

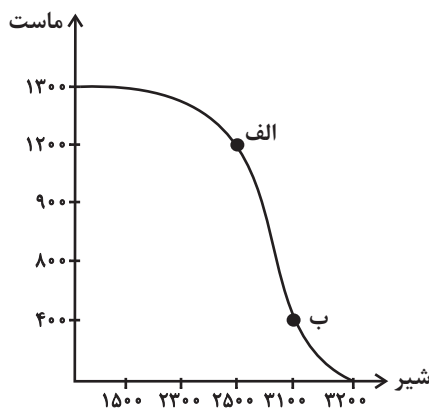
(۲) هنگامی که روی مرز کارایی قرار داریم، بهتر شدن وضعیت ما، مستلزم بدتر شدن وضع دیگری خواهد شد.

(۳) وقتی تولید ناکارا باشد، این امکان وجود دارد که حداقل بیشتر از یک کالا تولید شود؛ بدون آنکه از تولید کالاهای دیگر کاسته شود.

(۴) با تغییر نحوه استفاده از منابع می‌توانیم از نقاط روی مرز امکانات تولید به سمت نقاط خارج از مرز حرکت کنیم.

۱۴۹- تولیدکننده‌ای به دلیل کاهش تقاضای کالای ماست، تولید خود را از نقطه «الف» به نقطه «ب» جابه‌جا نموده است. کدام مورد هزینه فرصت این

تغییر و جابه‌جایی را به درستی نشان می‌دهد؟

(قیمت هر کیلو شیر ۸۰۰۰ تومان و قیمت هر کیلو ماست ۱۱,۵۰۰ تومان است.)

(۱) ۶۰۰ کیلو شیر

(۲) ۹/۲ میلیون تومان

(۳) ۴۰۰ کیلو ماست

(۴) ۴/۴ میلیون تومان

۱۵۰- کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح سؤالات زیر است؟

الف) درباره «رابطه تورم و نقدینگی» کدام عبارت درست است؟

ب) کدام سیاست پولی برای مدیریت حجم نقدینگی و حفظ ارزش پول در شرایط تورمی اعمال می‌شود؟

(۱) الف) هنگام کمبود عرضه، افزایش نقدینگی، توانایی پرداخت برای قیمت‌های بالاتر در تقاضاکنندگان را افزایش می‌دهد. ب) سیاست پولی انقباضی

(۲) الف) تورم همان افزایش نقدینگی است به شرطی که با افزایش تولید هماهنگ باشد. ب) سیاست پولی انبساطی

(۳) الف) تورم همان افزایش نقدینگی است به شرطی که با افزایش تولید هماهنگ باشد. ب) سیاست پولی انقباضی

(۴) الف) هنگام کمبود عرضه، افزایش نقدینگی، توانایی پرداخت برای قیمت‌های بالاتر را در تقاضاکنندگان افزایش می‌دهد. ب) سیاست پولی انبساطی

۱۵۱- در رابطه با نقش تجارت بین‌الملل در کشورها چه تعداد از عبارات زیر نادرست است؟

الف) با توجه به تفاوت در آرمان‌ها و چشم اندازهای سیاسی و اجتماعی و فرهنگی کشورها، دولت‌ها در طول تاریخ و در شرایط گوناگون برخوردهای

متفاوت و گاه متعارضی با مسئله تجارت بین‌الملل داشته‌اند.

ب) دولت‌ها برای حمایت از صنایع داخلی و کاهش وابستگی اقتصادی به کشورهای دیگر، تعرفه‌های گوناگون بر واردات برخی از کالاها را حذف یا

کاهش می‌دهند.

ج) دولت‌ها گاه در جهت گسترش روابط اقتصادی‌شان با کشورهایی که دیدگاه‌های نزدیک سیاسی دارند، پیمان‌های تجاری را نقض می‌کنند و تعرفه‌ها

را افزایش می‌دهند.

د) دولت‌ها با بروز اختلافات سیاسی یا اقتصادی با کشورها، تعرفه‌ها را برقرار و پیمان‌های تجاری قبلی را نقض می‌کنند.

(۴) چهار

(۳) دو

(۲) سه

(۱) یک

۱۵۲- پاسخ صحیح سؤالات زیر در ارتباط با رفتار اقتصادی مصرف‌کنندگان، به‌ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

الف) زمانی که قیمت یک کالای معمولی افزایش می‌یابد، میزان تقاضای مردم برای خرید این کالا چه تغییری می‌کند؟

ب) با فرض ثابت بودن قیمت کالا، تقاضا برای کالای پست با افزایش درآمد چه تغییری می‌کند؟

ج) در صورتی که قیمت بنزین در یک کشور فرضی افزایش یابد، کدام گزینه در این رابطه صحیح است؟

۱) الف) افزایش می‌یابد. ب) تقاضای مردم افزایش خواهد یافت. ج) قیمت اتومبیل کاهش خواهد یافت.

۲) الف) کاهش می‌یابد. ب) تقاضای مردم کاهش خواهد یافت. ج) تقاضا برای اتومبیل کاهش خواهد یافت.

۳) الف) افزایش می‌یابد. ب) تقاضای مردم کاهش خواهد یافت. ج) قیمت اتومبیل افزایش خواهد یافت.

۴) الف) کاهش می‌یابد. ب) تقاضای مردم افزایش خواهد یافت. ج) تقاضا برای اتومبیل افزایش خواهد یافت.

۱۵۳- جدول زیر هزینه تولید کالا در سه کشور مختلف را نشان می‌دهد. کدام عبارت بیان مناسبی در رابطه با جدول زیر است؟

کشور \ کالا	برنج	چای	نفت
«الف»	۱۲۰۰ دلار	۵۰۰ دلار	۳۴۰۰ دلار
«ب»	۲۱۰۰ دلار	۴۸۰ دلار	۵۶۰۰ دلار
«ج»	۳۵۰۰ دلار	۷۲۰ دلار	۶۲۰۰ دلار

۱) بهتر است کشور «ب» برنج مورد نیاز خود را از کشور «ج» وارد کند.

۲) تولید چای در کشور «ب» صرفه اقتصادی ندارد.

۳) کشور «الف» در تولید نفت مزیت نسبی دارد، زیرا آن را با هزینه تولید کمتری از بقیه کالاها تولید می‌کند.

۴) کشور «ج» در تولید چای مزیت نسبی دارد و باید منابع خود را به تولید آن اختصاص دهد.

۱۵۴- در یک کشور فرضی، تعداد افراد شاغل بالای ۱۵ سال ۱۵۱۲ نفر و تعداد افراد جویای کار بالای ۱۵ سال نیز ۲۸۸ نفر هستند، با توجه به این

اطلاعات:

الف) جمعیت فعال این کشور چقدر است؟

ب) نرخ بیکاری در این کشور چقدر است؟

ج) حداقل چند نفر دیگر در این کشور باید شاغل شوند تا نرخ بیکاری برابر با ۱۰ درصد گردد؟

۱۸۰-۲۰-۱۹۰۰ (۴)

۱۸۰-۲۰-۱۸۰۰ (۳)

۱۲۰-۱۶-۱۹۰۰ (۲)

۱۰۸-۱۶-۱۸۰۰ (۱)

۱۵۵- عبارات کدام گزینه متضمن پاسخ درست سؤالات زیر می‌باشد؟

الف) در کدام دوران، ایران فرصت طلایی خود را برای جبران کاستی‌ها از دست داد؟

ب) در کدام دوران، علاوه بر یکپارچگی سیاسی، اقتصاد یکپارچه و مستقلی شکل گرفت که با سایر لایه‌های دینی، اجتماعی و فرهنگی کشور هماهنگی داشت؟

ج) در کدام دوره نظام نوینی در مالیات ستانی و بودجه‌بندی کشور پدید آمد؟

(۱) دوران پهلوی - دوره پایانی حکومت صفویه - قاجار

(۲) دوران قاجار - نیمه اول حکومت صفویه - پهلوی

(۳) دوران پهلوی - دوره پایانی حکومت صفویه - پهلوی

(۴) دوران قاجار - نیمه اول حکومت صفویه - قاجار

۱۵۶- جدول زیر ارقام تولید و قیمت کالاهای پوشاک و مواد غذایی را در سال‌های ۱۳۹۹، ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ (با احتساب سال ۱۳۹۹ به عنوان سال پایه) نشان

می‌دهد. با توجه به جدول:

الف) GDP اسمی سال ۱۴۰۰ چه قدر است؟

ب) GDP واقعی سال ۱۴۰۱ کدام است؟

محصولات	سال	مواد غذایی		پوشاک	
		قیمت (میلیون تومان)	مقدار (تن)	قیمت (میلیون تومان)	مقدار (تن)
	۱۳۹۹	۱۰۰	۱۰	۵۰۰	۵۰
	۱۴۰۰	۲۵۰	۴۰	۸۰۰	۶۰
	۱۴۰۱	۵۰۰	۵۰	۱۰۰۰	۷۰

(۱) ۵۸ میلیارد تومان - ۶۸/۵ میلیارد تومان

(۲) ۳۴ میلیارد تومان - ۴۰ میلیارد تومان

(۳) ۵۸ میلیارد تومان - ۴۰ میلیارد تومان

(۴) ۳۴ میلیارد تومان - ۹۵ میلیارد تومان

۱۵۷- جدول زیر بیانگر قیمت سه نوع کالا در یک سال معین است. چنانچه درصد تورم در قیمت این کالاها برابر باشد، قیمت کالای B و A به ترتیب در

ابتدای سال و انتهای سال چند ریال است؟

قیمت کالا	ابتدای سال (به ریال)	انتهای سال (به ریال)
A	۶,۵۰۵,۲۰۰	؟
B	؟	۸,۶۴۴,۸۰۶
C	۱,۱۲۰,۲۰۰	۱,۷۱۳,۹۰۶

(۱) ۹,۵۵۰,۹۲۶ - ۵,۶۵۰,۲۰۰

(۲) ۹,۳۱۲,۷۱۰ - ۶,۶۵۰,۳۰۰

(۳) ۹,۹۵۲,۹۵۶ - ۶,۶۵۰,۳۰۰

(۴) ۹,۹۵۲,۹۵۶ - ۵,۶۵۰,۲۰۰

۱۵۸- فردی ۶۵۰ ورقه سهم را به ارزش کلی ۲۹,۲۵۰,۰۰۰ تومان در عرضه اولیه شرکت خریداری کرده است. در صورتی که قیمت بازاری هر سهم ۱۵

درصد بیشتر از قیمت اسمی آن باشد، قیمت اسمی و قیمت بازاری هر ورقه سهم به ترتیب، چند تومان است؟

(۱) ۵۴,۰۰۰ تومان - ۵۰,۲۵۰ تومان

(۲) ۵۱,۷۵۰ تومان - ۴۵,۰۰۰ تومان

(۳) ۴۵,۰۰۰ تومان - ۵۱,۷۵۰ تومان

(۴) ۴۵,۰۰۰ تومان - ۵۲,۵۵۰ تومان

۱۵۹- عبارات کدام گزینه دربردارنده پاسخ درست سؤالات زیر می باشد؟

الف) بیمه قراردادی است که بین دو شخص که براساس آن یک طرف تحت عنوان ... به طرف دیگر که ... نامیده می شود، حق بیمه پرداخت می کند.

ب) خطرپذیری عبارت است از ...

ج) به چه منظوری در بسیاری از کشورهای جهان، شرکت های بیمه به وجود آمده اند؟

(۱) الف) بیمه شده - بیمه گذار ب) تحمل ریسک یک خطر یا حادثه ج) به منظور ایجاد آرامش یا جبران خسارت های ناشی از بلایای طبیعی

(۲) الف) بیمه گذار - بیمه گر ب) شانس وقوع یک خطر یا یک حادثه بد ج) به منظور جبران پیامدهای ناشی از حوادث و وقایع پیش بینی نشده

(۳) الف) بیمه شده - بیمه گذار ب) شانس وقوع یک خطر یا یک حادثه بد ج) به منظور جبران پیامدهای ناشی از حوادث و وقایع پیش بینی نشده

(۴) الف) بیمه گذار - بیمه گر ب) تحمل ریسک یک خطر یا حادثه ج) به منظور ایجاد آرامش یا جبران خسارت های ناشی از بلایای طبیعی

۱۶۰- در جامعه ای فرضی در مدت یک سال کالاها و خدمات زیر تولید شده است. چنانچه جمعیت این کشور ۴ میلیون نفر و هزینه استهلاک $\frac{2}{3}$ ارزش

پوشاک باشد:

الف) تولید ناخالص داخلی چند میلیون ریال است؟

ب) تولید خالص داخلی سرانه در این کشور کدام است؟

۱	مواد غذایی	۳۵ میلیون ریال
۲	پوشاک	۱۵ میلیون ریال
۳	ماشین آلات	۱/۵ میلیارد ریال
۴	لوازم التحریر	۱۲ میلیون ریال
۵	ارزش خدمات ارائه شده	$\frac{1}{5}$ ارزش مواد غذایی

(۲) الف) ۲۰۷۲، ب) ۳۸۹/۷۵ ریال

(۱) الف) ۱۵۶۹، ب) ۳۸۹/۷۵ ریال

(۴) الف) ۲۰۷۲، ب) ۲۸۵/۵ ریال

(۳) الف) ۱۵۶۹، ب) ۲۵۸/۵ ریال

دفترچه سؤال ؟

فرهنگیان

(رشته عمومی انسانی و معارف اسلامی)

۲۹ فروردین ماه ۱۴۰۴

تعداد سؤالات و زمان پاسخ‌گویی آزمون

نام درس	تعداد سؤال	شماره سؤال	وقت پیشنهادی
تعلیم و تربیت اسلامی	۲۰	۲۵۱ - ۲۷۰	۲۰
هوش و استعداد معلّمی	۲۰	۲۷۱ - ۲۹۰	۴۰
جمع دروس	۴۰	—	۶۰

مراحان به ترتیب حروف الفبا

تعلیم و تربیت اسلامی	یاسین ساعدی، فردین سماقی، عباس سید شبستری، مرتضی محسنی کبیر، میثم هاشمی
هوش و استعداد معلّمی	حمید لنجان‌زاده اصفهانی، فاطمه راسخ، هادی زمانیان، فرزاد شیرمحمدلی، حامد کریمی، حمید گنجی، مهدی ونکی فراهانی

گزینشگران و ویراستاران به ترتیب حروف الفبا

نام درس	مسئول درس	گزینشگر	گروه ویراستاری	مسئول درس‌های مستندسازی
تعلیم و تربیت اسلامی	یاسین ساعدی	یاسین ساعدی	نازنین فاطمه حاجیلو	سجاد حقیقی‌پور
هوش و استعداد معلّمی	حمید لنجان‌زاده اصفهانی	حمید لنجان‌زاده اصفهانی	فاطمه راسخ	علیرضا همایون‌خواه

مدیران گروه	الهام محمدی - حمید لنجان‌زاده اصفهانی
مستندسازی و مطابقت با مصوبات	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: علیرضا همایون‌خواه
حروف نگار و صفحه‌آرا	زهره تاجیک - معصومه روحانیان

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب - بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۴۶۳

--	--

--

۲۵۱- ویژگی لباس مورد تأیید اسلام برای مردان چیست؟

درس ۹ تا ۱۴
صفحه ۹۶ تا ۱۵۸

۲۵۲- سرنوشت ابدی انسان‌ها را چه چیزی تعیین می‌کند و دستیابی به زندگی لذت‌بخش و مطمئن در دنیا و رستگاری و

خوش‌بختی در آخرت، در گرو چیست؟

درس ۱۶ تا ۱۸
صفحه ۱۹۶ تا ۲۳۰

صفحه ۱۵ تا ۱۱۶

۲۵۳- پاسخ هر یک از پرسش‌های زیر، به ترتیب کدام است؟

- چه چیزی به زندگی انسان‌ها جهت می‌دهد؟

= بنا بر احادیث، ارزش هر یک از انسان‌ها بر اساس چه چیزی مشخص می‌شود؟

= چگونه محبت انسان به خدا بیشتر می‌شود؟

۲۵۴- روزه‌داری چگونه موجب آسان‌تر شدن عمل به دستورات الهی توسط انسان روزه‌دار می‌شود؟

۲۵۵- آراستگی به چه مناسبت و طبق حدیث پیامبر (ص)، انجام چه کاری بر زیبایی مردان می‌افزاید؟

۲۵۶- به ترتیب نصیحت لقمان حکیم به فرزندش در مورد تصمیم و عزم برای حرکت چیست و انجام واجبات الهی در راستای کدام راه ثبات قدم در مسیر قرب الهی است؟

۲۵۷- از آیه شریفه «أليس الله بكاف عبده» کدام مفهوم دریافت می‌شود؟

۲۵۸- بلوغ عقلی و فکری نسبت به بلوغ جنسی دارای کدام ویژگی است و کدام مورد، یکی از نشانه‌های بلوغ عقلی و فکری است؟

۲۵۹- به ترتیب کدام صفت در قرآن کریم بیش از ۹۵ بار در توصیف خداوند آمده است و در آیه شریفه «من كان يريد ...» راه دستیابی به عزت چگونه معرفی می‌شود؟

۲۶۰- تربیت صحیح کودکان و رشد فضایل اخلاقی آن‌ها در خانواده، منوط به چه شرطی است؟

۲۶۱- در کدام گزینه می‌توان حداقل یک مورد را پیدا کرد که جزء معیارهای ازدواج نباشد؟

۲۶۲- بیگانه‌شدن سریع همسران در محیط خانه و جداسدن آنان از یکدیگر با پیش آمدن کوچک‌ترین تنش بازتاب غفلت همسران از کدام موضوع است؟

۲۶۳- کدام گزینه نادرست است؟

۲۶۴- کدام عبارت قرآنی روایتگر بصیرت‌افزایی معلم، افزون بر علم‌افزایی وی بر شاگردان خود است؟

۲۶۵- با امعان نظر به آیه شریفه «و ما أسئلكم عليه من أجرٍ إن أجرى ألا على رب العالمين» بیانگر کدام صفت انبیا (ع) است که معلمان نیز باید به آن آراسته باشند؟

۲۶۶- به‌ترتیب، عبارت قرآنی «و أمر اهلك» به کدام یک از وظایف معلمی اشاره دارد و وظیفهٔ فقها پس از یادگیری معارف دین با تدبّر در کدام آیه برداشت می‌شود؟

۲۶۷- بهترین معیارهای سنجش ما برای این که بدانیم نتیجهٔ درس‌خواندن‌ها و درس‌دادن‌هایمان چگونه بوده است، در کدام گزینه به‌صورت کامل ذکر شده است؟

۲۶۸- خداوند در سورهٔ الرحمن، «خلق الإنسان» را مؤخر از چه بیان می‌کند و کدام عبارت قرآنی مفهوم سخن «إن الفقيه ... و أنفذهم من أعدائهم» از امام رضا (ع) را مورد تأکید قرار می‌دهد؟

۲۶۹- چرا معلمی یک کار مقدس محسوب می‌شود و لازمهٔ دمیدن روح امید به جان دانش‌آموز مایوس چیست؟

۲۷۰- بر اساس حدیث «اعلم الناس ...»، داناترین مردم دارای کدام ویژگی هستند و این حدیث، مؤید کدام صفت معلم است؟

هوش و استعداد معلّمی

* بر اساس متن زیر به سه پرسشی که در پی می‌آید پاسخ دهید.

برنامه‌ریزی که یکی از مهمترین مبانی مدیریتی است، فرایندی است برای تعیین مسیر و به‌ویژه نقاط عطف آن، برای رسیدن به اهداف نهایی، و در نتیجه تعیین چگونگی تأمین منابع لازم برای تحقق آن اهداف. از اصول تعیین اهداف، چه بلندمدت و چه میان‌مدت و چه کوتاه‌مدت، وضوح و قابلیت اندازه‌گیری آن اهداف است، به شکلی که بدون رعایت آن، ممکن است مسیر با بی‌نظمی طی شود، یا کار با ازدست‌رفتن منابع انجام شود. اهداف همچنین باید دقیق، دستیابی‌پذیر و دارای محدودیت زمانی باشند. در غیر این صورت، برنامه‌ریزی ما مؤثر نخواهد بود. اولویت‌بندی، دیگر اصل مهم برنامه‌ریزی برای مبارزه با آشفتگی و ایجاد محدودیت در تصمیم‌گیری است.

برنامه‌ریزی امری نسبی است، نسبت به محیط؛ لذا درک موقعیت فعلی و ارزیابی و پیش‌بینی تغییرات آینده و ایجاد امکان انعطاف در برنامه از همان آغاز ضروری است. بایستگی این موضوع همچنین به نحوه عملکرد نیز بستگی دارد: از آنجا که ارزیابی و بازنگری مداوم برنامه‌ها و بازخورد گرفتن از اجرای آن نیز برای کشف نقاط ضعف و فراهم کردن فرصت بهبود ضروری است، برنامه‌ریزی باید یک فرایند پویا باشد.

۲۷۱- بهترین معنا برای واژه‌ی «بایستگی» در متن چیست؟

- (۱) اهمیت (۲) سازگاری (۳) سنجش (۴) برنامه‌ریزی

۲۷۲- مرجع ضمیر مشخص‌شده‌ی متن چیست؟

- (۱) اهداف (۲) منابع (۳) وضوح و قابلیت اندازه‌گیری (۴) نقاط عطف مسیر

۲۷۳- متن بالا برای پاسخگویی به کدام پرسش(های) زیر، اطلاعاتی در اختیار ما قرار می‌دهد؟

الف) آیا علل لزوم پویایی برنامه‌ریزی به تغییرات محیطی محدود است؟

ب) مهمترین تفاوت‌های برنامه‌ریزی‌های بلندمدت، میان‌مدت و کوتاه‌مدت چیست؟

ج) چرا اهداف برنامه باید آشکار و قابل سنجش باشد؟

- (۱) فقط «الف» (۲) «الف» و «ج» (۳) فقط «ب» (۴) «ب» و «ج»

۲۷۴- شکی نیست که آموزش ابتدایی، یکی از مهمترین مراحل در نظام‌های آموزشی است. این دوره زیربنای رشد عاطفی و اجتماعی کودکان را ترسیم، فضای یادگیری‌های پایه‌ای را — مانند خواندن، نوشتن و اصول ساده‌ی ریاضیات — فراهم و کودک را با ارزش‌های اجتماع آشنا می‌کند. پس برنامه‌ریزی برای کمک به ارتقای سطح آموزش در این دوران، اهمیت بسیار دارد. یکی از اصول اساسی در آموزش ابتدایی، شناخت ویژگی‌های رشد کودکان است. کودکان در این دوره نیازهای فیزیکی و روانی متفاوتی دارند و درک این نیازها و تطبیق روش‌های تدریس با آنها، به بهبود فرایند یادگیری کمک می‌کند. علاوه بر این، استفاده از روش‌های متنوع تدریس و به‌ویژه روش‌های تعاملی، از دیگر مبانی مهم آموزش است. روش‌هایی مانند یادگیری مبتنی بر بازی، داستان‌گویی و فعالیت‌های گروهی می‌توانند محیط یادگیری را برای کودکان جذاب‌تر کنند. این روش‌ها نه تنها باعث افزایش مشارکت دانش‌آموزان می‌شود، بلکه یادگیری را عمیق و پایدارتر می‌کند. همچنین ارزشیابی‌ها نیز در این دوران اهمیت ویژه‌ای دارد و باید به گونه‌ای باشد که نقاط قوت و ضعف دانش‌آموزان را به شکلی دقیق مشخص کند. ارزشیابی تنها نباید به صورت کتبی باشد، بلکه فعالیت‌های عملی و پروژه‌های گروهی نیز باید بخشی از آن باشد.

کدام موضوع را از متن بالا می‌توان دریافت؟

(۱) ارزشیابی دانش‌آموزان در دوران ابتدایی، نباید به یکی از صورت‌های کیفی یا کتبی، یا فردی یا گروهی محدود شود.

(۲) رشد عاطفی دانش‌آموزان در دوران تحصیل، بیش از همه در دوران ابتدایی ایشان انجام می‌شود و به‌سختی در آینده اصلاح‌پذیر است.

(۳) علم به وجود تفاوت‌های فیزیکی و روانی دانش‌آموزان در دوران ابتدایی قطعاً به بهبود فضای آموزشی منجر می‌شود.

(۴) آنچه دانش‌آموزان در دوران ابتدایی آموزشی خود می‌آموزند، لزوماً بیشترین دانسته‌های بشر را درباره‌ی آن موضوعات در بر نمی‌گیرد.

۲۷۵- علم «حقوق»، علم مجموعه‌ای از قواعد الزام‌آور است که بر روابط اجتماعی انسان‌ها حکومت می‌کند. این قواعد به گونه‌ای تنظیم شده‌اند که از یک رو ضامن آزادی افراد باشند و از سوی دیگر مانع تجاوز به حقوق دیگران. قواعد حقوق به دو ویژگی مهم آراسته‌اند: الزام‌آوری و کلی‌بودن. ویژگی اول بدین معناست که تخلف از قواعد حقوقی مجازات یا ضمانت اجرایی مشخص دارد. این ویژگی باعث تمایز قواعد حقوق از اصول اخلاقی می‌شود، اصول اخلاقی که ... از سوی دیگر ویژگی دوم قواعد حقوقی را بدون تبعیض برای همه‌ی افراد اجرا و نظم و عدالت را در جامعه تضمین می‌کند.

جای خالی متن بالا را کدام گزینه بهتر کامل می‌کند؟

(۱) اجرای آن معمولاً ضمانتی دارد که در قانون اساسی کشورها ذکر شده است.

(۲) تضمین‌کننده‌ی آزادی افراد نیست ولی مانع تجاوز دیگران به حقوق فرد است.

(۳) اجرای آن معمولاً به وجدان افراد یا ارزش‌های اجتماعی مربوط و محدود است.

(۴) تضمین‌کننده‌ی آزادی افراد است ولی مانع تجاوز دیگران به حقوق فرد نیست.

۲۷۶- متن زیر با کدام عبارت بهتر ادامه می‌یابد؟

«چندی پیش، تصاویر لحظاتی از شادی یک گروه محقق پرنده‌شناس، در زمانی که متوجه شدند توانسته‌اند فیلمی را از یک گونه نادر پرنده با نام «کبوتر مردابی» در گینه پاپوا ثبت کنند، در فضای مجازی فراگیر شد. علت شادی این گروه و البته بسیاری از دوستداران محیط زیست این بود که تا پیش از این تصوّر می‌شد این پرنده از سال ۱۸۸۲ میلادی منقرض شده است. با این حال، همچنین نگرانی‌هایی در بین دوستداران محیط زیست ایجاد شد.»

(۱) دانشمندان پیش از این به‌جز دو نمونه تاکسیدرمی در سال ۱۸۸۲ هیچ اطلاعاتی از کبوتر مردابی نداشتند.

(۲) جنگلی که کبوتر مردابی در آن کشف شده است، مالکی خصوصی دارد که قصد دارد چوب درختان آن را به فروش برساند.

(۳) کیفیت تصاویر ثبت‌شده بسیار بالا و نمونه رؤیت‌شده از کبوتر مردابی بسیار دقیق و قطعی است.

(۴) گروه محقق فیلمبرداری که گروهی حرفه‌ای است، گروهی خصوصی است و حمایتی را از هیچ دولتی نمی‌پذیرد.

۲۷۷- فرض کنیم یکی از مسؤولان سابق راه‌سازی یک کشور در سالیان گذشته، کاهش تعداد تصادف‌های جاده‌ای را در زمان مسؤولیت خود، نشانه‌ای از مدیریت خوب خود در استانداردهای جاده‌ها دانسته باشد. کدام گزینه این موضوع را رد نمی‌کند؟

(۱) سختگیری‌های سازمان استاندارد بر خودروسازی‌های کشور در زمان مسؤولیت مسؤول یادشده، بسیار بیشتر شده بود.

(۲) در زمان مسؤولیت مسؤول یادشده، گسترش بیماری کرونا در سراسر کشور، موجب کاهش سفرهای بین شهری شده بود.

(۳) گسترش خطوط راه‌آهن و تأسیس فرودگاه در شهرهای کم‌جمعیت‌تر در زمان مسؤولیت مسؤول یادشده، بسیار بارز بود.

(۴) در زمان مسؤولیت مسؤول یادشده، مهاجرت پزشکان و پرستارهای باتجربه از کشور، چندین مرتبه کمتر از پیش شده بود.

۲۷۸- در گفت و گوی زیر دقیقاً یکی از افراد سخنی به خطا گفته است. آن شخص کدام است؟

الف: در بازدید رئیس سازمان از شعبه ما، آقایان «ب» و «ج» حضور داشتند ولی خانم «د» غایب بود.

ب: در بازدیدی که خانم «الف» به آن اشاره می‌کند، آقای «ج» حاضر بود ولی من خانم «الف» را ندیدم.

ج: در بازدیدی که به آن اشاره می‌کنید، من حضور داشتم و مطمئنم خانم «د» هم در جمع بود.

د: من در جمع بودم، نه خانم «الف» را دیدم و نه آقای «ب» را، ولی آقای «ج» در جمع بود.

(۲) ب

(۱) الف

(۴) د

(۳) ج

* آقای «الف» همراه با خانم «ب» و فرزندشان «ج» به خرید رفته و چهار لباس خریده‌اند، یک پیراهن، یک کت، یک شلوار و یک کلاه بسیار گران که هر کدام زرد، سبز، سفید یا سیاه است. می‌دانیم آقای «الف» لباسی سیاه خریده است که کلاه نیست، کت به روزتر از لباس‌های سیاه، زرد و سبز است، «ج» شلوار نخ‌ریخته است و لباس سبز ارزان‌ترین لباس است. «ب» لباس سفید خریده است و شلوار سیاه نیست. خرید یکی از لباس‌ها را هیچ‌کسی گردن نگرفته است. بر این اساس به سه سؤال بعدی پاسخ دهید.

۲۷۹- «الف» چه خریده است؟

(۲) کت

(۱) پیراهن

(۴) کلاه

(۳) شلوار

۲۸۰- کلاه چه رنگی است؟

(۴) سیاه

(۳) سفید

(۲) سبز

(۱) زرد

۲۸۱- رنگ لباسی که هیچ کس خریدش را نمی‌پذیرد، کدام است؟

(۴) سیاه

(۳) سفید

(۲) سبز

(۱) زرد

۲۸۲- شیر «الف» به تنهایی مخزن خالی آبی را در بیست دقیقه پُر می‌کند. ده دقیقه پس از آن که این شیر را روی مخزن خالی باز کردیم، شیر «ب» را نیز باز کردیم و پنج دقیقه بعد مخزن کاملاً پُر شد. شیر «ب» به تنهایی در چند دقیقه مخزن خالی را پُر می‌کند؟

(۴) ۱۰

(۳) ۱۵

(۲) ۲۰

(۱) ۳۰

۲۸۳- اگر در دستگاهی برای شمارش اعداد، فقط رقم‌های ۰، ۱، ۲ و ۳ داشته باشیم، جدول زیر نشان‌دهنده نخستین عددها خواهد بود.

حالت معمولی	۰	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	...
دستگاه جدید	۰	۱	۲	۳	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۲۰	۲۱	...

بر این اساس، کدام عدد طبیعی در دستگاه جدید به شکل ۳۱۰ نمایش داده می‌شود؟

(۴) ۵۳

(۳) ۵۲

(۲) ۵۱

(۱) ۵۰

* در دو پرسش بعدی عدد جایگزین علامت سؤال را در الگوی ریاضی ارائه شده تعیین کنید.

-۲۸۴

۴ → ۱۴ → ۱۱۱۴ → ۳۱۱۴ → ۱۳۲۱۱۴ → ?

۱۱۱۳۱۲۲۱۱۴ (۴)

۱۱۳۱۲۲۱۱۴ (۳)

۱۱۱۱۳۱۲۱۲۱۲۴ (۲)

۲۳۴۱۴۱۲ (۱)

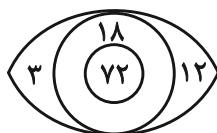
-۲۸۵

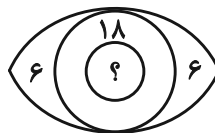
۸۴ (۴)

۷۲ (۳)

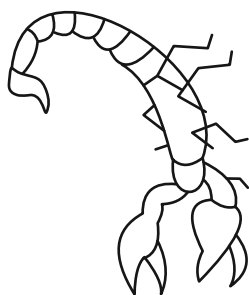
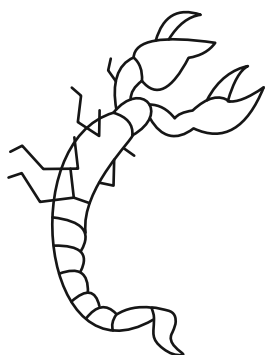
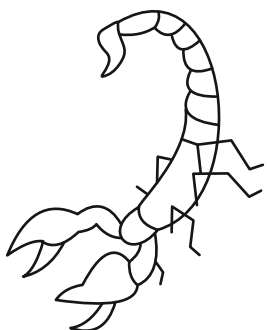

۶۰ (۲)

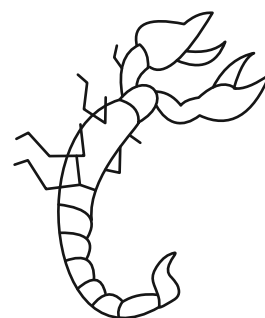
۴۸ (۱)

-۲۸۶ کدام شکل دوران یافته شکل زیر است؟

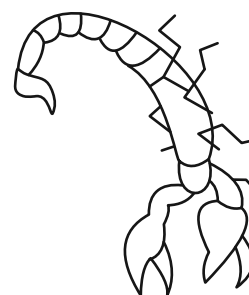

(۲)

(۴)

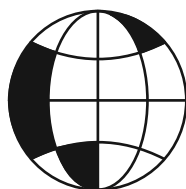
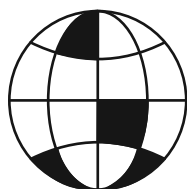
(۱)

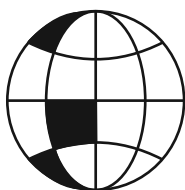
(۳)

* در دو پرسش بعدی، شکل جایگزین علامت سؤال را تعیین کنید.

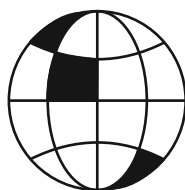
-۲۸۷

?

(۴)

(۳)

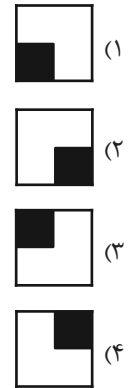
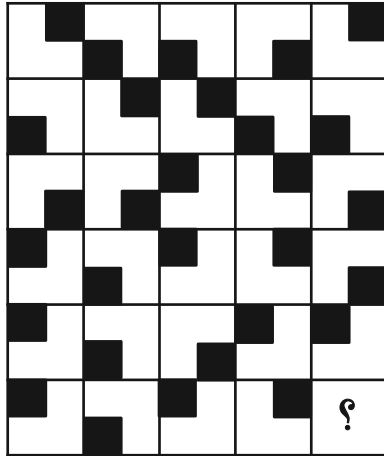

(۲)

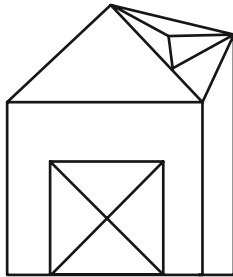

(۱)

۲۸۸-

۲۸۹- چند مثلث در شکل زیر هست؟

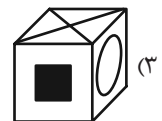
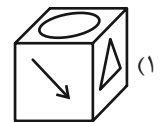
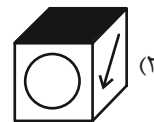
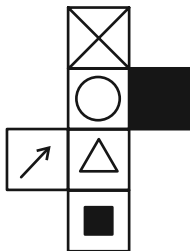
(۱) ۱۳

(۲) ۱۴

(۳) ۱۵

(۴) ۱۶

۲۹۰- از شکل گسترده زیر، مکعبی با کدام نما ساخته می‌شود؟ پشت برگه کاملاً سفید است.

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۲۹ فروردین ماه ۱۴۰۴

(جامع ۱ – ویژه کنکور اردیبهشت)

فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز
برای مشاهده فیلم‌ها در سایت کانون، کد روبه‌رو
را با دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید.

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ – بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، شمیم پهلوان شریف، محمدابراهیم توزنده‌جانی، علی حسینی‌نوه، احمد حسن‌زاده فرد، رضا خانابائی، میثم خشنودی، پیمان طیار، علی قهرمان‌زاده، عباس مالکی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، امیرحسین اشتیری، حسن اصحابی، عزیز الیاسی‌پور، سعید جعفری، رضا رنجبری، الهام محمدی، مهرزاد مشایخی، یاسین مهدیان، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	رانیا امیری، ریحانه امینی، مریم خسروی دهنوی، فاطمه رضائیان، یاسین ساعدی، سید آرش مرتضائی‌فر، محمد مهدی یعقوبی
روان‌شناسی	فاطمه بیات، حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، ریحانه خدابخشی، کوثر دستورانی، حسین سهرابی، عادلہ علیرضایی‌مقدم، محمدعرفان فرهادی
عربی زبان قرآن	محمود بادبرین، ولی برجی، مجید بیگلری، عمار تاجبخش، محمدرضا سوری، امیرحسین شکوری، حمیدرضا قاندامینی، مصطفی قدیمی‌فرد، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی
تاریخ و جغرافیا	محمد ابوالحسنی، علیرضا پدارام، مریم خسروی دهنوی، مهشید رستمی ریک، حسین سهرابی، تابان صیقلی، حبیبه محبی، سید آرش مرتضائی‌فر، محمد مهدی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، عرفان دهدش‌نیا، پرگل رحیمی، محمد رضایی‌بقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، محمد کرمی‌نیا، علی معزی، فیروز نژادنجف
اقتصاد	سارا شریفی، آفرین ساجدی، مهدی کاردان، مهدی ضیائی، احسان عالی‌نژاد

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم توزنده‌جانی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، آروین حسینی	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	رضا رنجبری	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی‌فر	سید آرش مرتضائی‌فر	مریم خسروی دهنوی، تابان صیقلی	سجاد حقیقی‌پور
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	ملیکا ذاکری، حسین سهرابی	محمدصدرا پنجه‌پور
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	محمد مهدی یعقوبی	محمد مهدی یعقوبی	تابان صیقلی	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سیده سمیرا معروف	فرهاد علی‌نژاد	امیرمحمد قلعه‌کاهی، ایمان کلاته‌عربی	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سپیده فتح‌اللهی، مریم خسروی دهنوی	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

ریاضی

۱- گزینه ۲»

(معمد بفریانی)

معادله $(ax+3)^2 = 2k-3$ در حالتی دارای ریشه مضاعف است که $2k-3=0$ باشد.

$$\Rightarrow 2k=3 \Rightarrow k=\frac{3}{2}$$

معادله دوم را بازنویسی می‌کنیم:

$$\frac{3}{2}x^2 + 5x - m = 0$$

معادله فوق در حالتی دو ریشه حقیقی متمایز دارد که $\Delta > 0$ باشد، بنابراین:

$$\Delta = 5^2 - 4\left(\frac{3}{2}\right)(-m) > 0$$

$$\Rightarrow 25 + 6m > 0 \Rightarrow m > \frac{-25}{6}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۱۹ تا ۳۲)

۲- گزینه ۳»

(معمد ابراهیم توزنده‌فانی)

می‌دانیم در یک معادله درجه دوم به فرم $ax^2 + bx + c = 0$ مجموع ریشه‌ها $-\frac{b}{a}$ و حاصل ضرب ریشه‌ها $\frac{c}{a}$ است.

$$ax^2 - 8x + 4 = 0 \Rightarrow \begin{cases} \text{جمع ریشه‌ها: } \alpha + \beta = \frac{8}{a} \\ \text{ضرب ریشه‌ها: } \alpha\beta = \frac{4}{a} \end{cases}$$

از طرفی در معادله مطرح شده جمع و ضرب ریشه‌ها برابر است، لذا:

$$\alpha^2\beta + \beta^2\alpha = \alpha^2\beta \cdot \beta^2\alpha \Rightarrow \alpha\beta(\alpha + \beta) = \alpha^3\beta^3$$

$$\xrightarrow{\text{طرفین را بر } \alpha\beta \text{ تقسیم می‌کنیم.}} \alpha + \beta = (\alpha^2\beta^2) = (\alpha\beta)^2$$

$$\Rightarrow \frac{8}{a} = \left(\frac{4}{a}\right)^2 \Rightarrow a = 2$$

$$a = 2 \Rightarrow 2x^2 - 8x + 4 = 0$$

$$\text{جمع ریشه‌ها: } \frac{8}{2} = 4$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲)

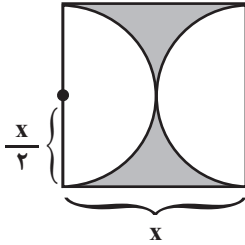
۳- گزینه ۱»

(علی حسینی‌نوه)

می‌دانیم مساحت هاشور خورده برابر است با:

(مساحت نیم‌دایره) $-\pi \times$ (مساحت مربع)

اگر اندازه ضلع مربع را x در نظر بگیریم، اندازه شعاع نیم‌دایره برابر $\frac{x}{2}$ است، پس:

$$x^2 - \pi\left(\frac{x}{2}\right)^2 = \frac{25}{16} \xrightarrow{\pi=3} x^2 - \frac{3x^2}{4} = \frac{25}{16}$$

$$\Rightarrow \frac{x^2}{4} = \frac{25}{16} \xrightarrow{\times 4} x^2 = \frac{25}{4} \xrightarrow{x>0} x = \frac{5}{2}$$

اندازه قطر برابر است با:

$$\text{فیثاغورس: } \left(\frac{5}{2}\right)^2 + \left(\frac{5}{2}\right)^2 = a^2 \Rightarrow \frac{25}{4} + \frac{25}{4} = a^2$$

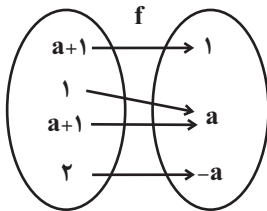
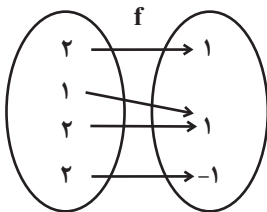
$$\Rightarrow \frac{50}{4} = a^2 \xrightarrow{a>0} a = \frac{5\sqrt{2}}{2}$$

(ریاضی و آمار (۱)، حل معادله درجه دوم، صفحه‌های ۱۱ تا ۲۲)

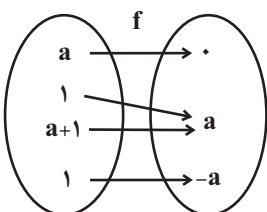
۴- گزینه ۱»

(عباس مالکی)

طبق شرط تابع بودن، هر ورودی یک خروجی دارد، بنابراین $b^2 = b$ می‌باشد که دو حالت دارد b یا یک است یا صفر. با فرض $b=1$ نمودار پیکانی را بررسی می‌کنیم و تابع را دوباره می‌نویسیم:

طبق شرط تابع بودن باید $a=1$ باشد، حالا دوباره تابع را می‌نویسیم:

از ۲ به ۱ و ۱- پیکان رسم شده پس تابع نیست.

حال با فرض $b=0$ بازنویسی می‌کنیم.

(علی قهرمان زاده)

۸- گزینه «۳»

$$\begin{cases} f(x) + g(x) = x^2 + 8x \\ 2g(x) - f(x) = 5x^2 + x \end{cases}$$

$$\Rightarrow 3g(x) = 6x^2 + 9x$$

$$\Rightarrow g(x) = 2x^2 + 3x$$

$$\xrightarrow{x=1} g(1) = 2(1)^2 + 3(1) = 2 + 3 = 5$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۴۵ تا ۵۴)

(مهمرب بقیارایی)

۹- گزینه «۳»

چون انحراف معیار داده‌ها برابر صفر است، پس داده‌ها با هم برابرند. در نتیجه:

$$3a + 7 = 19 \Rightarrow 3a = 12 \Rightarrow a = 4$$

$$2b + 1 = 19 \Rightarrow 2b = 18 \Rightarrow b = 9$$

$$c + 7 = 19 \Rightarrow c = 12$$

بنابراین جدول به صورت زیر است:

داده	۷	۹	۱۱
ضریب (وزن دار)	۴	۹	۱۲

$$\bar{x} = \frac{4 \times 7 + 9 \times 9 + 12 \times 11}{4 + 9 + 12} = \frac{28 + 81 + 132}{25} = \frac{241}{25} = 9.64$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۸۵ تا ۹۴)

(علی حسینی نوه)

۱۰- گزینه «۲»

ابتدا با کمک یک جدول تناسب می‌توانیم، تعداد افراد دسته A را مشخص کنیم.

تعداد کل افراد	۴۰	۳۶۰	زاویه کل
تعداد گروه A	?	۴۵	زاویه گروه A

$$\Rightarrow A = \frac{45 \times 40}{360} \Rightarrow A = 5$$

از آنجایی که، دسته A فقط در نمودار (الف) نشان داده شده است، پس با توجه به نمودار (الف) می‌توانیم بگوییم چون درصد دسته B و C دو برابر درصد دسته A است، پس تعداد دسته B و C هر کدام ۱۰ نفر است.

$$در نهایت، تعداد نفرات در نمودار (الف) برابر: ۱۰ + ۱۰ + ۵ = ۲۵$$

$$پس، فراوانی نمودار (ب) برابر است با: ۴۰ - ۲۵ = ۱۵$$

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۰۱ تا ۱۰۹)

(عباس مالکی)

۱۱- گزینه «۲»

$$\frac{360}{3+x} = 6x + 4 \Rightarrow 6x^2 + 22x - 348 = 0 \Rightarrow 3x^2 + 11x - 174 = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x_1 = 6 \text{ قق} \\ x_2 = -\frac{58}{3} \text{ غقق} \end{cases}$$

با توجه به شرط تابع $a = -a$ بنابراین $a = 0$.

$$f(a^2 + b^2) = f(0 + 0) = f(0) = 0$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۳۷ تا ۵۵)

۵- گزینه «۳»

(رضا فانیبائی)

سه نقطه از یک خط باید شیب برابر داشته باشند.

$$A(-3, 4) \quad B(2, -5) \quad C(a, \frac{2}{5})$$

$$m_{AB} = \frac{y_B - y_A}{x_B - x_A} = \frac{-5 - 4}{2 - (-3)} = \frac{-9}{5}$$

$$\text{معادله خط} \Rightarrow y - y_1 = m(x - x_1)$$

$$y - 4 = -\frac{9}{5}(x - (-3)) \Rightarrow y - 4 = -\frac{9}{5}(x + 3)$$

$$y - 4 = -\frac{9}{5}x - \frac{27}{5} \Rightarrow y = -\frac{9}{5}x - \frac{7}{5} \quad (a, \frac{2}{5})$$

$$\Rightarrow a = -1$$

$$\xrightarrow{(\frac{5}{3}a, k)} k = \frac{-9}{5}(\frac{5}{3}a) - \frac{7}{5} \quad a = -1 \rightarrow$$

$$k = \frac{-9}{-3} - \frac{7}{5} = \frac{8}{5}$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۶ تا ۶۲)

۶- گزینه «۱»

(پیمان طیار)

با توجه به اینکه در تابع ثابت داریم $f(x) = a$ یعنی جمله‌ای با ضریب x نداریم، پس:

$$(3k - 2) = 0 \Rightarrow 3k = 2 \Rightarrow k = \frac{2}{3}$$

و از طرفی چون $f(2) = 3$ است؛ یعنی:

$$5m - 2 = 3 \Rightarrow 5m = 5 \Rightarrow m = 1$$

$$3mk = 3(1)(\frac{2}{3}) = 2$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

۷- گزینه «۱»

(احمد حسن زاده فرد)

$$f(x) = \begin{cases} x+1, & x < -1 \\ -x-1, & -1 \leq x \leq 0 \\ -|x|+1, & x > 1 \text{ یا } x < -1 \\ x-1, & 0 < x \leq 1 \\ -x+1, & x > 1 \end{cases}$$

بنابراین نمودار آن مطابق گزینه «۱» است.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۴)

قیمت جدید کالا $B \times$ مقدار مصرف کالا $A +$ قیمت جدید کالا $A \times$ مقدار مصرف کالا A
 قیمت قدیم کالا $B \times$ مقدار مصرف کالا $A +$ قیمت قدیم کالا $A \times$ مقدار مصرف کالا A

دقت کنید شاخص پایه را ۱۰۰ در نظر می گیریم:

$$\frac{400}{100} = \frac{80a + 200 \times 15}{15a + 100 \times 15} \Rightarrow 60a + 6000 = 80a + 3000$$

$$\Rightarrow 20a = 3000 \Rightarrow a = 150$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۵۸ تا ۶۰)

(علی قهرمان زاده)

۱۵- گزینه «۱»

$$(n^2 + 1)! = 5(n^2)!$$

$$(n^2 + 1)(n^2)! = 5(n^2)!$$

$$n^2 + 1 = 5 \Rightarrow n^2 = 4 \xrightarrow{n > 0} n = 2 \Rightarrow \binom{2}{2} = 1$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۵ و ۶)

(مهمرب بفرایی)

۱۶- گزینه «۱»

تعداد فضای نمونه را به دست می آوریم:

$$\frac{5}{-} \times \frac{4}{-} \times \frac{1}{\{0\}} = 20$$

$$\frac{4}{-} \times \frac{4}{-} \times \frac{2}{\{24\}} = 32$$

$$\xrightarrow{\text{اصل جمع}} n(S) = 20 + 32 = 52$$

حال تعداد اعدادی که بزرگتر از ۴۰۰ نباشد (کوچکتر یا مساوی ۴۰۰

باشد) را به دست می آوریم.

$$\frac{1}{\{1\}} \times \frac{4}{-} \times \frac{3}{-} = 12$$

$$\frac{1}{\{2\}} \times \frac{4}{-} \times \frac{2}{-} = 8$$

$$\xrightarrow{\text{اصل جمع}} n(A) = 12 + 8 = 20$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{20}{52} = \frac{5}{13}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۷)

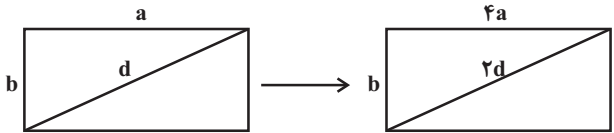
$$\max B = 3 \times 6 + 2 = 20 \Rightarrow B = \frac{60}{100} \times 20 = 12 \Rightarrow A = 12$$

$$\frac{3}{4} \times (12 + y) = 12 \Rightarrow 12 + y = 16 \Rightarrow y = 4$$

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۱۳ تا ۱۱۷)

(میثم فشنوری)

۱۲- گزینه «۲»

$$d^2 = a^2 + b^2$$

$$(2d)^2 = (4a)^2 + b^2$$

$$4d^2 = 16a^2 + b^2 \xrightarrow{d^2 = (a^2 + b^2)} 4(a^2 + b^2) = 16a^2 + b^2$$

$$\Rightarrow 4a^2 + 4b^2 = 16a^2 + b^2$$

$$3b^2 = 12a^2 \xrightarrow{+4} b^2 = 4a^2 \Rightarrow b = 2a$$

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۷)

(شمیم پهلوان شریف)

۱۳- گزینه «۲»

چون تعداد افراد در جست‌وجوی کار $\frac{1}{4}$ افراد به‌طور موقت بیکار است، پس اگر تعداد افراد در جست‌وجوی کار x نفر باشد، تعداد افراد موقت بیکار $4x$ است.

$$\text{جمعیت شاغل} = 1100$$

$$\text{جمعیت بیکار} = 4x + x + 400$$

$$1100 \times \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} = \text{نرخ بیکاری}$$

$$\Rightarrow \frac{45}{100} = \frac{4x + x + 400}{4x + x + 400 + 1100} = \frac{5x + 400}{5x + 1500}$$

$$\frac{45}{100} = \frac{5x + 400}{5x + 1500} \Rightarrow \frac{9}{20} = \frac{5x + 400}{5x + 1500}$$

$$\Rightarrow 45x + 13500 = 100x + 8000$$

$$5500 = 55x \Rightarrow x = 100$$

پس تعداد افراد موقت بیکار برابر است با:

$$4x = 4 \times 100 = 400 \text{ نفر}$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۶۰ و ۶۱)

(مهمرب ابراهیم توزندهانی)

۱۴- گزینه «۲»

شاخص بهای دو کالا A, B در سال مورد نظر =
 شاخص بهای دو کالا B, A در سال پایه

زبان و ادبیات فارسی

۲۱- گزینه «۱»

(عزیز الیاس پور)

تنها عبارت «الف» نادرست است. این کتاب را عده‌ای از دانشوران خراسان نوشته‌اند.

طبق بخشی از مقدمه شاهنامه ابومنصوری، امیر ابومنصور عبدالرزاق کسی بود که به وزیرش، ابومنصور المعمری، دستور داد تا دانشوران را از شهرهای خراسان گرد آورد تا سرگذشت پادشاهان باستانی ایران را در این کتاب بنویسند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۴۳ تا ۴۵، ۶۳ و ۸۴)

۲۲- گزینه «۲»

(الحام مممری)

«کاهش سادگی و روانی کلام و حرکت به سوی دشواری متون» از ویژگی‌های قلمرو زبانی شعر در سده‌های پنجم و ششم است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۸۴ و ۸۵)

۲۳- گزینه «۲»

(الحام مممری)

(الف) شمس قیس رازی، از نویسندگان زبردست قرن هفتم است و اثر معروفش، المعجم فی معاییر اشعار العجم، از نخستین و مهم‌ترین آثار در علم عروض، قافیه، بدیع و نقد شعر به شمار می‌رود.

(ب) در دوره صفویه از نثر مصنوع در فرمان‌ها و منشآت و دیباچه کتاب‌ها استفاده می‌شد؛ همچنان‌که دیباچه آثاری مثل شرفنامه بدلیسی و عیار دانش به نثر مصنوع است.

(ج) جامی، در کتاب نفحات‌الانس خود شیوه تذکرةالاولیای عطار را در بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان به کار برد.

(د) عبید زاکانی، شاعر خوش‌ذوق و آگاهی است که نکته‌یابی و انتقادهای ظریف اجتماعی او معروف است. شاعری که ناملایمات اوضاع آشفته روزگار خود را برنمی‌تافت و تزویر و ریاکاری حاکمان را در آثارش به تصویر می‌کشید. او در منظومه «موش و گربه» ناهنجاری‌های اجتماعی را به شیوه طنز و تمثیل بیان کرده است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۸ و ۸۴)

۲۴- گزینه «۱»

(امیر حسین اشتیری)

طوفان در پراتر و دستور زبان عشق از آثار قیصر امین‌پور هستند. برآشفتن گیسوی تاک و خواب ارغوانی، از آثار سید علی موسوی گرمارودی‌اند.

علی مؤذنی نویسنده سفر ششم و ظهور است.

۱۷- گزینه «۳»

(محمدرابر اهیم توزنده‌جانی)

$$\text{چون } a_1 = 20 \text{ عددی زوج است، پس } a_2 = \frac{a_1}{2} = \frac{20}{2} = 10$$

$$\text{حال چون } a_2 \text{ زوج است، پس } a_3 = \frac{a_2}{2} = \frac{10}{2} = 5 \text{ چون } a_3 \text{ فرد است}$$

$$a_4 = 5 - 2 = 3 \text{ است.}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطبی، صفحه ۵۹)

۱۸- گزینه «۳»

(محمدرابر اهیم)

$$\xrightarrow{\text{دنباله حسابی}} 2x + 7 = \frac{3 + 5x + 10}{2}$$

$$\Rightarrow 4x + 14 = 5x + 13 \Rightarrow x = 1$$

دنباله هندسی به صورت زیر است:

$$2, y, 12, 24, \dots$$

$$\xrightarrow{\text{دنباله هندسی}} y^2 = 3 \times 12 = 36 \Rightarrow y = \pm 6$$

با توجه به جمله چهارم که مثبت است. پس: $y = 6$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطبی و غیرقطبی، صفحه‌های ۷۱ و ۸۴)

۱۹- گزینه «۳»

(علی قهرمان‌زاده)

$$\sqrt[3]{2x-8} = 2 \Rightarrow 2x-8 = 2^3 \Rightarrow 2x-8 = 8 \Rightarrow 2x = 16 \Rightarrow x = 8$$

$$2x = 264 \Rightarrow x = 132$$

حال ریشه سوم $x + 84$ را به دست می‌آوریم:

$$\sqrt[3]{x+84} = \sqrt[3]{132+84} = \sqrt[3]{216} = 6$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه‌های ۱۶ تا ۹۴)

۲۰- گزینه «۴»

(میثم فشنوری)

$$f(-1) = 3 \Rightarrow a^{-1} = 3 \Rightarrow a = \frac{1}{3} \Rightarrow f(x) = \left(\frac{1}{3}\right)^x$$

$$\Rightarrow f(3a+1) = f(2) = \left(\frac{1}{3}\right)^2 = \frac{1}{9}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه‌های ۹۶ تا ۱۰۲)

علت رد سایر گزینه‌ها:

- (۲) جای پای خون اثر سید مهدی شجاعی است، نه علی مؤذنی.
 (۳) دری به خانه خورشید از سلمان هراتی و مدار صفر درجه از احمد محمود است.
 (۴) مهاجر کوچک اثر محمدرضا سرشار است و آینه‌های دردار اثر هوشنگ گلشیری است.
 (علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۷۷ تا ۸۰)

۲۵- گزینه «۲»

- (کتاب آبی پیمانه‌ای)
 - نثر سبک عراقی در قرن هفتم هجری به دو جریان گرایش پیدا کرد: ساده‌نویسی، در آثاری مثل طبقات ناصری و مرصادالعباد، و پیچیده‌نویسی، با محتوای عمدتاً تاریخ حاکمان وقت، در آثاری مانند تاریخ وصاف و تاریخ جهانگشای جویی.
 - در سبک عراقی قرن‌های ۷ تا ۹ هجری نثر فنی کم‌کم افول می‌کند و ساده‌نویسی رواج می‌یابد. در حوزه تاریخ، کتاب ظفرنامه شامی از جمله کتاب‌هایی است که به اسلوب ساده نوشته شده است.
 (علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۴ و ۳۸)

۲۶- گزینه «۴»

- (سعیر معفری)
موارد نادرست:
 (۱) جعفر خامنه‌ای از شاعران پیشگام در دوره معاصر است.
 (۲) سید مهدی شجاعی در رشته ادبیات دراماتیک (نمایشی) تحصیل کرده است.
 (۳) بدوک از فیلم‌نامه‌های سید مهدی شجاعی است.
 (۴) ضیافت از آثار داستانی شجاعی در زمینه ادبیات مذهبی است.
 (۵) زمین سوخته اثر احمد محمود است.
 (علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۶۹، ۷۹ و ۸۰)

۲۷- گزینه «۱»

- (سعیر معفری)
 هیچ واژه غیرساده‌ای که ساخته نویسنده باشد و نشانه سبکی وی، در متن دیده نمی‌شود.
تکته مهم درسی:
 «بررسته» صفت مفعولی از فعل «بررستن» است که فعل پیشوندی به شمار می‌رود، نه اینکه ترکیب جدیدی باشد که نویسنده آن را ساخته باشد.

تشریح دیگر گزینه‌ها:

- گزینه «۲»: دو حرف اضافه برای یک متمم: به زیر جامه اندر داشتی
 گزینه «۳»: کاربرد تاریخی دستور: گفتندی (می‌گفتند)، داشتی (نگه می‌داشت)، برداشتی (برمی‌داشت)
 گزینه «۴»: تکرار فعل یا اسم به حکم ضرورت معنی: تکرار فعل «بود»
 (علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه ۳۵)

۲۸- گزینه «۴»

- (امیرحسین اشتری)
 در این متن، کاربرد فراوان لغات کهن و مهجور دیده نمی‌شود، اما استفاده از «را» در کاربرد مفعولی درست است (خلقی را بیافریند).
تشریح سایر گزینه‌ها:
 (۱) لغات عربی کاربرد بسیار کمی در متن دارند. نویسنده از مناظره و شخصیت‌بخشی استفاده کرده است، زمین با جبرئیل سخن می‌گوید.
 (۲) کاربرد تاریخی دستور: استفاده از «همی» به جای «می»/ این متن درباره قصه آفریدن آدم است.
 (۳) ایجاز: جملات متن، کوتاه هستند. کاربرد واژگانی که امروزه به گونه دیگری به کار می‌روند: بیامد (آمد).
 (علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

۲۹- گزینه «۲»

- (امیرحسین اشتری)
 این بیت در سبک خراسانی سروده شده است و شاعر در حال وصف طبیعت است. واقع‌گرایی و توجه به دنیای بیرون، از ویژگی‌های سبک خراسانی است. (معنی بیت: انعکاس شکوفه از روی شاخه درخت بر آب افتاد، مانند رنگین‌کمان که بر کهکشان می‌گذرد).
تشریح سایر گزینه‌ها:

- گزینه «۱»: سبک این بیت عراقی است، زیرا شاعر می‌گوید که دنیا آن‌قدر ناپایدار است (بی‌اعتباری دنیا) که نمی‌توان دید آیا گلی وجود داشته است یا خیر. (اشاره به عمر کوتاه گل)
 گزینه «۳»: باور به قضا و قدر از شاخصه‌های سبک عراقی است و شاعر می‌گوید که قضا را نمی‌توان تغییر داد.
 گزینه «۴»: رواج روحیه عرفانی؛ مولوی می‌گوید که باید وجود مادی را ترک کرد تا به خدا رسید و این یک مفهوم عرفانی است.
 (علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی و مفهوم، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

۳۰- گزینه «۴»

- (رضا رنجهری)
 الف) مجاز: «پای تا سر» مجاز از کل وجود/ «ماه» مجاز از نور ماه (مهتاب) / معنی بیت: او (معشوق) می‌رفت و تمام وجودم از تاب و تب عشق او می‌سوخت؛ همان‌طور که پارچه کتان از پرتو نور ماه می‌سوزد. (نکته: به اعتقاد قدما، نور ماه پارچه کتان را می‌پوساند)
 ب) مجاز: «قدح» مجاز از شراب / معنی بیت: تلخی روزگار آنچنان وجودم را آزرده است که دیگر حتی با اکراه هم نمی‌توان مرا به نوشیدن شراب تلخ واداشت.
 ج) بیت فاقد آرایه مجاز می‌باشد. / معنی بیت: ای صائب! گوهر از راه تن‌نشین شدن به این سرافرازی رسیده است؛ آری آن‌که در بالا قرار می‌گیرد، سرانجامی جز بی‌ارزشی ندارد؛ همچون کفی که به سبب سبکی بر سطح آب می‌ماند.

آلت و ابزار انجام کاری به جای خود آن کار بیان می‌شود. مثال: زبان به جای سخن - قلم به جای حکم و فرمان	آلیه (ابزار)
یک پدیده به جای پدیده‌ای که همیشه همراهش است می‌آید. (لازم و ملزوم) خون به جای کشتن - ماه به جای نور ماه (مهتاب)	لازمیه (همراهی)
جنس چیزی را ذکر کنند و خود آن چیز را اراده کنند. مثال: خاک به جای انسان - فولاد به جای شمشیر	جنسیت
آمدن واژه‌ای به جای واژه دیگر به دلیل رابطه شباهت. مثال: سرو به جای معشوق - ماه به جای چهره	شباهت

(علوم و فنون ادبی، بیان)

(مهرزاد مشایقی)

۳۱- گزینه «۳»

ایهام: «مو به مو»: تک‌تک موها - کنایه از با دقت

ایهام تناسب: واژه «تار» در معنای تاریک به کار گرفته شده؛ اما در معنی تار

مو با زلف ایهام تناسب می‌سازد. تلمیح: ندارد / استعاره: «نگار» استعاره از

یار / تضاد: روز و شب

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ایهام: ندارد / ایهام تناسب: واژه عزیز دو معنا دارد: (ارجمند -

مقامی در مصر باستان) که معنای اول آن یعنی محبوب و ارجمند پذیرفتنی

است و معنای دوم آن با فرعون و گندم و یوسف تناسب می‌سازد. / تلمیح:

اشاره به داستان حضرت یوسف و فرعون / تضاد: یوسف و فرعون / فاقد استعاره

گزینه «۲»: ایهام: ندارد / ایهام تناسب: واژه شور در معنای هیجان به کار

رفته که معنای غیرقابل قبول آن (نوعی طعم) با تلخ تناسب دارد. / تلمیح:

ندارد (دقت شود که در بیت مذکور، خسرو به معنای پادشاه و شیرین در

معنای نوعی طعم به کار برده شده است.) / استعاره: خسرو خوبان: یار / تضاد:

تلخ و شیرین

گزینه «۴»: ایهام: ندارد / ایهام تناسب: معنای قابل قبول واژه مدام، پیوسته

می‌باشد که معنی غیرقابل قبول آن (شراب) با دو واژه صراحی و ساغر

تناسب دارد. / تلمیح: ندارد / فاقد تضاد و استعاره

د) مجاز: «سینه» مجاز از دل / معنی بیت: مهر سکوت که بر لبانم هست نمی‌تواند جلودار هیجان و بی‌تابی‌های دلم شود؛ همان‌طور که حباب نمی‌تواند از طوفان جلوگیری کند یا روی آن را بپوشاند.

ه) بیت فاقد آرایه مجاز می‌باشد. / معنی بیت: حتی رفتن به گلستان هم نمی‌تواند دل غمگین من را شاد کند، چرا که شاخه‌های سرو، درست مثل جنگال‌های تیز یک شهباز، قلبم را اسیر کرده و اندوهم را بیشتر می‌کنند.

توضیح نکات درسی:

تفاوت مجاز و کنایه: کنایه در لغت، پوشیده سخن گفتن است و در اصطلاح ادبی، به کار بردن جمله یا عبارتی است که معنای ظاهری آن مدنظر گوینده نیست، بلکه معنای دور آن مورد نظر است. مثلاً وقتی می‌گوییم: «فلانی باد در قفس می‌کند» یا «آب از دستش نمی‌چکد» معنای ظاهری (جمع‌آوری باد در قفس - نچکیدن آب از دست) مدنظر نیست بلکه معنای کنایی یا دور (انجام کار بی‌هوده - خسیس بودن) هدف است. در واقع ما در کنایه هر دو معنا را می‌توانیم تصور کنیم و تصور کردن امری محال نیست، اما با توجه به جمله و هدف گوینده، معنای دور مورد قبول است. تفاوت مجاز و کنایه نیز در همین است. در مجاز هر دو معنا قابل دریافت نیست و فقط معنای غیرحقیقی (مجازی) قابل دریافت است. همچنین، کنایه اغلب در ساختار کلام به صورت «عبارت یا جمله» می‌آید و تمام عبارت در معنای کنایی به کار می‌رود. ولی مجاز به صورت یک کلمه به کار می‌رود. (توجه داشته باشید که کنایه نیز می‌تواند به صورت تک‌واژه به کار برود).

رایج‌ترین علاقه‌های مجازی:

علاقه	توضیح + مثال
کلیه	کل یک چیز ذکر می‌شود، درحالی که منظور جزئی از آن است. (کل به جای جزء) مثال: دست به جای انگشت - سر به جای موی سر
جزئی	جزئی از یک چیز ذکر می‌شود، درحالی که منظور کل آن است. (جزء به جای کل) مثال: حرف به جای سخن - نگین به جای انگشت
محل	محل یک چیز ذکر می‌شود، درحالی که خود آن چیز مد نظر است. مثال: سر به جای فکر و خیال - خانه به جای اهل خانه
ظرف و مظلوف	ظرف و محل قرار گرفتن چیزی به جای خود آن چیز ذکر می‌شود. (یا برعکس) مثال: ظروف باده‌نوشی به جای شراب (یا برعکس)
سببیه	سبب و علت چیزی به جای خود آن چیز بیان می‌شود. مثال: دم به جای سخن - سیری به جای بی‌رغبتی

تکات مهم درسی:

جدول برخی واژگان ایهام ساز:

واژه	معنای مختلف	واژه	معنای مختلف
روی	فلز - چهره	راه	اصطلاح موسیقی - مسیر
خراب	مستی - نابودی	مردم	مردمک چشم - انسان‌ها
هوا	میل و هوس - جو - مهر و عشق	مدار	مدار فلکی - نداشته باش
آب	آبرو - نوشیدنی	مشتري	سیاره - خریدار
اهو	غزال - عیب	مدام	شراب - پیوسته
سودا	خیال - داد و ستد	صبر	گیاه - تحمل
بی‌نوا	بی‌صدا - بدبخت	شیرین	مزه - معشوقه
تار	تاریک - تار مو - ابزار موسیقی	شور	مزه - هیجان - دستگاه موسیقی
پروانه	اجازه - نوعی حشره	شانه	کتف - ابزار آرایش
چنگ	پنجه - نوعی ساز	شوخ	چرک - بامزه
چین	کشور - پیچ و تاب	نگران	نگرنده - مضطرب
نای	نام قلعه و زندان - نی	روان	جاری - روح و روان
نهاد	سرشت - قرار داد	دیوان	دیوهار - دفتر شعر
هزار	عدد - بلبل	راست	صحیح - جهت
منصور	پیروز - نام شخصیت	بو	رایحه - آرزو
لب	عضوی از چهره - کنار	غریب	بیگانه - عجیب
مهر	خورشید - عشق و محبت	مجنون	دیوانه - نام شخصیت
دور از تو	در فراغ تو - از تو دور باشد	عود	چوب خوشبو - نوعی ساز
گلستان	کتاب سعدی - گلزار	قلب	دل - سکه تقلبی - مرکز

جدول برخی تلمیحات رایج:

موضوع	کلیدواژه‌ها
حضرت محمد (ص)	شق القمر - معراج - جبرئیل - اُمی بودن
حضرت آدم (ع)	گندم - بهشت - رانده شدن - حوا - روضه رضوان - پدر - شیطان - خاک - گل
حضرت موسی (ع)	هارون - کوه طور - سامری - ید بیضا - مار و اژدها - عصا - نیل - فرعون - چوپانی

حضرت عیسی (ع)

دم مسیحا - زنده شدن مردگان - حضرت مریم - سوزن - جبرئیل - روح‌الله - مسیح

حضرت یوسف (ع)

چاه - کنعان - زلیخا - اخوان - بوی پیراهن - یعقوب - نابینا - مصر - بیت‌الاحزان - عزیز مصر - سیلی - اخوان - گرگ

حضرت سلیمان (ع)

قالیچه - سخن گفتن با مور - اهریمن - انگشتر - هدهد صبا - دیو - آصف - تخت

حضرت ابراهیم (ع)

بت‌شکنی - آذر - گلستان شدن آتش - نمرود - خلیل - کعبه - قربانی - بت

حضرت خضر (ع)

فرخ پی - آب حیات - آب حیوان - اسکندر - ظلمات - زندگی جاودانه

حضرت صالح (ع)

بیرون آوردن شتر از دل کوه - ناقه صالح

حضرت نوح (ع)

کشتی - طوفان - پسر - فرعون

(علوم و فنون ادبی، بیان و برع)

۳۲- گزینه «۳»

(رضا، زنجیری)

تشبیه: گلستان عارض (چهره یار به گلستان تشبیه شده است - اضافه تشبیهی) و گریه شاعر به ابر بهار مانند شده است (تشبیه تفضیل پنهان) / کنایه: «دست بردن از کسی یا چیزی» کنایه از برتری گرفتن و پیروزی بر اوست / ایهام تناسب: «هوا» در معنای «آرزو» مورد قبول است ولی در معنای «جو و اقلیم» با ابر تناسب می‌سازد. / اغراق: در شدت گریستن اغراق شده است. / تشخیص و استعاره: دست بردن و پیروز شدن (غلبه) چشم بر ابر بهار / جناس ناهمسان: دست - است / ایهام: «دست بردن» ایهام دارد: ۱- غلبه و چیره شدن ۲- سبقت و پیشی گرفتن / معنی بیت: در آرزوی دیدن چهره همچون گلستان، چشمم در شدت گریه و اشک ریختن، از ابر بهاری هم پیشی گرفته است. (بیشتر از ابر می بارد)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: به دلیل نبود «حسن تعلیل و مجاز» رد می‌شود.

گزینه «۲»: به دلیل نبود «استعاره مصرحه» رد می‌شود.

گزینه «۴»: به دلیل نبود «حسن تعلیل» رد می‌شود.

تکات مهم درسی:

تشبیه تفضیل (مرجح) چیست؟ در این نوع تشبیه، به صورت آشکار یا پنهان، «مشبه» بر «مشبه‌به» برتری داده می‌شود.

مثال: شب این سر گیسوی ندارد که تو داری / آغوش گل این بوی ندارد که تو داری

(توضیح: شاعر گیسوی یار را برتر و سیاه‌تر از شب و بوی خوش معشوق را بهتر از گل می‌داند)

اسلوب معادله: رابطه‌ای است میان دو مصراع که در ظاهر، هیچ ارتباطی ندارند، اما در باطن، مرتبط هستند. به طوری که هر مصراع، مصداق و مثالی برای مصراع دیگر است و حتی اجزای دو مصراع هم، مصداق یکدیگر هستند و می‌توان آن‌ها را دوبه‌دو معادل هم دانست.

راه‌های تشخیص اسلوب معادله:

۱. تفاوت موضوع: در اسلوب معادله، نباید هر دو مصراع از یک پدیده یا اتفاق واحدی سخن بگویند. باید در ظاهر فضای متفاوتی داشته باشند.
 ۲. عدم وابستگی دستوری: نباید دو مصراع به هم وابسته باشند.
 ۳. جابه‌جایی: باید بتوانیم جای دو مصراع را باهم عوض کنیم و این جابه‌جایی تفاوتی معنایی در ساختار بیت ایجاد نکند.
 ۴. علامت‌های معادل‌ساز: در اسلوب معادله می‌توان بین دو مصراع، «علامت مساوی» یا «همانطور که» یا «چنان‌که» قرار داد.
- مثال: عیب پاکان زود بر مردم هویدا می‌شود / در میان شیر خالص موی رسوا می‌شود

(علوم و فنون ادبی، بریع)

۳۴- گزینه «۱»

(الهام ممدی)

بیت اول: جناس: «هوا و نوا» / تضاد: «سر و پا» / کنایه: «به نوا نرسیدن»
کنایه از «بهره‌مند نشدن»
بیت دوم: جناس: «بر و تر» / تضاد: «آتش و آب» / کنایه: «زرد بودن گونه»
کنایه از «بیمار بودن»، «خشک بودن لب» کنایه از «تشنه بودن» و «کنار تر بودن» کنایه از «بسیار گریستن»

نکات مهم درسی:

تفاوت استعاره مصرحه و کنایه:		
۱	ساختار	در کنایه یک «عبارت، جمله یا ترکیب»، در معنای غیرحقیقی به کار می‌رود ولی در استعاره مصرحه، یک «واژه» در معنای غیرحقیقی به کار می‌رود.
۲	معنا	در کنایه هر دو معنای نزدیک و دور قابل برداشت است (اگرچه معنای دور مورد نظر است) ولی در استعاره مصرحه، معنای غیرحقیقی مدنظر شاعر است.
۳	بنیان شکل‌گیری	کنایه بر مبنای شباهت شکل نمی‌گیرد و هیچ ارتباطی با تشبیه ندارد، ولی استعاره بر بنیاد شباهت است.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بریع)

تشبیه مضمّر (پنهان) چیست؟ در این نوع تشبیه، در ظاهر هیچ رابطه شباهتی در بیت وجود ندارد و نشانی از وجه‌شبه و ادات تشبیه نیست، ولی در حقیقت، به صورت پنهان، یک امر در حال تشبیه شدن به امری دیگر است.

مثال: عاشق اگر منم چرا غنچه دریده پیرهن؟ / تشنه اگر منم چرا لاله بود به خون کفن؟
(توضیح: شاعر به صورت پنهان، خود را به غنچه پیرهن دریده و لاله خونین تشبیه کرده است)

(علوم و فنون ادبی، بیان و بریع)

۳۳- گزینه «۲»

(الهام ممدی)

د) لف و نشر: ز ابرو (لف ۱) و غمزه او (لف ۲) تیر (نشر ۱) و کمانی (نشر ۲) به من آر
ه) موازنه: بیت دارای موازنه است.
ج) اسلوب معادله: عقل از گرم و سرد روزگار (تجربه‌های خوب و بد و خوشی‌ها و ناخوشی‌ها) کامل می‌شود همان‌طور که آب و آتش شمشیر را برنده و تیز می‌کند.

«عقل» معادل «شمشیر» / «گرم و سرد روزگار» معادل «آب و آتش» / «کامل شدن» معادل «صاحب‌برش شدن»

الف) تناقض: «وضو گرفتن با خون»

ب) جناس: در این بیت جناس همسان (تام) قرار گرفته است.
«دم» در مصراع اول به معنای «لبه تیز و برنده تیغ» / «دم» در مصراع دوم به معنای «نفس» است.
معنای بیت: «جان‌ها به لبه تیغ نیستی متصل هستند (از بین می‌روند) و هر آن چه که به نفسی بند باشد، زود از بین می‌رود.

نکات مهم درسی:

تفاوت تضاد و متناقض‌نما: در تضاد، دو مفهوم متضاد، به صورت جداگانه بدون اینکه با هم جمع شوند یا در آن واحد به یک نفر یا چیزی نسبت داده شوند، در یک بیت یا عبارت قرار می‌گیرند. ولی در متناقض‌نما، دو مفهوم متضاد، هم زمان با هم جمع و یا در آن واحد به یک نفر یا چیزی نسبت داده می‌شوند به گونه‌ای که جمع شدن آن دو مفهوم مخالف با هم از نظر عقلی قابل پذیرش نمی‌باشد.

مثال: من از آن روز که در بند توام آزادم / پادشاهم که به دست تو اسیر افتادم

(توضیح: اینکه یک نفر هم زمان در بند و اسارت کسی باشد و از طرفی آزاد هم باشد، متناقض‌نماست.)

هـ) تشبیه: «لب» به «کوثر» و «عارض» به «خلدبرین»
توجه: «لعل» در بیت «هـ» استعاره از لب است و در تشبیه لب به چشمه کوثر، جان‌نازی و روح بخشی وجه شبه است.

نکات مهم درسی:

واژه	معنای مجازی	واژه	معنای مجازی
سر	موی سر - فکر و اندیشه - تصمیم	نگین	انگشتر
دست	قدرت - انگشت	چمن	بوستان
دل	شخص - جرئت - میل	حرف	سخن
دم	سخن - لحظه	بیت یا مصراع	شعر
گوش	انسان شنوا	الحمد	سوره فاتحه
زبان	سخن	فردا	قیامت - آینده
سینه	دل	دیروز	گذشته
طره	کل زلف	خاک	قبر - مزار - انسان
عالم	مردم	قلم	نوشتن
جهان	مردم	شمشیر	جنگ
خانه	مردم	آهن یا فولاد	شمشیر

استعاره‌های رایج

واژه	معنای استعاری
عقیق - یاقوت - لعل - عناب - شراب - پسته - شکر - قند	لب و دهان یار
آفتاب - ماه - خورشید - شمع - آتش - گل - لاله - شبنم - نسترن - بهشت - کافور - گلبرگ	چهره یار
کمند - زنجیر - قیر - مشک - برف - عنبر - سنبل - عقرب - دام - افعی	زلف یار
بادام - نرگس	چشم یار
کمان - محراب - هلال ماه	ابروی یار
ستاره - دُر - گلاب - مروارید - لؤلؤ - شبنم	اشک
تیر - ناوک - خنجر	مژگان یار
مروارید - گوهر - لؤلؤ	دندان یار
چرخ - گنبد - خیمه	آسمان
بیابان - آتش - بازار - دریا	عشق
زندان - چاه - کاروان‌سرا - گلستان - دامگه	دنیا
خانه - آینه - مرغ - شیشه	دل

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع)

۳۵- گزینه «۳»

(سیرعلیرضا اهدری)

حسن تعلیل: آوردن دلیل غیرمنطقی برای پاره شدن (شکفتن) لاله / ایهام تناسب: «هزار» در ابتدای بیت در معنای عدد ۱۰۰۰ است و معنای ثانویه آن (بلبل) با غنچه در تناسب است. / جناس: «هزار» در دو معنای «عدد ۱۰۰۰» و «بلبل» آمده است. / استعاره: «گوش غنچه» اضافه استعاری و استعاره مکنیه تشخیصی است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: حسن تعلیل: آوردن دلیل غیرمنطقی برای پیدایش گل لاله / ایهام تناسب: «تار» در معنای رشته باریک آمده است و معنای دیگر آن «تاریک» با شب در تناسب است. / استعاره: روشن کردن چراغ توسط چمن، تشخیص و استعاره است. / بیت فاقد جناس است.

گزینه «۲»: ایهام تناسب: «مدام» در معنای همیشه آمده است و معنای دیگر آن (شراب) با واژه «مست» در تناسب است. / استعاره: قابلیت مست کردن برای چشم می‌تواند استعاره مکنیه غیرتشخیصی بسازد. / بیت فاقد حسن تعلیل و جناس است.

گزینه «۴»: حسن تعلیل: آوردن دلیل غیرمنطقی برای پیدایش گل و نرگس و سرمست و خراب بودن آن / استعاره: «نرگس سرمست»: تشخیص و استعاره مکنیه / بیت فاقد جناس و ایهام تناسب است.

نکات مهم درسی:

حسن تعلیل: اگر شاعر برای یک پدیده واقعی که دلیل علمی، منطقی یا عرفی دارد، علتی ساختگی، شاعرانه و زیبا بیان کند، از آرایه حسن تعلیل بهره برده است.

مثال: تنور لاله چنان برفروخت باد بهار / که غنچه غرق عرق گشت و گل به جوش آمد

(توضیح: شاعر برای سرخ بودن گل و قرار گرفتن قطره‌های شبنم بر روی غنچه، علتی ادبی و شاعرانه بیان کرده است.)

شروط حسن تعلیل:

۱. رویداد واقعی: اتفاقی که بیان می‌شود باید واقعی باشد نه تخیلی و تصورات شاعر.

۲. بیان علت غیرواقعی: دلیل بیان شده برای اتفاق مورد نظر باید غیرواقعی و زیبا و ادبی باشد.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع)

۳۶- گزینه «۱»

(سیرعلیرضا اهدری)

الف) مجاز: «سر» مجاز از قصد و اندیشه

ب) تشبیه: «مفتی عشق»

ج) تمثیل: مصراع اول مصداق و مثالی است برای مصراع دوم

د) ایهام تناسب: «رخ»، «مات» و «خانه» در معنای ظاهری خودشان آمده‌اند ولی از آن جایی که این کلمات با معنای متفاوت در بازی شطرنج هم کاربرد دارند، ایهام تناسب در بیت وجود دارد.

۳۷- گزینه ۲»

(سیرعلیرضا امیری)

الف) بیت فاقد حسن تعلیل است. / ایهام: «در به دری»: ۱- به در تک تک خانه‌ها رفتن ۲- کنایه از آوارگی

ب) کنایه: «آب خوردن»: امر معمولی و کم اهمیت / ایهام تناسب: «کی» در معنای «چه موقع» آمده است و معنای دیگر آن (شاه) با سکندر در تناسب است. هم چنین «یک آب خوردن» هم می‌تواند با «خضر» در تناسب باشد.

ج) جناس: «نیش» و «نوش» / حس آمیزی: وجود ندارد. شیرین شدن دهان و تلخی کام (سقف دهان) امری طبیعی و مربوط به حواس مشترکی است.

د) تناقض: آشفتگی موجب جمعیت (خاطر جمعی و آسایش) است. / حسن تعلیل: بیت دارای حسن تعلیل است؛ چرا که شاعر دلیلی برای امری طبیعی تراشیده است. در این که آرامش ما به خاطر آشفتگی موی یار باشد، سنخیتی بین علت و معلول دیده نمی‌شود.

ه) استعاره مصرحه: «عقیق»: لب / تشبیه: به‌طور پنهان لب یار به آب کوثر تشبیه شده است.

تکات مهم درسی:

تفاوت ایهام و ایهام تناسب:

در ایهام: اغلب، هر دو معنی واژه، مورد نظر و پذیرفتنی است.

مثال: با مُحْتَسِمِ عیب مگویند که او نیز / پیوسته چو ما در طلبِ عیشِ مدام است

«مدام» دارای ایهام است: ۱- شراب ۲- پیوسته و مداوم

در ایهام تناسب: تنها یک معنی، پذیرفتنی است و معنای دوم که مد نظر نیست با واژه یا واژه‌های دیگر در بیت یا عبارت، تناسب می‌سازد.

مثال: بیا بیا که فقیریم و خاکسار توایم / مدام مست می چشم پُر خمار توایم

«مدام» دارای ایهام تناسب است: ۱- مدام و همیشه (معنای مورد نظر) ۲- شراب (غ.ق.ق) متناسب با می، مست و خمار

(علوم و فنون ادبی، بیان و برید)

۳۸- گزینه ۲»

(رضا رنبری)

الف) واژه قافیه: «مرجان» / «ان» جزء اصل واژه است؛ بنابراین می‌تواند با واژه «خویشان» هم‌قافیه شود. (نوع «ان» در واژه «خویشان» جمع است.)

ج) واژه قافیه: «سوزان» / «ان» نشانه صفت فاعلی است و از آنجایی که نوع «ان» در دو واژه «خویشان و سوزان» متفاوت است، بنابراین می‌توانند هم‌قافیه باشند.

ه) واژه قافیه: «ستمگران» / «ان» در هر دو واژه «ستمگران و خویشان» نشانه جمع است؛ بنابراین حروف الحاقی به شمار می‌آید. از آنجایی که با حذف حروف الحاقی حرف یا حروف مشترکی وجود ندارد، به همین دلیل این دو واژه نمی‌توانند هم‌قافیه شوند.

ب) واژگان قافیه: «کُهن - بُن» / واژه سخن در گذشته گاهی به شکل «سُخَن» تلفظ می‌شده، (به ویژه در اشعار فردوسی) به همین دلیل می‌تواند با دو واژه «کُهن و بُن» هم‌قافیه باشد.

د) واژگان قافیه: «وَطَن - چَمَن» / واژه سخن به شکل «سُخَن» نیز تلفظ می‌شود؛ به همین دلیل می‌تواند با دو واژه «وَطَن - چَمَن» هم‌قافیه باشد.

تکات مهم درسی:

نکته ۱: پسوندها در صورتی که تکراری نباشند، می‌توانند اساس قافیه قرار گیرند. اما اگر تکراری باشند و با حذف آنها حرف یا حروف مشترک دیگری وجود نداشته باشد، قافیه معیوب است.

نکته ۲: «ان» در پایان کلمات می‌تواند بیانگر جمع (زنان)، مکان (چناران)، زمان (بهاران)، صفت فاعلی (روان)، شباهت (کوهان) باشد. دقت کنید که پسوند «ان» اگر در هر دو مصراع، نشانه‌ی واحدی باشد (مثلاً در هر دو نشانه‌ی جمع یا در هر دو نشانه‌ی مکان باشد) و حروف مشترکی قبل از آن‌ها وجود نداشته باشد که با استناد به آن حروف مشترک، بتوانیم «ان» را الحاقی به‌شمار آوریم، موجب عیب قافیه خواهد بود.

مثال: نصیحت می‌کنندم دوستانم / ملامت می‌کنندم دشمنانم

توضیح: واژه‌های قافیه: «دوستانم» و «دشمنانم» / حروف الحاقی: «ان + م» (پسوند جمع و ضمیر متصل) / با حذف حروف الحاقی، حرف یا حروف مشترکی وجود ندارد؛ بنابراین قافیه معیوب است.

نکته ۳: واژه «سُخَن» در گذشته، گاهی به شکل «سُخَن» تلفظ می‌شده.

مثال: چو این نامور نامه آید به بُن / ز من روی کشور شود پر سُخَن

نکته ۴: واژه «کُهن» در گذشته، گاهی به شکل «کُهن» تلفظ می‌شده.

مثال: بگفت آنچ یاد آمدش زین سُخَن / همه نو شمرد این سرای کُهن

نکته ۵: واژه «سخن» به صورت «سُخَن» نیز تلفظ می‌شود.

مثال: یاوه می‌گوئی، چه می‌گوئی سُخَن / کینه می‌جوئی، چو می‌بندی دهن

(علوم و فنون ادبی، قافیه)

۳۹- گزینه ۳»

(رضا رنبری)

منظور از قسمت دوم صورت سؤال، یافتن عیب قافیه است. با توجه به این توضیح، به سراغ بررسی ابیات می‌رویم.

الف) ذوقافیتین ندارد / کلمات قافیه: «وی - می» / دقت کنید که دو واژه «در» و «ساغر» نمی‌توانند هم‌قافیه باشند؛ زیرا حرف روی در یکی از آنها ساکن و در دیگری دارای «مصوت کوتاه -» است. (عیب غلو)

ب) در این بیت، قافیه معیوب است. / کلمات قافیه: «ذره - قطره» / حروف الحاقی: «ه» است که به صورت مصوت کوتاه تلفظ می‌شود. / حروف اصلی: «ر ر» و «ط ر» / الگوی حروف اصلی: مصوت کوتاه + صامت + صامت / به دلیل متفاوت بودن یکی از صامتها، قافیه معیوب می‌باشد.

(سیدعلیرضا امیری)

۴۲- گزینه ۱

وزن رباعی بنا بر اختیار قلب از «مفعول مفاعیل مفاعیل فعل» به «مفعول مفاعیل مفاعیل فعل» تبدیل شده است. هم‌چنین در انتهای مصراع‌های اول، دوم و چهارم، چهار هجای بلند آمده است و بنا بر اختیار ابدال وزن به «مفعول مفاعیل مفاعیل فعل» تبدیل شده است. حذف همزه در «عشق آمد» و بلند بودن هجای پایانی در پایان هر چهار مصراع مشهود است. اختیار زبانی تغییر کمیت مصوت در رباعی به چشم نمی‌خورد.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

(سیدعلیرضا امیری)

۴۳- گزینه ۲

بیت «ج» و بیت «د» دارای اختیارات وزنی (بلند بودن هجای پایانی، ابدال و آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن) هستند و دو نوع اختیارات زبانی در هر کدام مشهود است.

الف) بلند بودن هجای پایانی در هیچ کدام از مصراع‌ها دیده نمی‌شود. / ابدال: تبدیل فعلن به فع لن در انتهای مصراع دوم / آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن: در ابتدای هر دو مصراع دیده می‌شود.

ب) بلند بودن هجای پایانی در هر کدام از مصراع‌ها دیده می‌شود. / آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن: در ابتدای هر دو مصراع دیده می‌شود.

ج) بلند بودن هجای پایانی در هر دو مصراع دیده می‌شود. / ابدال: تبدیل فعلن به فع لن در انتهای مصراع اول / آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن: در ابتدای هر دو مصراع دیده می‌شود.

اختیارات زبانی: بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در «یوسف من» و حذف همزه در «ملک اگر» و «کلبه احزان من است»

د) بلند بودن هجای پایانی در هر دو مصراع دیده می‌شود. / ابدال: تبدیل فعلن به فع لن در انتهای هر دو مصراع / آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن: در ابتدای هر دو مصراع دیده می‌شود.

اختیارات زبانی: هر دو نوع تغییر کمیت مصوت در «قاضی شهر» مشهود است.

ه) بلند بودن هجای پایانی در هر دو مصراع دیده می‌شود. / ابدال: تبدیل فعلن به فع لن در انتهای هر دو مصراع / آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن: در ابتدای هر دو مصراع دیده می‌شود.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

(یاسین مهریان)

۴۴- گزینه ۲

وزن درست این سروده، «مستفعلن مفاعل فعلن» یا «مفعول فاعلات فعلن» می‌باشد. توجه داشته باشید که «تی» در واژه «می‌زنی»، دارای اختیار کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند است.

وزن سایر گزینه‌ها، درست است.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

ج) ذوقافیتین ندارد / ردیف: سوختگی‌ها / کلمات قافیه: «کنار - انتظار» / حروف الحاقی: - / حروف اصلی: «ار» / قاعده ۲ / حرف روی: صامت «ر»

د) ذوقافیتین دارد / ردیف: - / قافیه اصلی: باز (اولی در معنای «دوباره و مجدد» و دومی در معنای «گشوده» به کار رفته است. / حروف اصلی: از / قاعده ۲ / قافیه دوم: «القِصّه - غُصّه» / حروف الحاقی: «ه» است که به صورت مصوت کوتاه تلفظ می‌شود. / حروف اصلی: «- ص ص» و «- ص ص» / به دلیل داشتن حروف الحاقی، تفاوت در مصوت کوتاه ایرادی ندارد. (نکته: قاعده قافیه در ذوقافیتین، براساس قافیه اصلی بررسی می‌شود)

ه) ردیف: هست / کلمات قافیه: «زیبایی - رعنائی» / حروف الحاقی: یی / قاعده ۱ / حرف روی: مصوت بلند «آ»

نکات مهم درسی:

مهم‌ترین حروف الحاقی:	
شناسه‌ها	م _ م _ ی _ د _ یم _ ید _ ند
ضمایر متصل	م _ م _ ت _ ش _ مان _ تان _ شان
پسوندها	نشانه‌های جمع (ان، ات، ها)، تر، ترین، ی مصدری، ی نکره، بان و ...
مخفف صیغه‌های زمان	م _ م (هستم)، ی (هستی)، یم (هستیم)، ید (هستید)، ند (هستند)
حال بودن	
مصوت بلند «ا، و» + صامت «ی»	خدای (الحاقی: ی) - بوی (الحاقی: ی)

(علوم و فنون ادبی، قافیه)

(سیدعلیرضا امیری)

۴۰- گزینه ۲

- بهرش خیاط طبع سرخ قبا دوخته: مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن (رکن اول مشمول اختیار ابدال شده است.)

- دل را کجا پنهان کنم پنهان کنم: مستفعلن مستفعلن مستفعلن

- باری به حکم کرم بر حال ما بنگر: مستفعلن فاعلن مستفعلن فاعلن

- غم تو دینی و دین است نزد عاشق صادق: مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلاتن

- فضل و کرم کرد توست جود و سخا ورد توست: مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

(سیدعلیرضا امیری)

۴۱- گزینه ۱

وزن واژه سروده گزینه ۱ «۱» فاعلاتن مفاعلن فعلن است و سایر گزینه‌ها در وزن «فعلاتن» سروده شده‌اند.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۵- گزینه ۱»

(سیدعلیرضا احمدی)

بیت دارای مجاز (کام ← آرزو) ولی تمثیل ندارد (مثال و مصداقی در بیت وجود ندارد) و ایهام تناسب نیز در بیت اول مشهود نیست. واژه «مدام» معنای همیشه می‌دهد و معنای دیگر آن (شراب) با واژه دیگری تناسب نمی‌سازد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: حسن تعلیل: آوردن دلیل غیرمنطقی برای سرخی آسمان پیش از طلوع / کنایه: خون دل (غم)

گزینه ۳: حذف همزه: «کس از» - «شود از» / بلند بودن هجای پایانی در مصراع اول، دوم و چهارم
گزینه ۴: شاعر در رباعی صورت سؤال و بیت گزینه ۴ با گله و ناامیدی دنیا را محلی برای رنج بردن می‌داند (شکایت از دنیا)

(علوم و فنون ادبی، ترکیبی)

۴۶- گزینه ۲»

(حسن اصحابی)

از ابیات گزینه‌های ۱ و ۳ و ۴ مفهوم برتری ارزش عشق و وصال نسبت به جان دریافت می‌شود. شاعر در بیت گزینه ۱ «می‌گوید بهای بوسه معشوق» «روان» (جان عاشق) است و حتی این هم ارزان است (یعنی بهای بوسه معشوق از جان عاشق هم بیشتر است!) در بیت گزینه ۳ «شاعر می‌گوید من می‌توانم از سر و جانم دل بکنم (یعنی جان بدهم و بمیرم)، اما نمی‌توانم از مشاهده معشوق صرف‌نظر کنم. در بیت گزینه ۴ «هم شاعر می‌گوید برای دیدن یار سزاوار است که من جان بدهم.

مفهوم بیت گزینه ۲: حافظ می‌گوید آه عاشق کاری است و تأثیر عظیمی دارد و بنابراین (به‌طور غیرمستقیم) به معشوق هشدار می‌دهد که نامهربانی نکند تا دچار تیر آه عاشق نشود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۹۲)

۴۷- گزینه ۳»

(سید سعید پعفری)

بیت صورت سؤال بر دو موضوع «حسن خلق» و «وفا» به‌عنوان ویژگی‌های معشوق تأکید دارد. مفاهیم مقابل آنها «بدخویی» و «پیمان‌شکنی» است که به‌ترتیب در ابیات «ب» و «پ» به همین دو مفهوم در مقام ویژگی‌های معشوق اشاره شده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۲۳)

۴۸- گزینه ۴»

(سعید پعفری)

بیت ب) خرقه‌ستاندن در بیت «ب» عبارت کنایی است به معنای «سرسپردگی و متابعت» و ضمناً «هواداری زلف» نیز در مصراع دوم به همین معنای سرسپردگی به خواست معشوق اشاره دارد.
بیت ت) صائب کلک (قلم) خود را چراغ بزم جهان می‌شمارد که در آن گونه‌ای خودستایی و نخوت دیده می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۷۷)

۴۹- گزینه ۳»

(سعید پعفری)

هر دو بیت به این مطلب اشاره دارند که شاعر از یاران و همراهانش جدا مانده و تک افتاده است.

تشریح دیگر گزینه‌ها:

گزینه ۱: صبوری بر هجران

گزینه ۲: دعا برای پیروزی بر دشمن

گزینه ۴: صبوری بر دوری

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۱۲۱)

۵۰- گزینه ۴»

(هومن نمازی)

موارد «الف، ج، ه» به گزیده‌گویی تأکید دارند و مورد «ب» به سکوت و مورد «د» به اهمیت سخن و کلام اشاره داشته است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، ترکیبی)

علوم اجتماعی

۵۱- گزینه ۴»

(یاسین ساعری)

- تزلزل فرهنگی هنگامی رخ می‌دهد که عقاید آرمان‌ها و ارزش‌هایی که هویت فرهنگی جهان اجتماعی را می‌سازند مورد تردید قرار گیرند و ثبات و استقرار خود را در زندگی مردم از دست بدهند.

- برخی تغییرات، یک جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌کند به این‌گونه تغییرات اساسی در جهان اجتماعی که هویت جهان اجتماعی را متحول می‌کند تحول فرهنگی می‌گویند.

- بحران هویت در جایی به وجود می‌آید که جهان اجتماعی توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۹۱ و ۹۲)

۵۲- گزینه «۳»

(سیدآرش مرتضایی فر)

- تعارض فرهنگی گاهی ناشی از علل درونی است که به نوآوری‌ها و فعالیت‌های اعضای جهان اجتماعی برمی‌گردد.

- مدیر اداره از مدیریت عزل می‌شود: تحرک اجتماعی نزولی

در جوامع سکولار و دنیوی امکان رای دادن به قوانین الهی وجود ندارد. اکثریت مردم الجزایر در سال ۱۹۹۱ به حاکمیت اسلامی رای دادند ولی کودتای نظامی مانع از اجرای نتایج این انتخابات شد.

- «استکبارستیزی» پدیده‌ای در قلمرو واقعی جامعه ایران است.

(جامعه‌شناسی (۱)، ترکیبی، صفحه‌های ۵۳، ۸۳، ۸۶ و ۸۷)

۵۳- گزینه «۳»

(مریم فسروی دهنوی)

- این مثال بیانگر تأثیر نظام سیاسی بر نظام فرهنگی است.

- سرمایه‌داری عامل اصلی هویت‌یابی افراد و جوامع غربی است.

- هنگامی که قدرت برخلاف حکم و قانون الهی باشد و تبعیت از قدرت هم از روی احساس رضایت باشد اقتداری غیر مشروع شکل می‌گیرد.

- حیات معنوی اسلام افق‌های جدیدی را به روی اندیشمندان جهان غرب گسترده است و نظریه‌پردازان غربی را که طی قرن بیستم سکولاریسم و دنیوی شدن را سرنوشت مشترک و حتمی بشریت می‌دانستند به تأمل و بازبینی نظریات پیشین خود فراخوانده است.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۰۸، ۱۲۰، ۱۲۱ و ۱۳۳)

۵۴- گزینه «۱»

(سیدآرش مرتضایی فر)

- دورکیم حرکت جوامع بشری را به دو مقطع تقسیم می‌کند. جوامع مقطع

نخست را «جوامع مکانیکی» و جوامع مقطع دوم را «جوامع ارگانیکی»

می‌نامد. در جوامع مکانیکی تقسیم کار اجتماعی شکل نگرفته یا در حد ساده و ابتدایی است ولی در جوامع ارگانیکی تقسیم کار گسترده وجود دارد.

- روشنگری در سده‌های هفدهم و هجدهم میلادی بیشتر شکلی عقل‌گرایانه داشت. روشنگری با رویکرد دنیوی اگر با شناخت عقلی همراه شود به دلیل

اینکه وحی را نمی‌پذیرد به دیسم منجر می‌شود.

- در دوران رنسانس حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی (پروتستانتیسم) در جهت اصلاح دینی برآمدند. بخشی از این حرکت‌ها رویکرد معنوی داشته و در تقابل با جریان دنیاگرا قرار گرفتند. این حرکت‌ها مورد هجوم کاتولیک‌ها و دیگر پروتستان‌ها قرار گرفتند و امکان گسترش پیدا نکردند.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه ۳۸)

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۴۲، ۴۳ و ۴۷)

۵۵- گزینه «۱»

(سیدآرش مرتضایی فر)

- فرهنگی که توان معرفتی لازم برای دفاع از ابعاد گسترده اقتصادی و سیاسی خود را نداشته باشد، به حیوان فرتوتی می‌ماند که با وجود جثه عظیم خود زمین‌گیر و آسیب‌پذیر شده است.

- مورد دوم به مفهوم آشنایی‌زدایی یا عادت‌زدایی اشاره دارد.

- رشد جمعیت از جمله تغییراتی است که یک نظام اجتماعی در خود ایجاد می‌کند.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه ۱۰۰)

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۰ و ۲۴)

۵۶- گزینه «۱»

(یاسین ساعری)

تشریح موارد نادرست:

- در قدرت اقناعی، تبعیت و پیروی نشانه کار درست است.

- در گذشته و به صورت عادی سیاست محدوده حکومت و دولت به حساب می‌آمده است ولی امروزه این تلقی وجود ندارد و تمامی جامعه می‌تواند قلمرو سیاست باشد.

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۵۶، ۵۷ و ۵۹)

۵۷- گزینه ۱»

(رأنا امیری)

رویکرد جامعه‌شناسی	موضوع	روش	هدف
تبیینی	پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی هستند	حس و تجربه	پیش بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی
تفسیری	کنش‌های اجتماعی و معنای آن‌ها	تفسیر (نگاه از درون)	معنابخشی و انسجام‌بخشی به زندگی اجتماعی
انتقادی	کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن	تفسیری، انتقادی و تجویزی	انتقاد از وضع موجود تجویز وضع مطلوب و راه رسیدن به آن

(جامعه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۲۷، ۵۱ و ۸۰)

۵۸- گزینه ۱»

(ریحانه امینی)

- شخص «الف» دارای مدرک کارشناسی ارشد است: اجتماعی
- قد شخص «الف» از شخص «ب» بلندتر است: طبیعی
- شخص «الف» در دهک هفتم و شخص «ب» در دهک پنجم قرار دارد: اجتماعی
- ضریب هوشی شخص «الف» از شخص «ب» بیشتر می‌باشد: طبیعی

(جامعه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه ۷۰)

۵۹- گزینه ۳»

(مریم فسروی دهنوی)

- الف) در رویکرد مخالفان قشربندی اجتماعی (مدل کمونیستی) عدالت اقتصادی اهمیت دارد و معتقدند که با توزیع برابر ثروت عدالت برقرار خواهد شد.
- ب) در رویکرد عادلانه مالکیت خصوصی لغو نمی‌شود اما جامعه وظیفه دارد امکان رقابت را برای همگان فراهم کند و نقطه شروع رقابت را یکسان نماید.
- ج) در رویکرد عادلانه جامعه وظیفه دارد امکان رقابت را برای همگان فراهم و نقطه شروع رقابت را یکسان نماید به این ترتیب همه افراد از امکانات اولیه برای پیشرفت بهره‌مند می‌شوند و می‌توانند براساس توانایی و شایستگی خود با دیگران رقابت نمایند.
- د) در رویکرد موافقان قشربندی (مدل لیبرالیستی) نقطه آغاز رقابت عادلانه نیست.

(جامعه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه‌های ۷۳ تا ۷۶)

۶۰- گزینه ۱»

(فاطمه رضاییان)

تشریح عبارت نادرست:

الف) سرکوب روحیه خلاق انسان‌ها و نادیده گرفتن اراده و خلاقیت به رکود اراده‌ها اشاره می‌کند.

(جامعه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۳۵، ۳۷، ۳۸ و ۴۸)

۶۱- گزینه ۳»

(رأنا امیری)

- هویت افراد بر اساس ثروت و موقعیت اقتصادی افراد تعیین می‌شود.
- سیاست هویت محصول دوران پسامدرن است.
- درست.
- عبارت مذکور به تأثیر «جهان طبیعی بر جهان اجتماعی» اشاره دارد
- در اواخر قرن بیستم هویت به جای قشربندی محور اصلی مباحثات فکری و سیاسی شد.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۶۴، ۶۸ و ۶۹)

(جامعه‌شناسی (۳)، سیاست هویت، صفحه‌های ۸۵ و ۸۶)

۶۲- گزینه ۳»

(ریحانه امینی)

تشریح موارد:

- ریکاردو، اقتصاددان مخالف دخالت دولت در اقتصاد، حتی افزایش دستمزد کارگران و رفاه آنان را موجب افزایش تولید نسل آن‌ها و پیدایش مشکلات بعدی می‌داند.
- آگوست کنت جامعه‌شناس فرانسوی معتقد بود که فاتحان در گذشته تاریخ، با غنایم جنگی بر ثروت خود می‌افزودند، ولی با رشد علم تجربی و صنعت، ثروت از طریق غلبه بر طبیعت به دست می‌آید.
- یکی از پیامدهای جهان متجدد از نظر وبر (قفس آهنین) بود.
- علامه طباطبایی با طرح مسئله اعتباریات، تعریف دقیق‌تری از موضوع علوم اجتماعی ارائه کرده است.
- لمبروزو با روش تبیینی می‌خواست مجرم بودن یا نبودن را با مشاهده ویژگی‌های جسمانی و ظاهری تشخیص دهد.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۸ و ۳۹)

(جامعه‌شناسی (۲)، پالش‌های جهانی، صفحه‌های ۷۷ و ۸۴)

(جامعه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۲۸ و ۳۱)

۶۳- گزینه ۱»

(کتاب آبی پیمان‌های)

مغولان با آن‌که مناطق وسیعی از جهان را با قدرت نظامی خود تصرف کردند ولی فرهنگ مغولان فرهنگی قومی و قبیله‌ای بود و شایستگی لازم را برای یک فرهنگ جهانی نداشت. فارابی در گونه‌شناسی خود، یکی از انواع جوامع جاهلی را مدینه تغلب می‌نامد. مدینه تغلب جامعه‌ای است که سلطه بر دیگر جوامع را ارزش اجتماعی برتر می‌داند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۹ و ۲۱)

روان‌شناسی

۶۶- گزینه «۲»

(همیدرضا توکلی)

بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول: استفاده از واژه «به احتمال زیاد» و همچنین فعل «خواهد شد» حاکی از اشاره به موردی در آینده است که دال بر مفهوم پیش‌بینی است و به مفهوم تبیین اشاره‌ای ندارد.

عبارت دوم: استفاده از واژه‌هایی که بار ارزشی دارند، مثل «زیاد و حتماً»، موجب منتفی شدن فرضیه‌بودن این گزاره می‌شوند. چرا که فرضیه پاسخی است که هنوز پذیرفته نشده است.

عبارت سوم: استفاده از آزمون‌ها و نسبت‌دادن نمرات و اعداد به یک پدیده حاکی از متغیر بودن آن است.

عبارت چهارم: کسب نمره یکسان در اجراهای متعدد اشاره به آزمون‌ها دارد و با مشاهده عینی ارتباطی ندارد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی، تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۲، ۱۴، ۱۵، ۱۸ و ۲۸)

۶۷- گزینه «۱»

(عادل علی‌رضایی مقدم)

تشریح عبارت‌ها:

عبارت اول: ترس از غریبه که در ۷-۸ ماهگی رخ می‌دهد، یکی از رفتارهای اجتماعی کودکان است.

عبارت دوم: کودکان با دریافت واکنش دیگران به هیجانات خود جهت می‌دهند؛ مثلاً در این موقعیت کودک فریاد خواهرش را به عنوان نشانه هیجان مثبت درک می‌کند و دوباره رفتار پرت‌کردن را تکرار می‌کند تا از طرف خواهرش توجه دریافت کند.

عبارت سوم: کودکان قبل از دبستان، پردازش ادراکی دارند، یعنی به ظاهر اشیا و افراد توجه می‌کنند؛ به همین دلیل هدایای بزرگ کم‌ارزش را به هدایای کوچک پرارزش ترجیح می‌دهند.

عبارت چهارم: بیانگر رشد جسمانی - حرکتی است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۶ تا ۵۱)

۶۸- گزینه «۳»

(همیدرضا توکلی)

بررسی عبارت‌ها:

گزینه «۱»: تفکر انتزاعی باعث ایجاد فرضیه‌سازی در نوجوان می‌شود و ارتباطی به توجه‌گزینی ندارد.

گزینه «۲»: ایفای نقش جنسیتی اشاره دارد به بُعد روانی هویت، و صبور دانستن خود و پیشرفت تحصیلی جزئی از آن نیست.

گزینه «۳»: مواردی چون صادق دانستن خود، اهمیت‌دادن به مصالح خود و... با رشد اخلاقی ارتباط دارد.

گزینه «۴»: فرایند نظارت بر تفکر و ارزیابی‌کردن آن در نوجوانی کسب می‌شود و در کودکی وجود ندارد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۵، ۵۶، ۵۹ و ۶۱)

۶۴- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

گزینه «۱»: درست - درست

گزینه «۲»: نادرست - درست

با اوج‌گیری جنبش عدالتخانه، متوّرالفکران غرب‌گرا به آن پیوستند و در جریان بست‌نشینی (تحصن) در سفارتخانه انگلستان، نام مشروطه را برای آن برگزیدند.

گزینه «۳»: نادرست - نادرست

جنبش عدالتخانه از آن جهت که ساختار سیاسی جامعه را تغییر می‌داد، یک انقلاب اجتماعی بود. - آشنایی عمیق با فرهنگ غرب نداشتند.

گزینه «۴»: درست - نادرست

خطر غرب را بیشتر در رفتار و قدرت سیاسی و اقتصادی آن می‌دیدند.

(پایه‌شناسی (۲)، پیداری اسلامی و جهان‌پریر، صفحه‌های ۱۰۹ و ۱۱۷)

۶۵- گزینه «۱»

(مهمرمهری یعقوبی)

الف) جهان اجتماعی و نظم آن تکوینی نیست بلکه اعتباری است؛ یعنی با آگاهی و اراده انسان‌ها شکل می‌گیرد. علاوه بر این، آگاهی و شناختی که جهان اجتماعی بر اساس آن شکل می‌گیرد، آگاهی فردی و خصوصی نیست؛ بلکه نوعی آگاهی مشترک و عمومی است.

ب) بحران اقتصادی اغلب با چالش فقر و غنا پیوند می‌خورد و بر دامنه آن افزوده می‌شود.

ج) پدیده‌های اجتماعی به مرور، از انسان‌هایی که آن‌ها را به وجود آورده‌اند، مستقل می‌شوند و فرصت‌ها و محدودیت‌هایی را برای کنش‌ها و زندگی انسان‌ها ایجاد می‌کنند. این روند تا جایی ادامه می‌یابد که افراد احساس می‌کنند «پدیده‌های اجتماعی» همانند «پدیده‌های طبیعی» هستند.

د) براساس نظریه مرکز و پیرامون، کشورهای غربی با سرمایه‌گذاری‌های مشترک و معاهدات بین‌المللی، انتقال ثروت از کشورهای پیرامون به کشورهای مرکز را آسان می‌کنند.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۱۴ و ۱۹)

(جامعه‌شناسی (۲)، پالش‌های جهانی، صفحه‌های ۱۹ و ۹۳)

۶۹- گزینه «۳»

(عارله علیرضایی مقدم)

فرایند انتخاب یک یا چند محرک از بین محرک‌های مختلف را توجه می‌نامند. اگر توجه مداوم و پایدار باشد در آن صورت با تمرکز روبه‌رو هستیم؛ بنابراین توجه، لازمه تمرکز است.

تشریح عبارت‌های نادرست:

- فاصله زمانی بین احساس، توجه و ادراک آن قدر سریع است که ما آن را نادیده می‌گیریم.

- احساس نتیجه ادراک نیست، چون ادراک بعد از احساس اتفاق می‌افتد.

- به همه چیزهایی که در دامنه توجه ما قرار می‌گیرد، آگاهی کامل نداریم.

(روان‌شناسی، احساس، توجه، ادراک، صفحه‌های ۶۹، ۷۰، ۷۳ و ۷۴)

۷۰- گزینه «۴»

(ممیرضا توکلی)

بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول: مهم‌ترین عامل گزارش‌نکردن در گوش به زنگ بودن، خستگی است که باعث می‌شود محرک را از دست بدهیم.

عبارت دوم: برای تسهیل اجرای دو تکلیف دیداری، لازم است دشوار نباشند، مشابه باشند و اجراکننده از مهارت کافی برخوردار باشد.

عبارت سوم: پدیده توهم اشاره دارد به وجود ادراک بدون دریافت حسی. به عبارت دیگر در توهم اصلاً محرکی وجود ندارد.

عبارت چهارم: پردازش و تفسیر اطلاعات به معنی ادراک‌کردن است که وجود آن برای شکل‌گیری اطلاعات معنادار و حافظه ضروری است.

(روان‌شناسی، احساس، توجه، ادراک، صفحه‌های ۷۸، ۸۰، ۸۱، ۸۲ و ۸۵)

۷۱- گزینه «۲»

(مهمیرضان فرهادی)

بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول: سارا کاملاً درگیر موضوع است و جدیت به خرج می‌دهد (مسئله یک فرایند و جریان تحت کنترل است).

عبارت دوم: خوب تعریف‌نشده به معنای پیچیده بودن و دشواری حل یک مسئله است به عبارت دیگر مسئله‌های پیچیده از آنجایی که علل متعددی دارند به راحتی قابل تعریف نیستند.

عبارت سوم: اگر با وجود بازبینی و اصلاح به نتیجه مورد نظر نرسیدیم؛ یعنی اساساً راه‌حل اشتباهی انتخاب کرده‌ایم و باید راه متفاوت و جدیدی را پیدا کنیم.

عبارت چهارم: عدم شناسایی دقیق توانمندی‌ها منجر به استفاده از راه‌حل‌های غیر منطقی می‌شود.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۱۶، ۱۱۸ و ۱۲۰)

۷۲- گزینه «۳»

(هسین سهرابی)

بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول: بر اساس این نمودار بیشترین مقدار فراموشی در ساعات نخست بعد از یادگیری است و نه روزهای اول!

عبارت دوم: طبق صفحه ۱۰۶ کتاب درسی صحیح است.

عبارت سوم: فراموشی در اثر گذشت زمان، مربوط به مرحله ذخیره‌سازی است و ربطی به رمزگردانی ندارد.

عبارت چهارم: یادگیری با فاصله و یادگیری عمیق، اثر تداخل را کاهش می‌دهند.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۱۰۰، ۱۰۲ و ۱۰۶)

۷۳- گزینه «۳»

(مهمیرضان فرهادی)

در محاکم قضایی که از شاهدان عینی یک حادثه برای جمع‌آوری مستندات استفاده می‌شود، به دلیل خطای اضافه‌کردن، احتمال شکل‌گیری حافظه کاذب وجود دارد؛ از آنجایی که شاهدان عینی در آن موقعیت بوده‌اند و این اطلاعات در برگرفته تجربه مشخصی از آن‌ها بوده، پس حافظه از نوع رویدادی است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: این‌که رمزگردانی هم شنیداری باشد و هم دیداری باعث نمی‌شود که رمزگردانی معنایی باشد. عبارت گزینه یک رمزگردانی چند حسی است.

گزینه «۲»: ناتوانی فرد در یادآوری اینکه قبلاً شطرنج بازی کرده است، به معنی ناتوانی در یادآوری رویداد مشخصی است که قبلاً تجربه شده است؛ پس حافظه رویدادی آسیب دیده است.

تکلیف: این فرد قواعد شطرنج را می‌شناسد و می‌تواند بازی کند، پس حافظه معنایی او آسیب ندیده است.

گزینه «۴»:

مراحل حافظه	نوع رمزگردانی	ظرفیت یا گنجایش اندودش	زمان بازیابی
حسی	حسی	نامحدود	حدود نیم‌ثانیه
کوتاه‌مدت	حسی (همراه با توجه)	7 ± 2 ماده	چند دقیقه
بلندمدت	عمدتاً معنایی	نامحدود	از چند دقیقه تا آخر عمر

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۹۲، ۹۷ و ۹۹)

۷۴- گزینه «۱»

(هسین سهرابی)

بررسی عبارت‌ها:

- مسئله ۹ نقطه مربوط به نوع نگاه به مسئله است.

- افراد عجول نیز به روش اکتشافی علاقه دارند، چون آن‌ها را زودتر به جواب می‌رساند؛ اما این روش مقبولیت عمومی ندارد.

عوامل زیستی = انگیزش (انسان و حیوان)	عوامل فرازیستی = نگرش (مختص انسان)
گاهی علت رفتار، به نیازهای زیستی و مادی (مثل: گرسنگی، تشنگی، احساس سرما و گرما و ...) مربوط می شود.	زمانی رفتار را به وجود می آورند که ما بر نیازهای زیستی و مادی غلبه می کنیم و از آن ها فراتر می رویم.

(روان شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه های ۱۶۱ تا ۱۶۳)

۷۸- گزینه «۱»

(ریحانه فراباشی)

بررسی عبارتهای نادرست:

- انتخاب هدف از اتلاف منابع انرژی جلوگیری می کند.
- ناهماهنگی شناختی یعنی فرد همزمان دو نگرش متفاوت داشته باشد.
- ادراک کلاریبی یعنی فرد بداند که دانش و مهارت لازم در انجام دادن کاری را دارد.

(روان شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه های ۱۶۵، ۱۶۸، ۱۶۹ و ۱۷۲)

۷۹- گزینه «۱»

(مهمرب میببی)

- فشار روانی عبارت است از «احساس نیاز برای سازگاری مجدد با شرایط جدید زندگی». (رد گزینه های ۲ و ۳).
- هنگام فشار روانی، شخص یک رویداد یا یک موقعیت را به صورت فشارآور و فراتر از توانایی خود، ارزیابی می کند (رد گزینه های ۳ و ۴).
- فشار روانی مثبت باعث ارتقای واکنش های رفتاری و پردازش های شناختی می شود. همچنین در مثال دروازه بان، فشار روانی مثبت باعث می شود او کاملاً هشیارانه عمل کند (رد گزینه ۳).
- تنفس عمیق و فرار از علائم رفتاری فشار روانی و عرق کردن و لرزش دست ها از علائم جسمانی فشار روانی است (رد گزینه های ۲ و ۳).

(روان شناسی، روان شناسی سلامت، صفحه های ۱۹۵ تا ۱۹۷)

۸۰- گزینه «۴»

(مهمرب میببی)

- تأثیر مستقیم: مذهب و باورهای دینی (مانند توکل به خدا) موجب آرامش ذهنی و کاهش فشار روانی می شود که از مصادیق تأثیر مستقیم مذهب بر سلامت است.
- تأثیر غیرمستقیم: پژوهش ها نشان داده است افراد مذهبی، در مقایسه با دیگر افراد، سبک زندگی سالم تری دارند و از رفتارهای پرخطر جنسی، مصرف سیگار (گزینه ۱)، الکل (گزینه ۳) و تغذیه ناسالم (گزینه ۲) اجتناب می کنند.

(روان شناسی، روان شناسی سلامت، صفحه ۲۰۴)

- بیشتر داستان های معماگونه مربوط به روش کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب می باشد که یک روش اکتشافی است.
- فکر کردن مربوط به روش تحلیلی است اما قرعه کشی کردن اشاره به روش اکتشافی دارد.

(روان شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه های ۱۲۲ تا ۱۲۸)

۷۵- گزینه «۴»

(کوثر دستورانی)

- دشواری یک تصمیم گیری تابع توانمندی و نگرش و تجربیات شخصی است.
- تشریح سایر گزینه ها:**
- گزینه «۱»: توانمندی پزشک باعث می شود او به راحتی تصمیم بگیرد بیماران حساس را جراحی کند.
- گزینه «۲»: خانم صالحی بر مبنای نگرش و نگاهی که به مسائل دارد دست به تصمیم گیری در مورد پروژه ها می زند.
- گزینه «۳»: تجربه شخصی آقای محمدی تصمیم گیری را برای او مشکل ساخته است.

(روان شناسی، تفکر (۲) تصمیم گیری، صفحه ۱۳۹)

۷۶- گزینه «۱»

(فاطمه بیات)

- سبک تصمیم گیری وابسته: یعنی به جای فکر کردن، از دیگران کورکورانه اطاعت کرده است. در این روش دلیل انتخاب فرد این است که دیگران چنین تصمیمی گرفته اند، در حالی که انتخاب دیگران ممکن است برای ما انتخاب مناسبی نباشد.
- در سبک تصمیم گیری تکانشی، فرد به صورت ناگهانی و با عجله و بدون محاسبه تصمیم می گیرد. در میان نوجوانان این گونه سبک تصمیم گیری، زیاد دیده می شود که بلافاصله با پشیمانی همراه است.
- سبک تصمیم گیری منطقی، بهترین شیوه تصمیم گیری است. زیربنای این تصمیم گیری، نه عجله و شتاب، نه احساسات و هیجان های زودگذر، نه اطاعت و پیروی کورکورانه و نه اجتناب، بلکه اندیشیدن است.

(روان شناسی، تفکر (۲) تصمیم گیری، صفحه های ۱۴۳ تا ۱۴۷)

۷۷- گزینه «۳»

(مهمرب میببی)

- مسعود کتاب فلسفی را به خاطر خود آن می خواند، پس انگیزه درونی دارد.

جهت انگیزه	شدت انگیزه
هدف فرد و چیزی که برای رسیدن به آن تلاش می کند	میزان انرژی، توان و وقت گذاری فرد

زبان عربی

۸۱- گزینه ۴

(مبیر یگلدی)

«إِنَّ»: قطعاً، همانا / «الَّذِينَ»: کسانی که / «آمَنُوا»: ایمان آوردند (رد گزینه ۳) / «عَمَلُوا»: انجام دادند (رد گزینه ۳) / «الصَّالِحَات»: کارهای شایسته (رد گزینه ۱) / «إِنَّا»: بی‌گمان ما / «لَا نُضِيعُ»: تباه نمی‌کنیم / «أَجَرَ»: پاداش / «مَنْ»: کسی که (چون بعدش فعل مفرد «أَحْسَنَ» به کار رفته است، مفرد ترجمه می‌شود). (رد گزینه ۲) / «أَحْسَنَ عَمَلًا»: نیکوکاری کرده است (رد گزینه ۲)

(ترجمه)

۸۲- گزینه ۱

(ولی بری - ابهر)

«عندما»: هنگامی که، وقتی / «یُشاهد»: می‌بینند / «بعض الناس»: برخی مردم / «صَوْرًا» (نکره): تصاویری (رد گزینه ۳) / «تحتوی»: که در برمی‌گیرد (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «تَسَاقُطُ الْأَسْمَاكُ»: پی‌درپی افتادن ماهی‌ها (رد گزینه ۲) / «مِنَ السَّمَاءِ»: از آسمان / «لَا يُصَدِّقُونَ»: باور نمی‌کنند / «بَلْ»: بلکه / «يُظَنُّونَ أَنْ»: می‌پندارند که / «تِلْكَ صُورٌ»: آن‌ها تصاویری هستند (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «خِيَالِيَّةٌ»: تخیلی / «قَدْ صَنَعَهَا»: آن‌ها را ساخته است (رد گزینه ۳)

(ترجمه)

۸۳- گزینه ۴

(عمیر رضا قانرا مینی - اصفهان)

«قَدْ دَخَلْتُ»: وارد شده است، داخل شده است (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «مُفْرَدَات»: واژگانی / «فَعَسَى»: پس چه بسا، پس شاید / «أَنْ تَتَغَيَّرَ»: که دگرگون شود، که تغییر پیدا کند (رد گزینه ۲) / «أَوْزَانٌ»: وزن‌ها / «إِنْ»: چنانچه، اگر / «لَا تُغَيَّرُ»: تغییر ندهیم، دگرگون نسازیم (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «لَا نَقْدَرُ عَلَى نَطْقِهَا»: نمی‌توانیم آن را بر زبان بیاوریم (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «كَلِمَةٌ بِه خُوبَى»: در گزینه ۲ اضافی است (رد گزینه ۲).

نکات مهم درسی:

(۱) چنانچه حرف «قَدْ» بر سر فعل ماضی بیاید، این فعل، به صورت ماضی نقلی ترجمه می‌شود. مثال: «قَدْ دَخَلْتُ»: وارد شده است
(۲) وقتی یک اسم، بار اول به صورت نکره (مُفْرَدَات) و بار دوم همراه با «ال» (المُفْرَدَات) بیاید، «ال» به معنای اسم اشاره (این، آن) ترجمه می‌شود.

(ترجمه)

۸۴- گزینه ۲

(سیر ممرعلی مرتضوی)

«يَفْتَحُ لَكَ فَتْحًا»: («فَتْحًا» مفعول مطلق تأکیدی است و به صورت قید تأکید ترجمه می‌شود) برای تو حتماً گشوده می‌شود (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «الْحُبُّ الَّذِي»: عشقی که / «يُعْطِي لَكَ»: (فعل مضارع مجهول) به تو بخشیده می‌شود (رد گزینه ۴) / «إِعْطَاءٌ لَا مِثِيلَ لَهُ»: («إِعْطَاءٌ» مفعول مطلق نوعی است، «لَا» هم از نوع نفی جنس است) چنان که هیچ همتایی ندارد (رد گزینه‌های ۱ و ۳)

نکات مهم درسی:

(۱) در ترجمه «لَا» نفی جنس از لفظ «هیچ» استفاده می‌کنیم.
(۲) در عبارت «لَا مِثِيلَ لَهُ»، جار و مجرور «لَهُ»، معنای «مالکیت» دارد و با توجه به «لَا»، به صورت منفی (ندارد) ترجمه می‌شود.

(ترجمه)

۸۵- گزینه ۱

(سیر ممرعلی مرتضوی)

«لَا تَمْلِكُ إِلَّا التَّفَاوُلُ»: ما فقط خوش‌بینی را داریم، ما جز خوش‌بینی نداریم (رد گزینه ۴) / «يَمْنَحُ الْقَلْبَ قُوَّةً»: به قلب، قدرتی می‌دهد (رد گزینه ۳) / «لِمُوَاجَهَةِ الصَّعُوبَاتِ»: برای رویارویی با سختی‌ها (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «يُرْسِمُ»: ترسیم می‌نماید / «بِسْمَةِ الْأَمَلِ»: لبخند امید (رد گزینه ۳) / «عَلَى وَجْهِهَا»: بر چهره‌هایمان / «حَتَّى فِي أَصْعَبِ اللَّحْظَاتِ»: حتی در دشوارترین لحظه‌ها (رد گزینه ۴)
کلمه «می‌تواند» نیز در گزینه ۲ اضافی است (رد گزینه ۲).

(ترجمه)

۸۶- گزینه ۳

(مصطفی قدیمی فرد)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «يَشْعُرُ بِخِيَةِ الْأَمَلِ»: احساس ناامیدی می‌کند
گزینه ۲: «لَا يَأْسِرُ = لَا يَأْسُرُ» (فعل نهی غائب): نباید اسیر کند
گزینه ۴: «صَرْتُ»: شدم / «كُنْتُ لَا أَعْرِفُ» (كان + لا + مضارع = ماضی استمراری منفی): نمی‌دانستم / کلمه «أَنْ» هم اضافی است.

(ترجمه)

۸۷- گزینه ۳

(محمود بادرین - یاسوج)

«كَانَ ... قَدْ أَوْصَلُوا» نادرست ترجمه شده است و ترجمه درست آن «رسانده بودند» می‌باشد. دقت شود که «وَصَلَ» به معنای «رسید» و «أَوْصَلَ» به معنای «رساند» است.

(ترجمه)

۸۸- گزینه «۴»

(امیر حسین شکوری)

«دخترش»: بنتها، ابنتها (رد گزینه «۲») (دقت کنید که «آم» مؤنث است، پس ضمیر «ها» صحیح است، نه ضمیر «ه») / «نزد خودش»: عندها (رد گزینه‌های «۱ و ۲») / دقت کنید که معادل عربی «مؤذبانۀ نشانده»، مفعول مطلق نوعی است و مفعول مطلق، همواره منصوب است که به اشتباه در گزینه «۳»، به صورت مرفوع (إِجْلَاسٌ مؤذَّبٌ) آمده است (رد گزینه «۳») / «تا به او بیاموزد»: لِتُعَلِّمَهَا (رد گزینه «۱»)

(ترجمه)

۸۹- گزینه «۳»

(مهمربضا سوری - نهاوری)

عبارت عربی می‌گوید روزگار گاهی به سود تو و گاهی به ضرر تو است، اما بیت فارسی چنین مفهومی ندارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: آیه مبارکه و بیت مقابل آن هر دو می‌گویند پاداش هر کاری، متناسب با خود آن کار است.

گزینه «۲»: عبارت عربی و بیت مقابل آن هر دو در ستایش سکوت هستند.

گزینه «۴»: عبارت عربی و بیت مقابل آن هر دو می‌گویند نتیجه علم باید درستکاری و عمل پسندیده باشد.

(مفهوم)

ترجمه متن درک مطلب:

زبان فقط ابزاری برای ارتباط نیست، بلکه استفاده‌های عجیبی دارد که ممکن است به ذهن‌خاطر نکند؛ مثلاً در جنگ جهانی دوم، ارتش آمریکا از زبان محرمانه «ناواجو» استفاده کرد، به‌طوری که برای دشمن ناشناخته بود، از (جمله) چیزهایی که به آن‌ها کمک کرد تا اطلاعات حساس را محافظت کنند. همچنین زبان در درمان روانی استفاده می‌شود، چنان که برخی کلمات و جملات به بهبود زخم‌های درونی و کاهش اضطراب یا فشار عصبی کمک می‌کنند. در دنیای فناوری، زبان‌های قدیمی مانند سانسکریت، به دلیل دقت قواعد زبانشان، در توسعه هوش مصنوعی استفاده می‌شوند. قابل ذکر است که برخی زبان‌های در معرض انقراض، ثبت و حفظ می‌شوند تا تأثیر آن‌ها بر فرهنگ‌ها و انسان مطالعه شود. زبان راه‌حلی برای مشکلاتی که نمی‌شناختیم ارائه می‌دهد، و آن پلی میان گذشته و آینده است، و ابزاری قدرتمند است که جهان را به روش‌هایی عجیب و شگفت‌انگیز تغییر می‌دهد.

۹۰- گزینه «۳»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

بر اساس متن، نقش زبان چیست؟

زبان همچون ابزاری قدرتمند است که می‌تواند مشکلات غیرمنتظره را حل کند و جهان را به روش‌های مبتکرانه‌ای تغییر دهد!

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: زبان ابزاری قدرتمند برای توسعه تکنولوژی در تمام زمینه‌ها است! (نادرست)

گزینه «۲»: زبان وسیله‌ای فقط برای بیان احساسات است، و مردم همگی از آن استفاده می‌کنند! (نادرست)

گزینه «۴»: زبان گویا وسیله‌ای برای حفظ میراث فرهنگی است و فقط اهل علم و ادب از آن استفاده می‌کنند! (نادرست)

(درک مطلب)

۹۱- گزینه «۲»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

ارتش آمریکا زبان ناواجو را به طور دقیق نمی‌شناختند! (نادرست)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ممکن است انسان بتواند گذشته را به کمک زبان بشناسد!

گزینه «۳»: هیچ شکی نیست که برخی زبان‌ها در قرون گذشته منقرض شده‌اند!

گزینه «۴»: امروزه زبان امکاناتی در مقابل انسان قرار می‌دهد که با گذشته متفاوت است!

(درک مطلب)

۹۲- گزینه «۴»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

آن (سانسکریت) زبانی است که به دلیل قواعد فوق‌العاده‌اش در تکنولوژی استفاده می‌شود! (درست)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: آن (سانسکریت) از زبان‌های در معرض انقراض در جهان است! (نادرست)

گزینه «۲»: یک زبان قدیمی به شمار می‌رود که از قواعد آن، فقط اندکی می‌دانیم! (نادرست)

گزینه «۳»: (یکی) از زبان‌هایی محسوب می‌شود که هوش مصنوعی آن‌ها را ساخته است! (نادرست)

(درک مطلب)

۹۳- گزینه «۳»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

«فاعله ضمیر «هم» نادرست است. ضمیر «هم» که به انتهای فعل متصل شده است، نقش مفعول آن را دارد.

(تحلیل صرفی و اعراب)

۹۴- گزینه ۱»

(سیر مفعولی مرفوضی)

«المُهَدَّدة» در این جا، به معنی «تهدید شده، در معرض تهدید» است، پس اسم مفعول محسوب می‌شود، نه اسم فاعل!

(تلیل صرفی و اعراب)

۹۵- گزینه ۳»

(عمار تابعی)

«بُلْدان» (جمع مَکْسَر «بَلَد») صحیح است. (با توجه به جمله هم مشخص است که این اسم، نباید مثنی باشد و «البُلْدان» نادرست است!)

(ضبط حرکات)

۹۶- گزینه ۳»

(عمیر رضا قاندرامینی - اصفهان)

در این گزینه، «تَحْمَلُ: تحمل کرد» فعل ماضی و متعدی از باب تَفَعَّل است که دارای دو حرف زائد است. («مُشْکَلات» مفعول آن است؛ ترجمه عبارت: «دوستان، مشکلاتی را تحمل کرد و امیدش را هرگز از دست نداد!»)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «تَحَوَّلُ: تبدیل می‌کند» فعل مضارع و متعدی از باب تَفَعَّل است که یک حرف زائد دارد. («الظَّلَامُ» مفعول آن است)

گزینه ۲: «تَقَاعَدُ: بازنشست شد» فعل ماضی و لازم از باب تَفَاعَلَ است که دو حرف زائد دارد.

گزینه ۴: «تَجَالَسُ: همنشینی می‌کند» فعل مضارع و متعدی از باب مُفَاعَلَة است که یک حرف زائد دارد. («عالمه» مفعول آن است)

همچنین «تُرِيذُ: می‌خواهد» فعل مضارع و متعدی از باب اَفْعَال و دارای یک حرف زائد است. («تَقَدَّمُ» مفعول آن است)

(قواعد فعل)

۹۷- گزینه ۱»

(امیر حسین شکوری)

دقت کنید که بعد از تبدیل فعل معلوم به مجهول، باید جنس و صیغه فعل، مطابق نایب فاعل آن شود؛ در گزینه ۱، فعل جمله باید با «السُّبَّاحُ»، که نایب فاعل است، هماهنگ شود؛ یعنی «يُشَاهِدُ» صحیح است.

در سایر گزینه‌ها، فعل مجهول از نظر جنس و تعداد، کاملاً مطابق نایب فاعل آن آمده است و صحیح می‌باشد.

(انواع هملاط)

۹۸- گزینه ۳»

(روح الله گلشن)

صورت سؤال، دو اسم مبالغه را می‌خواهد که نقش آن‌ها با هم متفاوت باشد. «رِسامَة» و «الْخَلَّابة» هر دو بر وزن «فَعَالَة» اسم مبالغه‌اند که نقششان به ترتیب: «خبر» (برای فعل ناقص «كانت») و «صفت» (برای «المناظر») می‌باشد که با یکدیگر تفاوت دارند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «أَمَّارة» بر وزن «فَعَالَة» و «غَفَّار» بر وزن «فَعَّال» هردو اسم مبالغه‌اند اما نقششان یکسان است؛ هر دو خبر حروف مشبَّهة بالفعل هستند. گزینه ۲: «علامة» (مفعول) و «التَّوَابُ» (مضاف الیه) با اینکه از نظر نقش، متفاوت‌اند اما هیچ‌کدام اسم مبالغه نیستند زیرا بر وزن «فَعَالَة» و «فَعَّال» نیستند.

گزینه ۴: «السَّيَّاح» (مضاف الیه) و «السَّيَّارة» (مجرور به حرف جرّ «ب») از نظر نقش، متفاوت هستند اما دقت کنید در این گزینه، فقط «السَّيَّارة» (بر وزن «فَعَالَة») اسم مبالغه است اما «السَّيَّاح» اسم مبالغه نیست؛ با توجه به «أحد السَّيَّاح: یکی از گردشگران» متوجه می‌شویم که «السَّيَّاح» در اصل «السَّيَّاح» (جمع «السَّائِح» و اسم فاعل) است نه «السَّيَّاح» (اسم مبالغه و مفرد)!

(قواعد اسم)

۹۹- گزینه ۲»

(ولی بریی - ابرر)

«مُجْتَهِدِينَ» خبر لکن است که باید مرفوع با علامت «واو» شود (مُجْتَهِدُونَ).

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «مُجْتَهِدُونَ» خبر لیت و مرفوع با «واو» است. گزینه ۳: «المُجْتَهِدِينَ» اسم حروف مشبَّهة بالفعل و منصوب با «ياء» است.

گزینه ۴: «طَلَّاباً» اسم حروف مشبَّهة بالفعل و منصوب است، «مُجْتَهِدِينَ» نیز صفت است که به تبعیت از آن، با علامت «ياء» منصوب شده است.

(انواع هملاط)

۱۰۰- گزینه ۲»

(محمود یاربرین - یاسوج)

در گزینه ۲، «و التلمیذات قائمات» (واو حالیه + مبتدا + خبر) حال جمله است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «حاضِرین» خبر کان (از افعال ناقصه) است.

گزینه ۳: «و یُسْتَعْمَلُ» نمی‌تواند حال باشد.

گزینه ۴: «کثیراً» مفعول است.

(هال)

تاریخ

۱۰۱- گزینه ۳

(سیدآرش مرتضایی فر)

گاه‌شماری خورشیدی - قمری بابلی در قلمرو هخامنشیان رواج داشته است.

(تاریخ (۱)، تاریخ؛ زمان و مکان، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۵)

۱۰۲- گزینه ۴

(مفهرم ابوالحسنی)

الف) مربوط به دوره شی‌هوانگ‌تی، فرمانروای سلسله چه این می‌باشد که دیوار چین را تکمیل کرد، در حالی که کنفوسیوس در مورد «ج»، چندین قرن قبل از شی‌هوانگ‌تی زندگی می‌کرده است.

تکته: توجه شود که دوره زندگی کردن کنفوسیوس در مورد «ج» مدنظر است، نه رواج اندیشه‌های او؛ چرا که می‌دانیم در زمان شی‌هوانگ‌تی، وی با رواج اندیشه‌های کنفوسیوس دستور به سوزاندن آثار و نابودی پیروان وی داد.

ب) مربوط به دوره آکد و فرمانروایی سارگن بر این سلسله است، در حالی که مورد «د» در دوره سلسله اموری‌ها، که سلسله بعد از آکد می‌باشد، رخ داده است.

(تاریخ (۱)، همان در عصر باستان؛ میراث بشری، صفحه‌های ۳۷، ۴۷ تا ۴۹)

۱۰۳- گزینه ۲

(تابان صیقلی)

الف) گزارش‌ها و آگاهی‌های پراکنده‌ای که در آثار نویسندگان یونانی معاصر با هخامنشیان آمده است، بیشتر بازتاب‌دهنده شیوه تعلیم و تربیت فرزندان خاندان شاهی و درباریان است.

ب) اگرچه در ایران باستان با نام فیلسوفان و دانشمندان مشهوری مانند افلاطون و بقراط و ارسطو روبه‌رو نمی‌شویم اما از مندرجات اوستا، شاهنامه، کتیبه‌ها و گزارش‌های تاریخ‌نویسان یونانی و رومی می‌توان استنباط کرد که دانش و فرهنگ ایرانیان در سطح بالایی بوده است.

ج) ایرانیان همواره علاقمند بوده‌اند که از دانش و دستاوردهای علمی مردم دیگر سرزمین‌ها استفاده کنند (کتاب منبعی برای این گزاره ذکر نکرده است).

د) مندرجات کتیبه‌ها و پاره‌ای از گزارش‌های مورخان یونانی به روشنی نشان می‌دهد که خاندان هخامنشی پشتیبان و مشوق جدی دانش و هنر بوده‌اند.

(تاریخ (۱)، زبان، علم و آموزش، صفحه‌های ۱۴۰ و ۱۴۱)

۱۰۴- گزینه ۲

(علیرضا پدرام)

در کتاب درسی تاریخ (۱)، در مورد موضوع «الف» و «د» به نوشته‌های هردو استناد شده است.

در مورد «ب»، به کتاب «مادیان هزاردادستان» و در مورد «ج» هم بیشتر به نقوش و پیکره‌های برجای‌مانده اشاره شده است.

(تاریخ (۱)، ترکیبی، صفحه‌های ۷، ۷۹، ۱۰۵ و ۱۲۰)

۱۰۵- گزینه ۳

(مهمدموری یعقوبی)

تشریح کامل عبارت‌ها:

الف) بررسی ابزارها و وسایل دست‌ساخته انسان که به‌طور خاص در قلمرو دانش‌هایی چون باستان‌شناسی، معماری و هنر قرار می‌گیرند، اطلاعات بسیار مفیدی برای بازآفرینی گذشته، در اختیار مورخان می‌گذارند. - در گذشته، مورخانی مانند مسعودی، برای بررسی درستی و یا نادرستی برخی از اخبار و گزارش‌های تاریخی به مسافرت می‌رفتند و مکان رویدادها را از نزدیک بررسی می‌کردند.

ب) مورخ در روش تاریخ‌نگاری تحلیلی، با بررسی موشکافانه تمام اخبار و روایت‌های مربوط به یک رویداد و نقد آن‌ها، علل، آثار و پیامدهای آن واقعه را تحلیل و تفسیر می‌کند. از برجسته‌ترین آثاری که به این شیوه تألیف شده است، می‌توان به کتاب «تجارب‌الامم» ابوعلی مسکویه، «تاریخ بیهقی» و «مروج‌الذهب» مسعودی اشاره کرد.

ج) محوطه‌ها و بناهای تاریخی، به مورخان این امکان را می‌دهند تا از اوضاع فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و نظامی دوران گذشته آگاهی یابند. این آثار، به مورخان، برای فهم عمیق‌تر و بازسازی دقیق‌تر گذشته‌ها کمک می‌کنند.

د) مورخانی همچون یعقوبی، مقدسی، ابن مسکویه، بیهقی و ابن اسفندیار، عدم مطابقت یک روایت تاریخی با عقل را، دلیلی بر بطلان و نادرستی آن می‌دانستند. - مورخ در روش تاریخ‌نگاری ترکیبی، به جای ذکر همه روایات درباره یک موضوع، با مطالعه و مطابقت دادن همه روایت‌ها، یک گزارش از مجموع آن‌ها تنظیم می‌کند. از مشهورترین چهره‌های این سبک بلاذری صاحب کتاب «فتوح‌البلدان» و دینوری صاحب کتاب «اخبار الطوال» است.

(تاریخ (۲)، تاریخ‌شناسی، صفحه‌های ۲، ۳، ۴، ۱۵، ۱۷ و ۱۸)

۱۰۶- گزینه ۱

(سیدآرش مرتضایی فر)

تشریح موارد نادرست:

ج) رساله مزبور از محمد زکریای رازی است.

ه) سلسله‌های طاهریان و سامانیان ریشه در خاندان‌های کهن دهقانی منطقه خراسان و ماوراءالنهر داشتند که بنیان‌گذاران این دو سلسله با فرمان خلیفه عباسی به حکومت رسیدند.

(تاریخ (۲)، ظهور و گسترش تمدن ایرانی - اسلامی، صفحه‌های ۹۰ تا ۹۵ و ۹۸)

۱۰۷- گزینه «۴»

(مریم فسروی دهنوی)

بررسی عبارت‌های نادرست:

الف) شاهان و فرمانروایان کلیسا را از دخالت در امور سیاسی منع می‌کردند.
 ب) مارتین لوتر عقیده داشت که «آنچه مایه رستگاری انسان می‌شود، ایمان است و نه انجام دادن کارهای نیک».

(تاریخ (۲)، رنسانس و عصر جدید، صفحه‌های ۱۸۳ و ۱۸۵)

۱۰۸- گزینه «۳»

(علیرضا پیرا)

ترتیب زمانی وقایع مذکور، از قدیم به جدید، به شکل زیر است:

د) آزادسازی سواحل و جزایر ایرانی خلیج فارس از دست پرتغالی‌ها
 ب) شورش طایفه‌ای از افغان‌های قندهار و تسخیر اصفهان

الف) برکناری قائم مقام فراهانی از وزارت و قتل وی

ج) تأسیس مدرسه دارالفنون

(تاریخ (۲)، تحولات سیاسی و اقتصادی ایران در دوره صفوی، صفحه‌های ۱۴۰ و ۱۴۲)

(تاریخ (۳)، سیاست و حکومت در عصر قاجار، صفحه ۳۵)

۱۰۹- گزینه «۴»

تشریح عبارت‌ها:

الف) ایلخانان مغول همانند (برخلاف) هخامنشیان، مشوق جدی کنده‌کاری بر روی دیوار بناهای حکومتی و سینه صخره‌های کوهستانی بودند. (نادرست)

ب) در دوران اشکانیان همانند دوره تیموریان، شهر و شهرنشینی گسترش قابل توجهی یافت. (درست)، شهر و شهرنشینی در دوران تیموریان برخلاف اوایل دوره مغول، دچار افول و زوال نشد.

ج) در معماری دوران اشکانیان و ساسانیان، همانند دوران ایلخانان، بناهای طاق‌دار، گنبدی و دارای ایوان با تزیینات ساختمان‌ها از گچ‌بری دیده می‌شود. (درست)

د) هنر بافندگی در دوره هخامنشیان همپا با فرش بافی در دوره تیموریان (شواهدی دال بر وجود این هنر نیست) در شهر هرات بود. (نادرست)

(تاریخ (۱)، هنر و معماری، صفحه‌های ۱۴۶ تا ۱۴۸ و ۱۵۰)

(تاریخ (۲)، ترکیبی، صفحه‌های ۱۱۹ و ۱۳۰)

۱۱۰- گزینه «۲»

(میهبه مهیبه)

- تشکیلات اداری ساسانیان از اداره‌ها یا دیوان‌های مختلفی تشکیل شده بود که در رأس آن‌ها، وزیر بزرگ قرار داشت.

- در عصر سلجوقی، دیوان وزارت که وزیر در رأس آن قرار داشت به شکوهمندی بی‌نظیری رسید.

(تاریخ (۱)، آیین کشورداری، صفحه‌های ۱۰۳ و ۱۰۴)

(تاریخ (۲)، ترکیبی، صفحه‌های ۷۰، ۱۰۵ و ۱۰۶)

۱۱۱- گزینه «۲»

(تابان صیقلی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

ب) استعمارگران اروپایی به تدریج با دامن‌زدن به اختلافات دینی و قومی در هند، بخش‌هایی از آن سرزمین را تصرف کردند.

تکته: در نتیجه دخالت در امور داخلی عثمانی، اروپایی‌ها توانستند به تدریج بخش‌هایی از قلمرو عثمانی را تصاحب کنند و بر ضعف دولت آن بیفزایند.

ج) سرزمین آمریکا تا قرن ۱۸ شامل تنها چند ایالت در ساحل اقیانوس اطلس بود. ایالت‌های ساحل شرقی بر ویرانه خانه‌ها، مزارع و املاک بومیان سرخپوست بنا شده بود.

(تاریخ (۳)، ایران و جهان در آستانه دوره معاصر، صفحه‌های ۲۵ تا ۲۷ و ۳۱)

۱۱۲- گزینه «۲»

(مریم فسروی دهنوی)

ب) در نتیجه یک قرن مبارزه بیدارگری، ارتباط منظمی میان علما و مردم به‌وجود آمد و زمینه پیدایش حرکتی فکری به رهبری عالمان دینی فراهم شد. گسترش این حرکت فکری موجب افزایش آگاهی مردم در زمینه مسائل اعتقادی و دینی شد و باورهای مذهبی و فرهنگی جامعه را در مقابل انحرافات فکری تقویت کرد. اولین ثمره این فعالیت‌ها، پیروزی در نهضت تنباکو بود که علاوه بر لغو قرارداد توتون و تنباکو، قدرت و رهبری روحانیون شیعه را در صحنه سیاسی کشور آشکار کرد و آسیب‌پذیری استبداد داخلی و استعمار خارجی را در برابر اراده ملت نشان داد. این جریان فکری و اعتراض‌آمیز از دوره ناصرالدین شاه به دوره سلطنت مظفرالدین شاه منتقل شد و به تدریج به نهضتی عظیم به رهبری روحانیون تبدیل گردید که آیت‌الله سید محمد طباطبایی، آیت‌الله سید عبدالله بهبهانی و آیت‌الله شیخ فضل‌الله نوری در داخل و مراجعی همچون آیت‌الله شیخ محمد کاظم خراسانی، آیت‌الله شیخ عبدالله مازندرانی و آیت‌الله حاج میرزا حسین فرزند میرزا خلیل تهرانی در نجف اشرف آن را رهبری می‌کردند.

د) مراجع تقلید، از نجف اشرف، طی تلگراف‌هایی، به نصیحت شاه پرداختند. در چنین شرایطی، شاه، در شهریور سال ۱۲۸۶، به ناچار متمم قانون اساسی را امضا کرد.

(تاریخ (۳)، نهضت مشروطه ایران، صفحه‌های ۶۲، ۶۳ و ۷۰)

۱۱۳- گزینه «۱»

(مهمرب ابوالحسنی)

موسولینی، پس از اینکه پادشاه ایتالیا به تشویق صاحبان صنایع، وی را به نخست‌وزیری منصوب کرد، به دلیل اینکه سودای احیای امپراتوری روم باستان و تسلط بر دریای مدیترانه و شمال آفریقا را داشت، به کشور اتیوپی تجاوز نظامی کرد.

(تاریخ (۳)، جنگ جهانی دوم و جهان پس از آن، صفحه‌های ۱۰۱ تا ۱۰۳)

جغرافیا

۱۱۴- گزینه ۳

(علیرضا پدرا)

کافی است مشخص کنیم هر یک از موارد، مربوط به کدام مرحله از مسیر پژوهش در جغرافیا هستند:

(الف) جمع‌آوری اطلاعات

(ب) تدوین فرضیه

(ج) طرح سؤال و بیان مسأله

(د) نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها

با توجه به این توضیحات، فقط گزینه ۳ توضیح درستی ارائه داده است.

(پغرافیای ایران، روش مطالعه و پژوهش در پغرافیا، صفحه‌های ۹ تا ۱۲)

۱۱۵- گزینه ۴

(مریم فسروی دهنوی)

(الف) کوه‌های شرق و جنوب شرقی

(ب) منطقه کوهستانی البرز

(ج) منطقه کوهستانی غربی (زاگرس)

(د) منطقه کوهستانی مرکزی

بررسی موارد نادرست:

گزینه ۱: «کوه‌های منطقه کوهستانی البرز امتداد غربی - شرقی دارند.

تکته: دامنه این کوه‌ها معمولاً به سمت شمال یا جنوب است.

گزینه ۲: «فعالیت‌های آتشفشانی در کواترنر سبب شکل‌گیری قله دماوند در رشته‌کوه‌های البرز شده است.

گزینه ۳: «بخش اعظم چین‌خوردگی‌های منطقه کوهستانی البرز حاصل کوهزایی مواد رسوبی طی میلیون‌ها سال است.

(پغرافیای ایران، ناهمواری‌های ایران، صفحه‌های ۲۴ تا ۲۶، ۲۸ و ۲۹)

۱۱۶- گزینه ۴

(مبیه ممبی)

(الف) در عصر هخامنشیان، داریوش کشور را به سی شهری که همان شهر می‌باشد، تقسیم کرد.

(ب) در سال ۱۳۱۶ با تصویب قانون تقسیمات کشوری، ایران به ۱۰ استان و ۴۹ شهرستان تقسیم شد.

(ج) در دوره عباسیان، قلمرو جغرافیایی به واحدهایی تحت عنوان «ایالت» تقسیم‌بندی می‌شد که در مجموع به ۳۱ ایالت می‌رسید.

(د) در دوران سلوکیان کشور به ۷۲ بخش تقسیم شد.

(پغرافیای ایران، تقسیمات کشوری ایران، صفحه‌های ۷۲ و ۷۳)

۱۱۷- گزینه ۲

(مبیه ممبی)

(الف) در نظر گرفتن معیار انسانی (زبان) باعث به‌وجود آمدن ناحیه‌ای در مجاورت مرز ایالات متحده آمریکا و مکزیک شده که هر دو زبان انگلیسی و اسپانیایی در آن قسمت رواج دارد.

(ب) پیامد اینکه مرزهای نواحی قابل تغییر هستند، مهاجرت روستاییان از یک ناحیه یا وقوع خشکسالی، وسعت یک ناحیه کشاورزی را کاهش می‌دهد یا ممکن است به کلی آن ناحیه را به ناحیه‌ای غیرکشاورزی تبدیل کند.

(پغرافیا ۲)، نامیه چیست؟، صفحه‌های ۵، ۱۵ تا ۱۷)

۱۱۸- گزینه ۳

(مریم فسروی دهنوی)

عبارت «الف» بیانگر اشکال کاوشی و عبارت «ج» بیانگر اشکال تراکمی می‌باشد.

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه ۱: «تلماسه و جزایر مرجانی از جمله اشکال تراکمی (ج) هستند؛ نه اشکال کاوشی (الف)

گزینه ۲: «طاق دریایی و کلویت از جمله اشکال کاوشی (الف) هستند؛ نه اشکال تراکمی (ج)

گزینه ۴: «چاله‌های بادی از جمله اشکال کاوشی (الف) است؛ نه اشکال تراکمی (ج)

(پغرافیا ۲)، ناهمواری‌ها و اشکال زمین، صفحه‌های ۳۷، ۳۸ و ۵۰)

۱۱۹- گزینه ۱

(علیرضا پدرا)

مطابق توضیحات کتاب درسی، موارد «الف» و «د» قدرت ملی را کاهش می‌دهند، برعکس، موارد «ب» و «ج» تأثیر افزایشی بر قدرت ملی دارند.

(پغرافیا ۲)، ژئوپلیتیک، صفحه‌های ۱۳۹ تا ۱۵۱)

۱۲۰- گزینه ۱

(مهمدموری یعقوبی)

طبق قاعده، با افزایش هر ۱۰۰۰ متر ارتفاع، ۶ درجه سانتی‌گراد دمای هوا کاهش می‌یابد.

$$\frac{۴۳۰۰}{۱۰۰۰} = ۴ / ۳ \quad \text{دمای قله مورد نظر گروه (۱)}$$

$$\Rightarrow ۴ / ۳ \times ۶^{\circ} = ۲۵ / ۸^{\circ}$$

یعنی دمای این قله، ۲۵ / ۸ درجه سانتی‌گراد سردتر از سطح زمین است. پس:

$$۲۰^{\circ} - ۲۵ / ۸^{\circ} = -۵ / ۸^{\circ} \text{ C}$$

$$\frac{۵۴۰۰}{۱۰۰۰} = ۵ / ۴ \quad \text{دمای قله مورد نظر گروه (۲)}$$

$$\Rightarrow ۵ / ۴ \times ۶^{\circ} = ۳۲ / ۴^{\circ} \text{ C}$$

یعنی دمای این قله، ۳۲ / ۴ درجه سانتی‌گراد سردتر از سطح زمین است. پس:

$$۲۵^{\circ} - ۳۲ / ۴^{\circ} = -۷ / ۴^{\circ} \text{ C}$$

(پغرافیای ایران، آب و هوای ایران، صفحه ۳۸)

(پغرافیا ۲)، نوامی آب و هوایی، صفحه ۲۳)

۱۲۱- گزینه ۲

(مبیه ممبی)

به طور کلی علل ایجاد بیابان‌ها عبارت اند از:

(الف) دوری از منابع رطوبت: برخی نواحی به علت دوری از دریاها و منابع رطوبتی و یا شکل و جهت ناهمواری‌ها و قرار گرفتن در پشت کوه‌ها که از رسیدن توده هوای مرطوب به آن‌ها جلوگیری می‌کند، با خشکی هوا مواجه می‌شوند؛ مانند بیابان گبی یا تکه ماکان. (رد گزینه‌های «۴» و «۱»)

مهم‌ترین کمربندهای خشک و بیابانی کره زمین در اثر عامل پرفشار جنب حاره‌ای به وجود آمده است که کشور ما هم در داخل این کمربند خشک قرار دارد. عامل پرفشار جنب حاره‌ای در تابستان به داخل کشور پیشروی می‌کند و مانع ریزش بارش در دوره گرم سال در کشور می‌شود.

فلسفه و منطق

۱۲۶- گزینه «۴»

(پواد پاکزل)

همه گزینه‌ها مستعد مغالطه اشتراک لفظ هستند به جز گزینه «۴» که در آن امکان بروز مغالطه ابهام در مرجع ضمیر وجود دارد. عبارت «اگر پدرام می‌گوید من باهوش‌ترینم لابد درست می‌گوید» دوپهلوی است و می‌توان این عبارت را به دو صورت خواند: ۱- پدرام از خودش تعریف کرده و درست گفته است. ۲- پدرام گوینده را باهوش‌ترین دانسته است و درست هم گفته است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در عبارت «در فلسفه علوم اجتماعی آنان که طرفدار اصالت فرد و اصالت جامعه هستند چگونه می‌اندیشند؟» حرف «واو» امکان بروز مغالطه اشتراک لفظ را پدید آورده است. معنای اول: طرفداران اصالت فرد و اصالت جامعه هر کدام چگونه فکر می‌کنند؟ معنای دوم: کسانی که هم‌زمان طرفدار اصالت فرد و اصالت جامعه هستند (اصالت توأمان) چگونه فکر می‌کنند؟ گزینه «۲»: در عبارت «مرد به همسرش می‌گفت من دیگر نمی‌کشم» فعل «نمی‌کشم» دو معنا دارد: ۱- تحمل و توان ادامه‌دادن ندارم. ۲- اعتیاد ندارم. گزینه «۳»: در عبارت «آنها می‌گفتند در کلاس استاد محمدی غیبت کردن لذت‌بخش است» واژه غیبت کردن دو معنا دارد: ۱- پشت سر دیگران حرف زدن ۲- حضور پیدا نکردن در کلاس.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳، ۱۴ و ۱۷)

۱۲۷- گزینه «۲»

(موسی سپاهی - سروان)

مغالطه اشتراک لفظ زمانی رخ می‌دهد که یک کلمه یا عبارت در یک جمله یا استدلال چندین معنا داشته باشد و بدون توجه به این چندمعنایی، از آن برای استنتاج یک نتیجه استفاده شود. این مغالطه می‌تواند در اشکال مختلف خود نمایان شود، همانند اشتراک اسم، فعل و یا حرف.

در گزینه «۱» واژه «مشتري» ابتدا به معنای سیاره مشتری و سپس به معنای «خریدار» آمده است. در گزینه «۳» گرگان اول شهر گرگان و گرگان دوم منظور جمع «گرگ» (گرگ‌ها) است. در گزینه «۴» بهشت اول «جنت» می‌باشد و بهشت دوم فعل است از مصدر هشتن.

با بررسی گزینه‌ها نتیجه می‌گیریم که فقط گزینه «۲» مستعد مغالطه اشتراک لفظ نیست. در این بیت «خَلَقَ» و «خُلِقَ» در مصراع اول به همین ترتیب آمده‌اند و بنابراین بیت مستعد مغالطه نگارشی کلمات است، نه اشتراک لفظ.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳، ۱۴ و ۱۶)

۱۲۸- گزینه «۴»

(هسین آفونری راهنمایی)

دو مفهومی که بین‌شان نسبت عموم و خصوص من‌وجه برقرار است؛ اگر یکی از آنان را نقیض کنیم، نسبت مفهوم‌های جدید یکی از این دو حالت می‌تواند باشد: ۱- عموم و خصوص مطلق ۲- عموم و خصوص من‌وجه. اگر مفهوم «غیرالف» فقط مصداق‌های مفهوم «ب» را در برگیرد عموم و خصوص مطلق داریم و اگر مفهوم «غیرالف» مصداقی غیر از مصداق مفهوم «ب» را هم در بگیرد، رابطه عموم و خصوص من‌وجه برقرار است.

(منطق، مفهومی و مصداقی، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

ب) استقرار مرکز پرفشار: در برخی سواحل قاره‌ها مانند سواحل امریکای جنوبی و سواحل جنوب غربی آفریقا بیابان‌هایی پدید آمده‌اند. (بیابان آتاکاما در آمریکای جنوبی و نامیب در آفریقا) و در این مناطق نیز علت اصلی به وجود آمدن بیابان، وجود مرکز پرفشار و صعود نکردن هواست. (رد گزینه «۳»)

(پغرافیا ایران، آب و هوای ایران، صفحه ۳۷)

(پغرافیا ۲)، نواهی آب و هوایی، صفحه‌های ۲۶، ۳۴)

۱۲۲- گزینه «۴»

(موشیر رستمی ریک)

$$\text{مساحت (مترمربع)} = \frac{350000}{25000} = 14 \text{ (مترمربع)} \Rightarrow \text{جمعیت (نفر)} = \text{سرانه}$$

(پغرافیا ۳)، مدیریت شهر و روستا، صفحه ۲۹)

۱۲۳- گزینه «۱»

(محمدر ابدالسنی)

هرچه تعداد نقاط بر سر راه کمتر باشد، دسترسی مطلوب‌تر است، چرا که تعداد نقاط بیشتر به معنی تأخیر زمانی بیشتر و تراکم رفت و آمد بیشتر است.

تعداد نقاط مناطق در این سؤال:

ری: ۱۲

فردوس: ۱۳

کمند: ۱۴

قلعه نو: ۱۴

سرو: ۱۵

فرهنگ: ۱۶

درختی: ۱۷

فرحزاد: ۱۷

(پغرافیا ۳)، مدیریت حمل و نقل، صفحه‌های ۶۰ و ۶۱)

۱۲۴- گزینه «۲»

(هسین سهرابی)

بررسی عبارت‌های نادرست:

الف) کارشناسان شدت زمین‌لرزه را با بازدیدهای میدانی از محل زمین‌لرزه و بزرگای آن را با دستگاه لرزه‌نگار اندازه‌گیری می‌کنند.

ج) هرچه عمق کانونی زمین‌لرزه بیشتر باشد، یعنی امواج مجبور به پیمودن مسیر طولانی‌تر برای رسیدن به سطح باشند، تخریب و خسارت کاهش می‌یابد.

(پغرافیا ۳)، ویژگی و انواع مقادرات طبیعی، صفحه ۸۴)

۱۲۵- گزینه «۲»

(محمدر ابدالسنی)

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: هر دو مورد ذکرشده مربوط به روش‌های سازه‌ای هستند.

گزینه «۳»: این مورد مربوط به روش‌های غیر سازه‌ای است که باید در کنار روش‌های سازه‌ای به کار گرفته شوند.

گزینه «۴»: این مورد مربوط به روش‌های سازه‌ای است. الزام به استفاده در کنار روش دیگر مربوط به روش‌های غیر سازه‌ای می‌باشد.

(پغرافیا ۳)، مدیریت مقادرات طبیعی، صفحه‌های ۱۰۴ و ۱۰۵)

۱۲۹- گزینه «۱»

(فیروز نژادنیف - تبریز)

گزینه «۱» تعریف لغوی است، زیرا تنها مترادف‌های لغوی واژه «ناکامی» را بیان کرده است.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

۱۳۰- گزینه «۳»

(عرفان دهرشیا)

در واقع سؤال از ما می‌خواهد عباراتی را که تصور هستند تشخیص دهیم:

بررسی عبارات:

الف) فعل است و افعال، جمله خبری بامعنا و تصدیق هستند. (قضیه حملی)
 ب) مصدری است و مصدرها فعل نیستند و جمله کامل نیستند. (تصور)
 ج) یک دعا و درخواست درونی است و جمله انشایی است. (تصور)
 د) استفهام انکاری است و آن را می‌توان هم به صورت قضیه شرطی و هم به صورت قضیه حملی بازنویسی کرد.
 ه) اگر می‌خواهی رسوا نشوی، همرنگ جماعت شو؛ پس جمله انشایی است. (تصور)

ی) ساختار جمله به شکل استاندارد: چنین نیست که اگر ... آنگاه ... ؛ پس قضیه شرطی است.

(منطق، قضیه حملی، صفحه‌های ۵۵ تا ۵۷)

۱۳۱- گزینه «۳»

(میر سوریان)

در مربع تقابل از کذب قضایای کلیه تنها در حالت تناقض می‌توان صدق قضیه‌ای دیگر را نتیجه گرفت. پس A نقیض یک قضیه کلیه است یعنی قضیه‌ای جزئی است (موجب یا سالبه). از طرفی صدق قضایای سالبه تنها از کذب قضایای موجب قابل استنتاج است (از طریق رابطه تناقض یا تداخل تحت تضاد). پس A موجب جزئی است.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: متداخل متناقض «بعضی الف ب است» ← متداخل «هیچ الف ب نیست» ← بعضی الف ب نیست.

گزینه «۲»: متضاد متداخل «بعضی الف ب نیست» ← متضاد «هیچ الف ب نیست» ← هر الف ب است.

گزینه «۳»: عکس مستوی متضاد «هیچ الف ب نیست» ← عکس مستوی «هر الف ب است» ← بعضی الف است. ✓

گزینه «۴»: متناقض عکس مستوی «هر الف ب است» ← متناقض «بعضی الف است» ← هیچ الف نیست.

(منطق، اقسام قضایا، صفحه‌های ۶۲ تا ۶۸)

۱۳۲- گزینه «۲»

(علی معزی)

با توجه به صورت سؤال، نتیجه قیاس می‌شود «هیچ الف ج نیست» یا «بعضی الف ج نیست». دقت کنید که برای تعیین مقدمه اول و دوم یک قیاس، باید به موضوع و محمول نتیجه توجه کرد؛ موضوع نتیجه از مقدمه اول گرفته می‌شود و محمول نتیجه از مقدمه دوم گرفته می‌شود؛ پس مقدمه دوم می‌شود «هر ج ب است». (نقیض «بعضی ج ب نیست».)

اگر گزینه «۲» یعنی «بعضی ب الف نیست» را در جایگاه مقدمه اول قرار دهیم قیاس نامعتبری خواهیم داشت، زیرا حدوسط در هر دو مقدمه، دارای علامت منفی خواهد بود و شرط دوم اعتبار رعایت نشده است. اما اگر سایر گزینه‌ها را در جایگاه مقدمه اول قرار دهیم قیاس معتبری شکل می‌گیرد. دقت کنید در بررسی شرایط اعتبار قیاس، در اینجا باید به قانون کیف نتیجه و سه شرط مهم اعتبار توجه کرد.

(منطق، قیاس اقترانی، صفحه‌های ۷۴، ۷۷ تا ۷۹)

۱۳۳- گزینه «۲»

(مهر کرمی‌نیا - رفسنجان)

قیاس استثنایی دارای ۲ نوع اصلی است که عبارت‌اند از: اتصالی و انفصالی. خود قیاس انفصالی هم دارای ۳ نوع است؛ یعنی جمعاً ۴ نوع قیاس استثنایی داریم که هر کدام نیز ۴ حالت نتیجه‌گیری دارند؛ پس قیاس استثنایی در کل، دارای ۱۶ حالت است.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۹۰ تا ۹۵)

۱۳۴- گزینه «۲»

(پیرکل رهیمی)

از قاعده رفع تالی استفاده کرده که معتبر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: از مغالطه وضع تالی استفاده کرده، ممکن است فرد به دلایل دیگری موفق شده باشد.

گزینه «۳»: نتیجه‌گیری نادرست است، زیرا زوج بودن در مقدمات ذکر نشده است.

گزینه «۴»: از مغالطه رفع مقدم استفاده کرده، ممکن است فرد بدون ورزش کردن هم سالم بماند.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۹۰ تا ۹۳)

۱۳۵- گزینه «۴»

(فیروز نژادنیف - تبریز)

مبانی و شالوده‌های علوم در فلسفه مضاف آن علم (فلسفه مضاف علوم مختلف) بررسی می‌شود.

سؤال «آیا یک چیز برای همه به یکسان زیبا یا زشت جلوه‌گری می‌کند؟» در فلسفه هنر بحث می‌شود.

سؤال «آیا در هستی قانون علیت وجود دارد؟» مربوط به هستی‌شناسی است.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شافه‌های فلسفه، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۵)

۱۳۶- گزینه «۴»

(میر سوریان)

تفکر درباره گذشته و آینده فراتر از مسائل محسوس است. پس اگر به رنگ لباسی که فردا می‌خواهم بپوشم یا دیروز پوشیده بودم فکر کنم، به امری فراتر از مسائل محسوس اندیشیده‌ام.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: مشکل سوفیستی شناخت نبود بلکه امکان شناخت بود. آن‌ها درباره شناخت سخن می‌گفتند؛ پس چیستی آن برایشان روشن بوده است.

گزینه «۲»: چهل ساده نشانه امکان شناخت است، زیرا شناخت به چهل است (می‌دانم که نمی‌دانم)، ولی چهل مرکب چهل به یک واقعیت و چهل به همین چهل است که هیچ شناختی در آن نیست. (نمی‌دانم که نمی‌دانم).
گزینه «۳»: آموختن و یادگیری از نشانه‌های تدریجی بودن شناخت است ولی سبب آن نیست.

(فلسفه یازدهم، ترکیبی، صفحه‌های ۴۰، ۴۵ و ۴۷)

۱۳۷- گزینه «۲»

(هسین آفونری راهنمایی)

انسان با کمک قوه عقل می‌تواند امور محسوس و غیرمحسوس را درک کند. عقل آدمی می‌تواند بدون استفاده از یافته‌های تجربی دانش‌هایی را پایه‌گذاری کند که به آن دانش‌ها، شناخت عقلی می‌گوییم؛ مانند: فلسفه و ریاضیات.

(فلسفه یازدهم، ابزارهای شناخت، صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

۱۳۸- گزینه «۱»

(مهمر رضایی‌بقا)

دکارت، بدن را ماشینی پیچیده می‌داند که به طور خودکار فعالیت می‌کند و مانند دیگر اجسام از قوانین فیزیکی تبعیت می‌کند و آزاد نیست. ارسطو انسان را حیوان ناطق می‌دانست که ویژگی نطق و قابلیت حیات او مربوط به نفس است و از نظر او، حیات بالفعل زمانی محقق می‌شود که نفس همراه بدن باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: ارسطو نیز انسان را دوبعدی می‌دانست، نه حقیقتی یکپارچه و بعد جسمانی را متفاوت از نفس می‌دانست.

گزینه «۳»: دکارت معتقد بود که نفس از بدن استفاده می‌کند و بی‌ارتباط با آن نیست. ارسطو به تعامل بدن و نفس معتقد بود.

گزینه «۴»: ارسطو میان آزادی و جسم منافات می‌دید؛ زیرا جسم از نظر او مادی است و بنابراین نمی‌تواند آزاد باشد.

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان (۱)، صفحه‌های ۷۲ و ۷۳)

۱۳۹- گزینه «۳»

(مهمر رضایی‌بقا)

مقصود کانت این است که عمل هر انسانی باید به گونه‌ای باشد که اگر دیگران هم همان کار را در مورد وی انجام دادند، او آن کار را بپسندد و عاملان آن را تحسین کند.

(فلسفه یازدهم، انسان، موبور افلاک‌گرا، صفحه ۸۸)

۱۴۰- گزینه «۱»

(غیروز نژادنیف - تبریز)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: جسم دارای بعد است (وجوبی) - هوا دارای وزن است (وجوبی).

گزینه «۲»: حیوان انسان است (امکانی) - آب خاک است (امتناعی).

گزینه «۳»: سفیدی رنگ است (وجوبی) - سیل خطرناک است (امکانی).

گزینه «۴»: این شکل مربع است (امکانی) - مجموع زوایای مثلث دو قائمه است (وجوبی).

(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

۱۴۱- گزینه «۲»

(هوار پاکدل)

فیلسوفان مسلمان از جمله ابن‌سینا درک و دریافت علیت را عقلی می‌دانند و معتقدند به وسیله تجربه صرفاً می‌توان مصادیق علیت را کشف کرد نه خود اصل علیت را.

بررسی سایر گزینه‌ها:

دکارت درک علیت را فطری می‌داند نه تجربی (رد گزینه «۱»).

تجربه‌گرایان دریافت اصل علیت را پس از مشاهده توالی پدیده‌ها می‌دانند؛ بنابراین درک علیت در نظر آنان فطری نیست (رد گزینه «۳»).

هیوم در مسئله علیت اعتقاد دارد که با تجربه هم نمی‌توان به درکی از اصل علیت دست یافت و درک رابطه علیت یک فرایند غیرتجربی و غیرعقلی است (رد گزینه «۴»).

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۸)

۱۴۲- گزینه «۲»

(عرفان دهرشیا)

هیوم برهان نظم را با این نتیجه قبول داشت که برهان نظم وجود یک ناظم و خالق که اداره‌کننده جهان است را اثبات می‌کند، اما می‌گفت این برهان نمی‌تواند اثبات کند که این خالق و ناظم همان خداوندی است که نیازمند به علت نیست و وجودی ازلی و ابدی دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: کانت به وجود خدا نرسید، بلکه به ضرورت وجود خدا رسید.

گزینه «۳»: به نظر دکارت، تصور وجود نامتناهی از یک موجود نامتناهی آمده و اوست که چنین ادراکی را به موجودات متناهی مثل انسان داده است.

گزینه «۴»: کانت نفس مجرد را از طریق اراده و اختیار اثبات کرد.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت اول، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۶)

۱۴۳- گزینه «۲»

(کنکور قاج از کشور ۱۴۰۱)

اذهان عادی دیدگاه اصالت ماهیت را راحت‌تر درک می‌کنند و می‌پذیرند. مطابق با این دیدگاه ماهیت‌های گوناگونی نظیر اسب، انسان و ... وجود دارند و ذهن ما مفهوم وجود را از آن‌ها می‌فهمد و انتزاع می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دیدگاه اصالت وجود نمی‌گوید که ماهیت همان وجود است. مطابق با این دیدگاه آنچه مابه‌ازای واقعی در خارج دارد وجود است و ماهیت در تحقق و درک تابع آن است.

اقتصاد

۱۴۶- گزینه ۴

(سارا شریفی)

«الف»: یادگیرنده: از کارشناسان، همکاران و مشتریان می‌آموزند و خود را با شرایط بازار وفق می‌دهند.

«ب»: ریسک‌پذیر: پس‌انداز و خوش‌نامی‌شان را با شجاعت و تدبیر، به میدان می‌آورند تا فعالیت اقتصادی جدیدی را راه‌اندازی کنند.

«پ»: تیزبین: فرصت‌های کسب و کار را زمانی که دیگران شاید متوجه نشوند، می‌بینند.

«ت»: خوش‌بین: کارآفرینان واقع‌بین هستند اما مطمئن و دلگرم به موفقیت اقتصادی‌اند.

(اقتصاد، کسب‌وکار و کارآفرینی، صفحه ۹)

۱۴۷- گزینه ۱

(آفرین سامری)

- هنرمندان: کسب و کار شخصی (کوچک مقیاس، مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی‌ها و دعاوی، منافع مالیاتی، آزادی عمل)

- تعاونی تولیدکنندگان برنج: کسب و کار تعاونی (تأمین نیازمندی اعضا، توزیع سود به نسبت سرمایه هر عضو، ایجاد زنجیره توزیع، اداره براساس هر نفر یک رأی)

- شرکت سهامی: شرکت (تأخیر در تصمیم‌گیری، هزینه‌های راه‌اندازی بالا، رقابت بالاتر، توزیع سود به نسبت سرمایه، امکان افزایش سرمایه)

- مؤسسه محک: مؤسسه خیریه (هدف غیرتجاری، مأموریت‌های غیرانسانی، محدوده عمل آنها گاهی محلی و گاهی ملی و حتی جهانی)

(اقتصاد، انتقاب نوع کسب و کار، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۹)

۱۴۸- گزینه ۴

(مهدی ضیائی)

ناحیه خارج از مرز فقط نقاطی هستند که کشور می‌تواند آرزوی رسیدن به آنها را داشته باشد. این نقاط با فرض ثابت ماندن منابع کشور، غیرقابل دستیابی هستند زیرا کشور منابع کافی برای تولید در آن سطح را ندارد.

نکته: با تغییر نحوه استفاده از منابع، می‌توان از نقاط زیر منحنی مرز امکانات تولید به نقاط روی مرز حرکت کرد.

(اقتصاد، مرز امکانات تولید، صفحه‌های ۳۶ تا ۴۰)

۱۴۹- گزینه ۲

(آفرین سامری)

هزینه فرصت هر انتخاب، ارزش بهترین گزینه بعدی است که شما از آن صرف‌نظر کرده‌اید. در منحنی مرز امکانات که میزان تولید ۲ کالا را نشان می‌دهد، هزینه فرصت معادل محصولی است که شما در ازای به‌دست آوردن محصول دیگر، از آن کمتر تولید کرده‌اید.

گزینه ۳: مطابق با دیدگاه اصالت وجود، وجود از ماهیت فهمیده و انتزاع نمی‌شود. ماباه‌زای مفهوم وجود، شیء واقعی خارجی است.

گزینه ۴: نور قوی و نور ضعیف هر یک تمثیل‌هایی برای مراتب گوناگون خود وجود است، نه این‌که نور قوی وجود باشد و نور ضعیف ماهیت!

(فلسفه دوازدهم، دوران متأخر، صفحه‌های ۹۲ تا ۹۵)

۱۴۴- گزینه ۴

(پرگل رهمی)

فیلسوفان مسلمان مانند فارابی و ابن‌سینا عقل را دارای چهار مرحله رشد می‌دانند:

• عقل بالقوه (هیولایی): مرحله‌ای که انسان هنوز هیچ ادراک عقلی ندارد، اما استعداد درک معقولات را داراست.

• عقل بالملکه: مرحله‌ای که فرد مفاهیم و قضایای بدیهی را درک می‌کند.

• عقل بالفعل: مرحله‌ای که فرد دانش‌هایی را کسب کرده و عقلش شکوفا شده است.

• عقل بالمستفاد: بالاترین مرحله رشد عقل که فرد به تسلط کامل بر دانش‌های خود رسیده و می‌تواند از آن‌ها در هر موقعیتی بهره‌بردار.

بنابراین، فردی که قادر است از دانش‌های خود به‌طور مسلط استفاده کند، در مرحله عقل بالمستفاد قرار دارد.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۶۴ و ۶۵)

۱۴۵- گزینه ۲

(عرفان دهرشیا)

ارسطو باور داشت جهان در حرکت است و محرک‌هایی وجود دارد که با تطبیق با نظر ابن‌سینا متوجه می‌شویم این محرک‌ها همان طبع و ذات اجزای عالم است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: طبیعت هر شیء به‌طور قطعی آن را به کمال مطلوبش نمی‌رساند، بلکه حصول کمال مطلوب در گرو این است که مانعی بر سر راه طبیعت شیء قرار نگیرد.

گزینه ۲: با مشاهده جزئی‌نگر شر و بدی را در اجزا ممکن است ببینیم، اما با مشاهده کل و کل‌نگری می‌بینیم که بدی و شر مطلق در عالم طبیعت راه ندارد.

گزینه ۴: «مصادق تام «علما» کسانی هستند که علاوه بر بررسی رابطه طبیعت با ماوراءطبیعت به بررسی رابطه طبیعت با خدا هم می‌پردازند و ضمناً این علما کسانی‌اند که به خشوع و خشیت در برابر حق برسند.

(فلسفه دوازدهم، دوره میانی، صفحه‌های ۸۰ و ۸۱)

ج) کالاهای مکمل، کالاهایی هستند که به صورت تکمیلی و با هم مصرف می‌شوند. مثل: اتومبیل و بنزین. افزایش قیمت یکی از کالاهای مکمل باعث کاهش در میزان تقاضا برای کالاهای دیگر خواهد شد و برعکس، به عنوان مثال افزایش قیمت بنزین باعث کاهش تقاضا برای اتومبیل خواهد شد.

(اقتصاد، بازار پیست و پلونه عمل می‌کنند، صفحه‌های ۳۸ و ۳۹)

۱۵۳- گزینه «۴»

(آفرین ساپری)

با توجه به اینکه اطلاعات جدول صورت سؤال براساس هزینه تولید است، بنابراین کشوری در تولید یک کالا مزیت مطلق دارد که بتواند کالای مورد نظر را با هزینه تولید کمتری تولید کند.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: کشور «ب» باید برنج مورد نیاز خود را از کشور «الف» تأمین کند. زیرا کشور «الف» در تولید برنج مزیت مطلق دارد و آن را با هزینه کمتری نسبت به سایر کشورها تولید می‌کند.

گزینه «۲»: کشور «ب» در تولید چای مزیت مطلق دارد و آن را با هزینه کمتری تولید می‌کند.

گزینه «۳»: کشور «الف» در تولید نفت مزیت مطلق دارد. زیرا در مقایسه با سایر کشورها، آن را با هزینه کمتری تولید می‌کند.

گزینه «۴»: کشور «ج» در مقایسه با سایر کشورها، مزیت مطلق ندارد، اما در کشور خودش چای را در مقایسه با سایر کالاها با هزینه کمتری تولید می‌کند، بنابراین در تولید چای، مزیت نسبی دارد.

(اقتصاد، تجارت بین‌الملل، صفحه‌های ۷۲ و ۷۳)

۱۵۴- گزینه «۱»

(امسان عالی‌نژاد)

الف)

نفر ۲۸۸ = تعداد افراد بیکار = تعداد افراد جویای کار بالای ۱۵ سال
نفر ۱۸۰۰ = ۲۸۸ + ۱۵۱۲ = افراد شاغل + افراد بیکار = جمعیت فعال

ب)

$$\text{درصد } ۱۶ = \frac{۲۸۸}{۱۸۰۰} \times ۱۰۰ = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times ۱۰۰ = \text{نرخ بیکاری}$$

ج) برای کاهش نرخ بیکاری از ۱۶ درصد به ۱۰ درصد باید میزان افراد بیکار (به میزان x واحد) کاهش پیدا کند.

$$\frac{۲۸۸ - x}{۱۸۰۰} \times ۱۰۰ = ۱۰ \Rightarrow \frac{۲۸۸ - x}{۱۸۰۰} = \frac{۱۰}{۱۰۰}$$

$$\Rightarrow \frac{۲۸۸ - x}{۱۸۰۰} = \frac{۱}{۱۰} \Rightarrow ۱۰(۲۸۸ - x) = ۱۸۰۰$$

$$\Rightarrow ۲۸۸ - x = \frac{۱۸۰۰}{۱۰} \Rightarrow ۲۸۸ - x = ۱۸۰ \Rightarrow x = ۲۸۸ - ۱۸۰ = ۱۰۸$$

بنابراین در صورتی که حداقل ۱۰۸ نفر دیگر در این کشور شاغل شوند، نرخ بیکاری به ۱۰ درصد خواهد رسید.

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه‌های ۸۵ و ۸۶)

با جابه‌جا شدن از نقطه «الف» به نقطه «ب»، تولید ماست از ۱۲۰۰ کیلو به ۴۰۰ کیلو کاهش می‌یابد و در ازای آن میزان تولید شیر افزایش می‌یابد. بنابراین هزینه فرصت برابر با $(۱۲۰۰ - ۴۰۰ = ۸۰۰)$ کیلو ماست است که قیمت آن برابر است با:

$$\text{تومان } ۹,۲۰۰,۰۰۰ = ۸۰۰ \times ۱۱,۵۰۰ = \text{ارزش هزینه فرصت}$$

$$= \text{میلیون تومان } ۹/۲$$

(اقتصاد، ترکیبی (اصول انتقاب درست، مرز امکانات تولید)، صفحه‌های ۲۵، ۲۶ و ۳۸)

۱۵۰- گزینه «۱»

(مهری کاردان)

الف) اگر افزایش نقدینگی با افزایش تولید هماهنگ باشد، تورم مهار می‌شود.

هنگام کمبود عرضه، افزایش نقدینگی، توانایی پرداخت برای قیمت‌های بالاتر را در تقاضاکنندگان افزایش می‌دهد. که این امر در آن منجر به تورم می‌شود.

ب) به سیاست‌هایی که دولت از طریق بانک مرکزی برای «مدیریت حجم نقدینگی» و «حفظ ارزش پول» اعمال می‌کند «سیاست‌های پولی» می‌گویند. که به دو روش انجام می‌شود: ۱- سیاست پولی انقباضی ۲- سیاست پولی انبساطی

زمانی که اقتصاد کشور گرفتار تورم می‌شود، برای پیشگیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن، بانک مرکزی سیاست کاهش نقدینگی یا همان کاهش حجم پول در گردش (سیاست پولی انقباضی) را به کار می‌گیرد.

(اقتصاد، تورم و کاهش قدرت خرید، صفحه‌های ۱۰۲ و ۱۰۳)

۱۵۱- گزینه «۳»

(امسان عالی‌نژاد)

عبارات «الف» و «د» صحیح است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

ب) دولت‌ها برای حمایت از صنایع داخلی و کاهش وابستگی اقتصادی به کشورهای دیگر، تعرفه‌های گوناگون بر واردات برخی از کالاها را وضع می‌کنند.

ج) دولت‌ها گاه در جهت گسترش روابط اقتصادی شان با کشورهای که دیدگاه‌های نزدیک سیاسی دارند، پیمان‌های تجاری را وضع می‌کنند و تعرفه‌ها را کاهش می‌دهند.

(اقتصاد، تجارت بین‌الملل، صفحه‌های ۷۳ و ۷۵)

۱۵۲- گزینه «۲»

(مهری ضیائی)

الف) مقدار تقاضا از یک کالا با قیمت آن رابطه‌ای عکس دارد. با افزایش قیمت، مقدار تقاضا کاهش می‌یابد و بالعکس!

ب) با فرض ثابت بودن قیمت کالا، تقاضا برای کالای پست به صورت معکوس با درآمد ارتباط دارد. افزایش در درآمد سبب کاهش در مقدار تقاضای کالای پست در هر قیمت می‌شود.

۱۵۵- گزینه «۲»

(معرفی کارگران)

الف) در دوران قاجار ایران فرصت طلایی خود را برای جبران کاستی‌ها از دست داد و حتی اقدامات محدود مثبتی که انجام شد چندان اثر بخش نبود. ب) در نیمه اول حکومت صفویه علاوه بر یکپارچگی سیاسی، اقتصاد یکپارچه و مستقلی شکل گرفت که با سایر لایه‌های دینی، اجتماعی و فرهنگی کشور هماهنگی داشت.

ج) در دوره پهلوی، نظام نوینی در مالیات ستانی و بودجه‌بندی کشور پدید آمد. (اقتصاد، مقاومت‌سازی اقتصاد، صفحه‌های ۱۰۸ و ۱۰۹)

۱۵۶- گزینه «۳»

(آفرین سایبری)

GDP اسمی ۱۴۰۰ =

+ (قیمت مواد غذایی در سال ۱۴۰۰ × مقدار مواد غذایی در سال ۱۴۰۰)
(قیمت پوشاک در سال ۱۴۰۰ × مقدار پوشاک در سال ۱۴۰۰)
میلیون تومان $=(40 \times 250) + (60 \times 800) = 58,000$ اسمی GDP
میلیارد تومان = ۵۸

GDP واقعی ۱۴۰۱ =

+ (قیمت مواد غذایی در سال ۱۳۹۹ × مقدار مواد غذایی در سال ۱۴۰۱)
(قیمت پوشاک در سال ۱۳۹۹ × مقدار پوشاک در سال ۱۴۰۱)
میلیون تومان $=(50 \times 100) + (70 \times 500) = 40,000$ واقعی GDP
میلیارد تومان = ۴۰

(اقتصاد، رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۲۲ تا ۱۲۳)

۱۵۷- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

قیمت در ابتدای سال - قیمت در انتهای سال = نرخ تورم کالای C
قیمت در ابتدای سال

$$= \frac{1,713,906 - 1,120,200}{1,120,200} \times 100$$

$$= \frac{593,706}{1,120,200} \times 100 = 53\%$$

درصد ۵۳ = تورم کالای C = تورم کالای A = تورم کالای B

$$A \Rightarrow \frac{53}{100} = \frac{6,505,200 - \text{قیمت در انتهای سال}}{6,505,200}$$

$$\Rightarrow 0.53 \times 6,505,200 = 3,447,756 = \text{قیمت در انتهای سال}$$

$$\text{ریال } 9,952,956 = 6,505,200 + 3,447,756 = \text{قیمت در انتهای سال}$$

راحل ساده‌تر:

قیمت سال قبل را داریم و باید قیمت سال جدید را به‌دست بیاوریم. در این حالت باید قیمت سال قبل را در عدد به‌دست آمده (نرخ تورم به صورت اعشاری + ۱) که در اینجا برابر با ۱/۵۳ است، ضرب کنیم:

$$1/53 \times 6,505,200 = 9,952,956$$

$$\text{قیمت در ابتدای سال} = \frac{8,644,806}{100} = 86,448.06 \Rightarrow \text{تورم کالای B}$$

$$\text{قیمت در ابتدای سال} = 8,644,806 - (\text{قیمت در ابتدای سال}) \times 53\%$$

$$\Rightarrow 1/53 = 8,644,806$$

$$\Rightarrow \text{ریال } 5,650,200 = \frac{8,644,806}{1/53} = \text{قیمت در ابتدای سال}$$

راحل ساده‌تر:

قیمت سال جدید را داریم و باید قیمت سال قبل را به‌دست بیاوریم. در این حالت باید قیمت سال جدید را بر عدد به‌دست آمده (نرخ تورم به صورت اعشاری + ۱) که در اینجا برابر با ۱/۵۳ است، تقسیم کنیم:

$$\frac{8,644,806}{1/53} = 5,650,200$$

(اقتصاد، تورم و کاهش قدرت خرید، صفحه‌های ۱۰۱ و ۱۰۲)

۱۵۸- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های)

ارزش کل سهام در عرضه اولیه توسط شرکت = قیمت اسمی هر ورقه سهم
تعداد کل سهام خریداری شده

$$\text{تومان } 45,000 = \frac{29,250,000}{650} = \text{قیمت اسمی هر ورقه سهم}$$

$$\left(\frac{15}{100} \times \text{قیمت اسمی هر سهم} \right) + \text{قیمت اسمی هر سهم} = \text{قیمت بازاری هر سهم}$$

$$\text{تومان } 51,750 = \left(\frac{15}{100} \times 45,000 \right) + 45,000 = \text{قیمت بازاری هر سهم}$$

(اقتصاد، پس‌انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه ۱۵۶)

۱۵۹- گزینه «۲»

(معرفی کارگران)

الف) بیمه قراردادی است بین دو شخص که براساس آن یک طرف تحت عنوان بیمه‌گذار یا بیمه‌شده به طرف دیگر که بیمه‌گر (شرکت بیمه) نامیده می‌شود، حق بیمه پرداخت می‌کند.

ب) خطرپذیری عبارت است از شانس وقوع یک خطر یا یک حادثه بد.

ج) در بسیاری از کشورهای جهان، نظام‌های بیمه به منظور جبران پیامدهای ناشی از حوادث و وقایع پیش‌بینی نشده به‌وجود آمده‌اند.

(اقتصاد، پس‌انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه‌های ۱۵۹ و ۱۶۰)

۱۶۰- گزینه «۱»

(سارا شریفی)

$$\text{میلیون ریال } 7 = \frac{1}{5} \times 35 = \text{ارزش خدمات ارائه شده}$$

$$\text{میلیون ریال } 1,500 = \text{ارزش ماشین‌آلات}$$

$$7 + 12 + 1,500 + 35 = \text{ارزش تولید ناخالص داخلی}$$

$$= 1,569 \text{ میلیون ریال}$$

$$\text{میلیون ریال } 10 = \frac{2}{3} \times 15 = \text{هزینه استهلاک}$$

$$\text{هزینه استهلاک} - \text{تولید ناخالص داخلی} = \text{تولید خالص داخلی}$$

$$\text{میلیون ریال } 1,569 - 10 = 1,559$$

$$\text{تولید ناخالص داخلی} = \text{تولید خالص داخلی سرانه}$$

$$\text{ریال } 389/75 = \frac{1,559}{4}$$

(اقتصاد، رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۲۰ و ۱۲۱)

کتاب‌های آیة انسانیت را

پیماهای تمرین کنید

۸۴۵۱

www.kanoon.ir

www.kanoonbook.ir

دفترچه پاسخ فرهنگیان

(تعلیم و تربیت اسلامی و هوش و استعداد)

۲۹ فروردین ۱۴۰۴

(عمومی رشته انسانی و معارف اسلامی)

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب - بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۴۶۳

تعلیم و تربیت اسلامی

۲۵۱- گزینه ۲»

(فردین سماقی)

اسلام ضمن پذیرش تنوع و گوناگونی پوشش‌ها، مردان را موظف کرده است، لباسی بپوشند که وقار و احترام آنان حفظ شود و با ارزش‌های اخلاقی جامعه هماهنگ باشد.

(دین و زندگی، زیبایی پوشیدگی، صفحه ۱۵۴)

۲۵۲- گزینه ۲»

(مرتضی مفسنی کبیر)

سرنوشت ابدی انسان‌ها بر اساس اعمال آنان در دنیا تعیین می‌شود. هدف خلقت انسان‌ها رسیدن به تقرب خداست و در حقیقت، او محبوب و مقصود و هدف اصلی زندگی ماست. هر کس این هدف را دریابد و زندگی خود را در مسیر این هدف قرار دهد، در دنیا زندگی لذت‌بخش و مطمئن و در آخرت رستگاری و خوش‌بختی ابدی را به دست خواهد آورد.

(دین و زندگی، آهنگ سفر، صفحه ۹۶)

۲۵۳- گزینه ۴»

(میثم هاشمی)

فعالیت‌هایی که آدمی در طول زندگی انجام می‌دهد، ریشه در دل‌بستگی‌ها و محبت‌های او دارد و همین محبت‌هاست که به زندگی آدمی جهت می‌دهد. (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

امام علی (ع) می‌فرماید: «ارزش هر انسان به اندازه چیزی است که آن را دوست می‌دارد.» (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

اگر انسان دل به سرچشمه کمالات و زیبایی‌ها سپارد و قلب خود را جایگاه او کند، زندگی‌اش رنگ و بوی دیگری می‌یابد و هر میزان که ایمان انسان به خدا بیشتر شود، محبت وی نیز به خدا بیشتر می‌شود. (رد گزینه‌های ۱ و ۳)

(دین و زندگی، دوستی با خدا، صفحه‌های ۱۱۷ و ۱۱۸)

۲۵۴- گزینه ۳»

(فردین سماقی)

روزه باعث می‌شود که کسی که آن را به‌جا می‌آورد و آن را تکرار می‌کند، سال‌به‌سال باتقوا تر شود. چنین فردی کم‌کم به جایی می‌رسد که احساس می‌کند که هر کاری که خداوند دستور داده است، می‌تواند به‌آسانی انجام دهد و احساس سختی نکند.

(دین و زندگی، یاری از نماز و روزه، صفحه ۱۱۳۵)

۲۵۵- گزینه ۱»

(یاسین ساعری)

آراستگی به معنای بهترکردن وضع ظاهری و باطنی و زیانموندن این دو است. پیامبر (ص) به مردان می‌فرمود: «سبیل و موهای بینی خود را کوتاه کنید و به خودتان برسید؛ زیرا این کار بر زیبایی شما می‌افزاید.»

(دین و زندگی، فضیلت آراستگی، صفحه‌های ۱۱۳۳ و ۱۱۴۴)

۲۵۶- گزینه ۱»

(عباس سیرشبستری)

به فرموده قرآن، لقمان حکیم به فرزندش می‌گوید: «وَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا أَصَابَكَ إِنَّ ذَٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ: بر آن چه (در این مسیر) به تو می‌رسد، صبر کن که این از عزم و اراده در کارهاست.»

برای گام‌گذاشتن در مسیر قرب الهی و ثابت‌قدم‌ماندن در این راه، شایسته است، اقداماتی را انجام دهیم، مانند عهدبستن با خدا.

عهدبستن با خدا: کسی که راه رستگاری را که همان قرب به خداست، شناخته و می‌خواهد در این مسیر قدم بگذارد، با خدای خود پیمان می‌بندد که آن چه خداوند برای رسیدن به این هدف مشخص کرده است، یعنی واجبات الهی را انجام دهد.

(دین و زندگی، آهنگ سفر، صفحه‌های ۹۷ و ۹۸)

۲۵۷- گزینه ۴»

(کنکور انسانی فرهنگیان- ۱۴۰۳)

از آیه شریفه «الیس الله بکاف عبده: آیا خدا برای بنده‌اش کافی نیست؟» این مفهوم برداشت می‌شود که انسان متوکل خداوند را تکیه‌گاه مطمئن خود می‌یابد و در عین عمل به وظایف، امورش را به او واگذار می‌کند و خود را تحت حمایت خداوند قرار می‌دهد. او می‌داند که در صورت انجام وظیفه، هر نتیجه‌ای که به دست آید، به مصلحت اوست، گرچه خود به آن مصلحت آگاه نباشد.

(دین و زندگی، اعتماد بر او، صفحه‌های ۱۰۸ و ۱۰۹)

۲۵۸- گزینه ۴»

(مرتضی مفسنی کبیر)

بلوغ عقلی و فکری مدتی پس از بلوغ جنسی فرامی‌رسد (پس بلوغ عقلی، مؤخر از بلوغ جنسی است و بعد آن می‌آید) و دوری از بی‌برنامه‌بودن، یکی از نشانه‌های بلوغ عقلی و فکری است.

(دین و زندگی، پیوند مقدس، صفحه ۲۲۵)

۲۵۹- گزینه ۳»

(عباس سیرشبستری)

«عزت» از صفاتی است که قرآن کریم، بیش از ۹۵ بار خداوند را بدان توصیف کرده است.

«مَنْ كَانَ يَرْيِدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا»: هر کس عزت می‌خواهد (بداند) که هر چه عزت است، از آن خداست؛ یعنی برای دستیابی به عزت، باید بندگی خداوند را بکنیم و به او روی آوریم.

(دین و زندگی، عزت نفس، صفحه‌های ۱۹۶ و ۱۹۷)

۲۶۰- گزینه ۴»

(فردین سماقی)

تربیت صحیح کودکان و رشد فضایل اخلاقی آن‌ها در خانواده اتفاق می‌افتد. البته، این در صورتی است که پدر و مادر با مسئولیت خود آشنا باشند و آن را به‌درستی انجام دهند.

(دین و زندگی، زمینه‌های پیوند، صفحه ۲۱۶)

۲۶۱- گزینه ۳»

(میثم هاشمی)

عدم ارتباط غیر شرعی با جنس مخالف از معیارهای ازدواج است در صورتی که در گزینه ۳ قسمت اول به ارتباط شرعی اشاره شده است.

(دین و زندگی، پیوند مقدس، صفحه ۲۲۴)

۲۶۲- گزینه «۳»

(فردین سماقی)

مهم‌ترین عامل پایداری خانواده درک درست از زوجیت و مکمل هم بودن زن و مرد و عمل به این درک است. اگر همسران از این موضوع غافل باشند، به سرعت در محیط خانه از هم بیگانه می‌شوند و با پیش‌آمدن کوچک‌ترین تنش از هم جدا می‌شوند.

(درین و زندگی ۲، زمینه‌های پیوند، صفحه ۲۱۱)

۲۶۳- گزینه «۴»

(یاسین ساعری)

تمایلات بعد حیوانی در ذات خود بد نیستند اما نسبت به بعد معنوی و الهی، بسیار ناچیز و پایین‌ترند و قابل مقایسه با آن تمایلات نیستند.

(درین و زندگی ۲، عزت نفس، صفحه‌های ۲۰۱ و ۲۰۲)

۲۶۴- گزینه «۲»

(مرتضی مفسنی کبیر)

استاد و مربی باید رشد جامع مخاطب را در نظر داشته باشند؛ یعنی اگر به علم دانش‌آموز می‌افزایند، بصیرت او را هم ارتقا دهند؛ اگر به مدرک و درس او فکر می‌کنند، به قدرت تشخیص و بینش و موضع‌گیری‌های سیاسی او نیز بیفزایند.

قرآن که «یهدی الی الرشد» است، به انسان، رشد جامع می‌دهد.

(معارف معلمی، وقایف معلم، صفحه ۸۲)

۲۶۵- گزینه «۱»

(مرتضی مفسنی کبیر)

در گفت‌وگوها سخنی از مزد نگوئیم؛ چرا که شعار همهٔ معلمان الهی، یعنی انبیا (ع)، این بود که: «و ما أسئلكم علیه من أجرٍ إن أجریَ الّا علی ربّ العالمین: من برای این رسالت هیچ مزدی از شما درخواست نمی‌کنم، پاداش من جز بر پروردگار جهانیان نیست.» که این موضوع به اخلاص اشاره دارد.

(معارف معلمی، صفات معلم، صفحه ۳۶)

۲۶۶- گزینه «۳»

(مرتضی مفسنی کبیر)

گاهی لازم است که معلم به صورت خصوصی شاگردی را به دفتر احضار و با او گفت‌وگو کند؛ همان‌گونه پیامبر (ص) علاوه بر سخنرانی عمومی و دعوت جمعی که به آن مأمور بودند، با خانوادهٔ خود، خصوصی صحبت می‌کردند و موظف بودند که آنان را به نماز دعوت کنند و به سایر احکام الهی فرابخوانند. «و أمر أهلك بالصلاة». هجرت علاوه بر آموختن علم و دانش، برای بیان آموخته‌های خود به دیگران لازم است: «فلولا نفر من کلّ فرقة منهم لیتفقّوها فی الدّین و لینذروا قومهم اذا رجعوا الیه: پس چرا از هر گروهی از ایشان دسته‌ای کوچ نمی‌کنند تا در دین فقیه شوند و هنگامی که به سوی قوم خویش بازگشتند، آنان را بیم دهند تا شاید [از گناه و طغیان] حذر کنند.»

(معارف معلمی، وقایف معلم، صفحه‌های ۸۶ و ۹۳)

۲۶۷- گزینه «۴»

(یاسین ساعری)

قرآن کریم، نهج‌البلاغه و روایات، بهترین معیار سنجش ما هستند تا بدانیم که نتیجهٔ درس‌خواندن‌ها و درس دادن‌هایمان چیست؟

(معارف معلمی، وقایف معلم، صفحه ۱۱۱)

۲۶۸- گزینه «۱»

(مرتضی مفسنی کبیر)

سورهٔ «الرحمن» ابتدا به تعلیم قرآن اشاره می‌کند، سپس آفرینش انسان: «الرحمن * علم القرآن * خلق الإنسان *: خداوند قرآن را آموخت و انسان را آفرید.»

نشانهٔ فقیه آن است که مردم را از شر دشمنانش آزاد سازد: «و انقذهم من اعدائهم».

قرآن کریم یکی از وظایف انبیا را رهاسازی افکار جامعه از غل و زنجیرهایی برشمرده است که به آن گرفتار شده بودند: «و یضع عنهم امرهم و الاغلال الّتی کانت علیهم: و از آنان بار گران (تکالیف سخت) و بندهایی را که بر آنان بوده است، برمی‌دارد [و آزادشان می‌کند].»

(معارف معلمی، ارزش و امتیاز کار معلمی، صفحه‌های ۲۴ و ۲۹)

۲۶۹- گزینه «۲»

(مرتضی مفسنی کبیر)

بعضی از کارها از چنان قداستی برخوردارند که وصف «شغل» برای آن‌ها سبک می‌نماید. مادری شغل نیست، بلکه یک وظیفهٔ الهی و جلوه‌ای از عبادت است. معلمی هم یک کار مقدس محسوب می‌شود؛ زیرا عبادتی چندمنظوره است.

معلم، تنها علم خود را منتقل نمی‌کند؛ بلکه می‌تواند همهٔ کمالات را با رفتار و گفتار و اخلاق خود به دیگران منتقل کند؛ آن زمان که شاگرد به یأس گرایش پیدا می‌کند، روح امید را در او بدمد و آن هنگام که شاگرد به غرور گرایش پیدا می‌کند، او را هشدار دهد.

(معارف معلمی، ارزش و امتیاز کار معلمی، صفحه‌های ۱۶ و ۱۹)

۲۷۰- گزینه «۲»

(مرتضی مفسنی کبیر)

در حدیث می‌خوانیم: «أَعْلَمُ النَّاسِ مَنْ جَمَعَ عِلْمَ النَّاسِ الی علمه: داناترین مردم کسی است که علم مردم را به علم خودش اضافه کند» و این حدیث دربارهٔ این است که معلم، خود را فارغ‌التحصیل (بی نیاز از یادگیری بیشتر و همیشگی) نداند.

(معارف معلمی، صفات معلم، صفحه‌های ۳۷ و ۳۹)

هوش و استعداد معلّمی

۲۷۱- گزینه «۱»

(فامد کریمی)

بایستگی: بایسته بودن، اهمیت داشتن

بایستگی این موضوع همچنین به نحوه عملکرد نیز بستگی دارد: اهمیت این موضوع همچنین به نحوه عملکرد نیز بستگی دارد.

(هوش کلامی)

۲۷۲- گزینه «۳»

(فامد کریمی)

از اصول تعیین اهداف، وضوح و قابلیت اندازه‌گیری آن اهداف است، به شکلی که بدون رعایت آن (شرط، آن وضوح و قابلیت اندازه‌گیری) ممکن است مسیر با بی‌نظمی طی شود.

(هوش کلامی)

۲۷۳- گزینه «۲»

(فامد کریمی)

الف) آیا لزوم پویایی برنامه‌ریزی به تغییرات محیطی محدود است؟ متن به این پرسش پاسخ داده است: خیر، به نحوه عملکرد نیز مربوط است.
ب) مهمترین تفاوت‌های برنامه‌ریزی‌های بلندمدت، میان‌مدت و کوتاه‌مدت چیست؟ متن به این پرسش پاسخ نداده است.
ج) چرا اهداف برنامه باید آشکار و قابل سنجش باشد؟ چرا که بدون رعایت آن ممکن است مسیر با بی‌نظمی طی شود.

(هوش کلامی)

۲۷۴- گزینه «۴»

(فامد کریمی)

متن درباره‌ی صورت کیفی یا کمی ارزشیابی سخن نگفته است. همچنین درباره‌ی اصلاح‌پذیر نبودن یا دشواری اصلاح رشد عاطفی دانش‌آموزان در دوره‌های بالاتر تحصیل نیز سخنی در متن نیست. همچنین متن به لزوم توجه به وجود تفاوت‌های فیزیکی و روانی دانش‌آموزان در دوران ابتدایی اشاره کرده است، اما نگفته است این برای بهبود فضای آموزشی کافی است، بلکه به طور ویژه به درک نیازها و تطبیق روش‌های تدریس با آنها اشاره کرده است. همچنین متن به فضاهای یادگیری پایهای اشاره کرده است.

(هوش کلامی)

۲۷۵- گزینه «۳»

(فامد کریمی)

طبق متن، قوانین حقوقی بر خلاف مسائل اخلاقی، الزامات و ضمانت‌هایی دارند. یعنی اصول اخلاقی این نوع الزامات و ضمانت‌ها را ندارند.

(هوش کلامی)

۲۷۶- گزینه «۲»

(کتاب زده‌بین هوش و استعداد تعلیمی)

انتهای متن صورت سؤال، به نگرانی‌های دوستداران محیط زیست پس از کشف کبوترهای مردابی مربوط است. تنها گزینه‌ای که می‌تواند علت این نگرانی‌ها را شرح دهد، گزینه «۲» است که از احتمال نابودی زیستگاه‌های این پرنده کمتر شناخته‌شده خبر می‌دهد.

(هوش کلامی)

۲۷۷- گزینه «۴»

(کتاب زده‌بین هوش و استعداد تعلیمی)

علاوه بر ایمنی جاده‌ها، ایمنی خودروها نیز در کاهش تصادف‌های رانندگی مؤثر است. همچنین اگر نیز مردم بتوانند از قطار و یا هواپیما استفاده کنند، تصادف‌های رانندگی کمتر می‌شود. بدیهی است که اگر تعداد سفرها کمتر شود، تصادف‌های رانندگی در سفرها نیز کمتر می‌شود. این موضوع ممکن است به دلیل گسترش بیماری‌های همه‌گیری چون کرونا رخ داده باشد. همچنین در صورت تقویت کادر درمان و ابزارهای ایشان، احتمال زنده‌ماندن مجروحان تصادف‌های رانندگی بیشتر می‌شود، اما این موضوع ربطی به وقوع تصادف ندارد.

(هوش کلامی)

۲۷۸- گزینه «۱»

(معمیر اصفهانی)

تنها اختلاف قطعی درباره‌ی حضور یا غیبت خانم «د» است، که «الف» او را غایب جمع می‌داند ولی «ج» او را حاضر می‌داند، «د» نیز مدعی حضور در جمع است. بنابراین چون فقط یک نفر خطایی در سخنانش دارد، «الف» است که حرف او کاملاً درست نیست.

(هوش منطقی ریاضی)

۲۷۹- گزینه «۱»

(معمیر اصفهانی)

داده‌های سؤال را در جدول می‌نویسیم:

- ۱) لباس «الف» سیاه است ولی کلاه نیست.
- ۲) شلوار هم سیاه نیست، پس لباس «الف» یا کت است یا پیراهن.
- ۳) کت با لباس‌های زرد و سبز و سیاه مقایسه شده است، پس سفید است و «ب» آن را خریده است. پس «الف» هم پیراهن خریده است.
- ۴) «ج» شلوار نخیده است، پس کلاه خریده است و خرید شلوار را کسی نمی‌پذیرد.
- ۵) لباس سبز ارزان‌ترین لباس است ولی کلاه گران بوده است، پس کلاه سبز نیست، شلوار سبز است و کلاه زرد.

شخص	لباس	رنگ
الف ۱)	پیراهن - کت ۲)	سیاه ۱)
ب ۳)	کت ۳)	سفید ۳)
ج ۴)	کلاه ۴)	زرد ۵)
	شلوار ۴)	سبز ۵)

(هوش منطقی ریاضی)

۲۸۰- گزینه «۱»

(معمیر اصفهانی)

طبق جدول پاسخ قبل، کلاه زرد است.

(هوش منطقی ریاضی)

۲۸۱- گزینه «۲»

(ممید اصفهانی)

طبق جدول پاسخ‌های قبل، شلوار سبز پاسخ است.

(هوش منطقی ریاضی)

۲۸۲- گزینه «۲»

(ممید اصفهانی)

شیر «الف» در ده دقیقه نیمی از مخزن را پُر کرده است و نیمه دیگر را نیز در ده دقیقه پُر خواهد کرد، ولی این نیمه را با کمک شیر «ب» در پنج دقیقه کامل کرده است، یعنی $\frac{5}{10} = \frac{1}{2}$ از کار باقی مانده را شیر «ب» انجام داده است، یعنی این دو شیر قدرت برابر دارند و شیر «ب» نیز، تنهایی مخزن را در بیست دقیقه پُر می‌کند.

(هوش منطقی ریاضی)

۲۸۳- گزینه «۳»

(فاطمه راسخ)

می‌توان الگویی در داده‌های صورت سؤال یافت، مثلاً برای عدد ۵:

$$\begin{array}{r} 5 \quad | \quad 4 \quad 5 \rightarrow 11 \\ -4 \quad 1 \\ \hline 1 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6 \quad | \quad 4 \quad 6 \rightarrow 12 \\ -4 \quad 1 \\ \hline 2 \end{array}$$

برای عدد ۶:

$$\begin{array}{r} 10 \quad | \quad 4 \quad 10 \rightarrow 22 \\ -8 \quad 2 \\ \hline 2 \end{array}$$

برای عدد ۱۰:

بررسی عددهای گزینه‌ها:

$$\begin{array}{r} 50 \quad | \quad 4 \quad 50 \rightarrow 302 \\ -48 \quad 12 \quad | \quad 4 \\ \hline 2 \quad -12 \quad 3 \\ \hline 0 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 51 \quad | \quad 4 \quad 51 \rightarrow 303 \\ -48 \quad 12 \quad | \quad 4 \\ \hline 3 \quad -12 \quad 3 \\ \hline 0 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 52 \quad | \quad 4 \quad 52 \rightarrow 310 \\ -52 \quad 13 \quad | \quad 4 \\ \hline 0 \quad -12 \quad 3 \\ \hline 1 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 53 \quad | \quad 4 \quad 53 \rightarrow 311 \\ -52 \quad 13 \quad | \quad 4 \\ \hline 1 \quad -12 \quad 3 \\ \hline 1 \end{array}$$

(هوش منطقی ریاضی)

۲۸۴- گزینه «۴»

(فاطمه راسخ)

در الگوی صورت سؤال هر چه دیده می‌شود، نوشته می‌شود:

$$\begin{array}{r} 4 \rightarrow 14 \\ 1 \end{array} \quad \begin{array}{r} 1 \quad 4 \rightarrow 1114 \\ 1 \quad 1 \end{array} \quad \begin{array}{r} 111 \quad 4 \rightarrow 3114 \\ 3 \quad 1 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3 \quad 11 \quad 4 \rightarrow 132114 \\ 1 \quad 2 \quad 1 \end{array} \quad \begin{array}{r} 13211 \quad 4 \rightarrow 1113122114 \\ 1112 \quad 1 \end{array}$$

(هوش منطقی ریاضی)

۲۸۵- گزینه «۳»

(فاطمه راسخ)

در الگوی صورت سؤال:

$$8 \times 5 = 40 \quad \left\{ \begin{array}{l} 40 \div 2 = 20 \\ 40 \times 2 = 80 \end{array} \right.$$

$$4 \times 4 = 16 \quad \left\{ \begin{array}{l} 16 \div 2 = 8 \\ 16 \times 2 = 32 \end{array} \right.$$

$$3 \times 12 = 36 \quad \left\{ \begin{array}{l} 36 \div 2 = 18 \\ 36 \times 2 = 72 \end{array} \right.$$

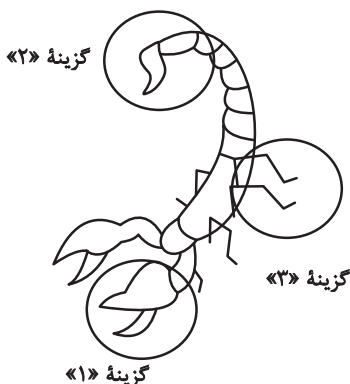
$$6 \times 6 = 36 \quad \left\{ \begin{array}{l} 36 \div 2 = 18 \\ 36 \times 2 = 72 \end{array} \right.$$

(هوش منطقی ریاضی)

۲۸۶- گزینه «۴»

(فرزاد شیرممدلی)

در دیگر گزینه‌ها قسمت‌های زیر تغییر دارد:

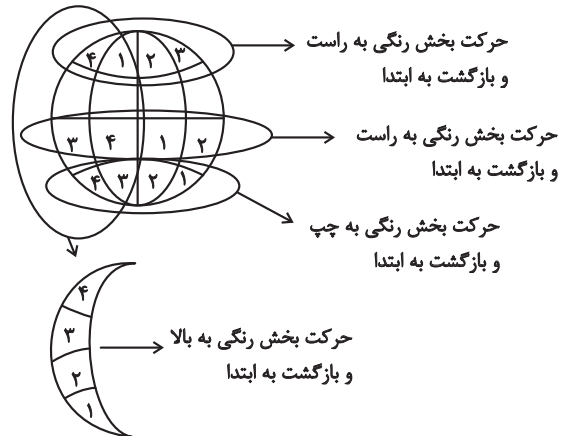
(هوش منطقی ریاضی)

۲۸۷- گزینه «۴»

(معدری و تکی فراهانی)

در طرح‌های الگوی صورت سؤال، مسیرهای زیر وجود دارد:

(هوش غیرکلامی)

۲۸۸- گزینه «۲»

(هاری زمانیان)

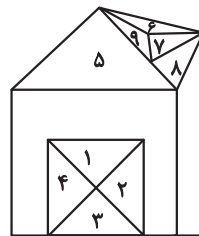
در هر ستون از الگوی صورت سؤال، هر یک از شکل‌های و که در ردیف‌های یک تا پنج بیشتر تکرار شده است، در ردیف ششم دوباره رسم شده است. در ستون سمت راست نیز یک بار، دو بار، یک بار و نیز یک بار هست، پس شکل در ردیف پایانی تکرار می‌شود.

(هوش غیرکلامی)

۲۸۹- گزینه «۳»

(معدری و تکی فراهانی)

نه مثلث در شکل آشکار است. علاوه بر این، مثلث‌های زیر هم در شکل هست:

(۱, ۲), (۲, ۳), (۳, ۴), (۱, ۴), (۶, ۷, ۹), (۶, ۷, ۸, ۹)

پس تعداد کل مثلث‌ها، برابر است با:

$$۹ + ۶ = ۱۵$$

(هوش غیرکلامی)

۲۹۰- گزینه «۴»

(ممیدکنبی)

در شکل‌های گزینه‌های «۲» و «۳» وجه‌هایی روبه‌روی هم رسم شده است

که باید در مقابل هم باشند. و در گزینه «۲» و و در گزینه «۳»

در گزینه «۳». همچنین در گزینه «۱» نیز جهت فلش اشتباه رسم

شده است. این گزینه به شکل صحیح است.

(هوش غیرکلامی)